

ผลการใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

วิทยานิพนธ์
ของ
สุกัญญา มัทธูรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**EFFECTS OF EMPLOYING FABLES TO ENHANCE BASIC
THAI LANGUAGE SKILL OF THE SECOND YEAR
KINDERGARTEN STUDENTS**

Sukanya Muttaree

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Curriculum and Instruction**

May 2015

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	ผลการใช้นิทานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานภาษาไทยสำหรับนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2		
ผู้วิจัย	สุกัญญา มัทธูรี		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร. สุรชัย ปิยานุกูล		ที่ปรึกษาหลัก
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วันทนี นามสวัสดิ์		ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 2) เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านวังคู จำนวน 16 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดระยอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 4 ชนิด ประกอบด้วย 1) แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลา 12 สัปดาห์ ในกิจกรรมการเสริมประสบการณ์ หน่วยละ 20 นาที จำนวน 12 แผน 2) นิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย จำนวน 12 เรื่อง 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 เป็นแบบรูปภาพ จำนวน 40 ข้อ และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) เท่ากับ 82.04 / 91.70 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยมีทักษะหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยอยู่ในระดับมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE	Effects of Employing Fables to Enhance Basic Thai Language Skill of the Second Year Kindergarten Students		
AUTHOR	Sukanya Matthuree		
ADVISORS	Dr. Surachai Piyanukool		Major Advisor
	Assistance Professor Dr. Wantanee Namsawat		Co - Advisor
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Curriculum and instruction
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2015

ABSTRACT

The research purposes were 1) to study efficiency of experience plans using fables to promote basic Thai language skill of the 2nd year kindergarten students with the required efficiency of 80/80, 2) to compare their basic Thai language skill before and after using the fables to promote the skill and 3) to investigate satisfaction of the students who learnt Thai language using the fables. The population consisted of 16 second year students at Banwankhu kindergarten under Chachoesao Primary Educational Area Office 2 in Sanamchaikhet District, Chachoengsao Province in the first semester of academic year 2013. Four research tools were composed of 1) 12 experience learning plans of using fables to promote basic Thai language skill of the second year kindergarten students for 12 weeks, 20 minutes for each plan, 2) 12 fables relating to basic Thai language skill, 3) 40 items of achievement test with illustrations and 4) satisfaction form. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean and standard deviation.

The study results revealed that:

1. The experience learning plans developed by the researcher had the required efficiency (E_1 / E_2) of 82.04 / 91.70.
2. The students' basic Thai language skill after learning through fables was higher than before learning by using this technique.
3. Their satisfaction with learning plans using fables at a high level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมพงษ์ สิงห์พล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.สุรชัย ปิยานุกูล ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันทนี นามสวัสดิ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และอาจารย์ ดร. กระพันธ์ ศรีงาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบคุณไว้เป็นอย่างสูง ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้เอื้ออำนวยและประสานงาน ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ตลอดช่วงระยะเวลาการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นางสมจิตร สิตธิพล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดชำป่างาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 นางเพ็ญจันทร์ บุญเพ็ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 นายทวี เพชรพยอม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู โรงเรียนบ้านวังคู ที่ให้กำลังใจและให้ความอนุเคราะห์ ในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบใจนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังคู ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา และตอบแทนพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอน พุ่มพัก ให้เกิดสติปัญญา ความรู้ และวิชาชีพ ตลอดจนถึงนำคุณธรรมในการดำเนินชีวิต รวมถึง การเกื้อกูลให้กำลังใจในการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุกัญญา มัทธูรี

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	7
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย.....	18
ภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับนิทาน.....	44
ประสิทธิภาพ.....	56
ความพึงพอใจ.....	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
ประชากร.....	73
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	92
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	92
สมมติฐานของการวิจัย.....	92
วิธีดำเนินการวิจัย.....	93
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผล.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	97
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	97
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	98
บรรณานุกรม.....	99

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	108
ภาคผนวก ข แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	112
ภาคผนวก ค แบบทดสอบวัดพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และด้านการเขียน (ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์).....	175
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	210
แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญต่อนิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	211
แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	212
แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....	215
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	218
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	219
ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญของนิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	220
ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	221
ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย.....	222

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ความเหมาะสมของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ.....	224
ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียน โดยใช้นิทานส่งเสริม ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	225
ภาคผนวก จ ประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	226
ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทาน ภาคสนาม.....	227
ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทาน.....	228
ประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานที่มีผลต่อทักษะพื้นฐาน ทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	229
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	230

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 ตัวอย่างการหาค่าดัชนีประสิทธิผล.....	62
3.1 แบบแผนการทดลอง.....	79
3.2 กิจกรรมการสอนและระยะเวลา.....	81
4.1 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E _p) ของคะแนนระหว่างเรียนด้วยแผน การจัดประสบการณ์การใช้นิทานที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	87
4.2 ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์จากการทำแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐาน ทางภาษาไทย หลังการใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานที่มีต่อ ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	88
4.3 ประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของแผนการจัด ประสบการณ์การใช้นิทานที่มีผลต่อทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	89
4.4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการจัดประสบการณ์.....	90
4.5 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยนิทานส่งเสริม ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	91

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาโดยอาศัยแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาอย่างสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องไปพร้อมกันทุกด้าน ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 18 ได้ระบุให้มีการจัดการศึกษาปฐมวัยและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ผนวกกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดตั้งสถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในปี พ.ศ. 2542 ขึ้น พร้อมประกาศว่า “การศึกษาปฐมวัยคือการสร้างคนสร้างชาติ จึงกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมในทุกด้าน (นภเนตร ธรรมบวร. 2545 : 81)

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงระยะที่มีพัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ภาษาของเด็กเกิดจากการที่เด็กได้ฟังและมีโอกาสได้พูดคุยกับผู้อื่น โดยมีสิ่งเร้าเช่นคุณภาพฟังเพลงคุณภาพจากนิทาน เด็กจะสนใจและกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นอยากซักถามด้วยคำถามแบบเด็ก ๆ ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น (วิลาวัลย์ โชติเบญจมาภรณ์. 2542 : 49 - 51) สอดคล้องกับแนวคิดของกุหลาบ ต้นดิพลลาชีวะ (2542 : 112) ที่กล่าวว่า “เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีจินตนาการสูงสามารถเล่าเรื่องต่าง ๆ ตามความคิดของตนได้ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าเรื่องที่เด็กเห็น เด็กรู้การพูดสนทนา จะทำให้เด็กพัฒนาภาษาได้ดีภาษา จึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กช่วยให้สามารถสื่อความหมายและเข้าใจผู้อื่นได้มากขึ้น ตอบสนองความต้องการของตนเองพยายามเข้าใจผู้อื่นเข้าใจตนเอง เด็กจึงเกิดการเรียนรู้ในการใช้ภาษาสื่อความหมาย (บุษบง ต้นติวงษ์. 2541 : 141) ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมภาษาสำหรับเด็ก ให้เด็กได้มีโอกาสนำการพูดฝึกการฟังฝึกการอ่านตลอดจนการฝึกให้เด็กช่วยกันลำดับเรื่องราวที่ได้ฟัง เช่น เมื่อเด็กฟังนิทานที่ครูเล่าแล้วฝึกให้เด็กเล่าเรื่องราวที่ฟัง เปิดโอกาสให้เด็กพูดสนทนา ซักถามแสดงความคิดเห็นร่วมกันหรือจัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน การจัดสภาพแวดล้อมการสนับสนุนหรือการสร้างแรงจูงใจที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้เด็กเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้คำความหมายของคำเรื่องราวต่าง ๆ และสามารถพัฒนาภาษาในการพูดสื่อความหมายกับผู้อื่นได้ดีขึ้น

แนวการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ครูผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก โดยเป็นผู้สนับสนุนชี้แนะและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ยึดหลักการบูรณาการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม เช่น การสนทนาอภิปรายสาธิตทดลองเล่นนิทานร้องเพลง เล่นบทบาทสมมติ ท่องคำคล้องจอง ศึกษานอกสถานที่ เชิญวิทยากรให้ความรู้ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ครูผู้สอนสามารถเลือกจัดได้ตามความต้องการ ความสนใจ สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก คือ ได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 เกิดประสบการณ์ตรงที่มีความหมายต่อตัวเด็ก อันจะส่งผลต่อพัฒนาการเรียนรู้ สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ อย่างราบรื่นมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ.2546 : 3 - 6)

การจัดประสบการณ์ที่มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เด็กได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความสุข สนุกสนานในการเรียนรู้ ไม่เคร่งเครียด ทำให้เด็กกล้าคิดกล้าแสดงออกในบรรยากาศที่เป็นมิตร (กรวิภา สรรพกิจจานง. 2548 : 167) เมื่อบรรยากาศการเรียนรู้ไม่เครียดเด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม ได้ช่วยกันคิด ได้ช่วยกันแก้ปัญหา ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจมีกำลังใจและกล้าแสดงออก กล้าที่จะตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจและการจัดสภาพแวดล้อม ให้เด็กมีความสุขไม่เครียดมองโลกในแง่ดี ช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ได้กำหนดเรื่องภาษาและความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นข้อหนึ่งของจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ มาตรฐานที่ 9 ที่ระบุว่า ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมวัยตัวบ่งชี้ที่ 1 สนทนาโต้ตอบเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจตัวบ่งชี้ที่ 2 อ่าน เขียนภาพและสัญลักษณ์ได้ และมาตรฐานที่ 3 ว่าสุขภาพจิตดีและมีความสุข ตัวบ่งชี้ที่ 1 การแสดงออกทางด้านอารมณ์อย่างเหมาะสมตามวัยและสถานการณ์ ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความรู้สึกที่ดี ต่อตนเองและผู้อื่น (สุภา บุญพิ่ง. 2553 : 2)

การจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานนับเป็นกิจกรรมเสริมประสบการณ์อย่างหนึ่งที่เด็กสนใจ เด็กทุกคนชอบฟังนิทาน โดยเฉพาะเด็กอายุระหว่าง 4 – 6 ปี จะสนใจสิ่งภายนอกมากขึ้น มีอารมณ์ขันรักสนุกชอบฟังนิทานต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ชอบคำพูดซ้ำ ๆ นิทานจึงเป็นสื่อช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างสนุกสนาน ช่วยฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟังมีสมาธิ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา เนื้อหาของนิทานเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก เรื่องราวจากนิทานจะสื่อความหมายต่อตัวเด็ก นอกจากจะให้ความบันเทิงสนุกสนานผ่อนคลายความเครียดแล้ว ยังช่วยให้เกิดประโยชน์ในการปลูกฝังให้เด็กมีจิตใจอ่อนโยน กล้าหาญ มีความรู้สึกเสียใจกับความทุกข์ของผู้อื่น รู้จักแบ่งปันความสุขให้ผู้อื่น ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมการปรับตัวและส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี นิทานที่จะนำมาถ่ายทอดให้เด็กมีมากมาย ขึ้นอยู่กับ

ครูผู้สอนต้องการจะสอดแทรกเนื้อหาประเภทใดให้กับเด็ก เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทานสอนคติธรรม นิทานวีรบุรุษ (อรรถาธิบาย เพิ่มพิรุณ. 2548 : 2)

ปัจจุบันผู้วิจัยได้ทำการสอนประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังคู พบว่า นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีปัญหา ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน จากผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนด้านสติปัญญา เกี่ยวกับการจัดการเตรียมความพร้อมด้านทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ทำให้ครูต้องหาแนวทางในการพัฒนาทักษะภาษาให้กับเด็ก ธรรมชาติของการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยต้องเรียนตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก จึงต้องใช้การจูงใจโดยการใช้นิทานเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น (บัญญัติเรียกชื่อและสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กนักเรียน อบ.2 2553 : 15 - 24)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาละโว้งเขต 2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนภาษาไทย ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของนักเรียนระดับปฐมวัย และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านสติปัญญา และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาพัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในปีการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

สมมติฐานของการวิจัย

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการเรียนโดยใช้นิทานสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้นิทานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. ครูและผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการใช้นิทานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน ไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยต่อไป
3. ได้แนวทางในการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านอื่นๆสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านวังคู จำนวน 16 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเรียนโดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ทำการทดลองรวมระยะเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ครั้งละ 20 นาที ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ คือ จันทร์ พุธ ศุกร์

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ใช้เนื้อหาในหลักสูตรของนักเรียนชั้นอนุบาลที่เป็นทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ส่งเสริม โดยการใช้ิทานประกอบด้วย 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย หมายถึง ความสามารถทางทักษะเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ทางภาษาไทยต่อไป ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ด้านการฟัง ความสามารถในการจำแนกเสียงและการปฏิบัติตามคำสั่งและบอกประเด็นของเรื่องราวที่ได้ฟังได้ย่น

1.2 ด้านการพูด ความสามารถด้านการพูดบอกชื่อสิ่งต่าง ๆ จากภาพ (ใคร ทำอะไร ที่ไหน) และการสร้างประโยคที่สมบูรณ์เล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ

1.3 ด้านการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการจำแนกความเหมือนความต่างของภาพและการเข้าใจความหมายของคำ

1.4 ด้านการเขียน หมายถึง ความสามารถในการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อแขน มือ และนิ้วมือในการลากเส้น ตามรอยประและการวาดภาพตามแบบ

2. แผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง บันทึกการเตรียมจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย เพื่อช่วยให้การสอนของครูสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การวัดและประเมินผล ช่วยให้เด็กปฐมวัยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน ซึ่งเป็นนิทานที่มีอยู่ทั่วไปซึ่งผู้วิจัยได้เลือกหนังสือนิทานมาประกอบการเล่า เพื่อให้สอดคล้องกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยที่ต้องการให้เกิดกับเด็กปฐมวัย จำนวน 12 เรื่อง

4. การใช้นิทานภาษาไทย หมายถึง การเล่านิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน ที่แต่ละเรื่องจะกำหนดจุดประสงค์ของการเล่า โดยครูเป็นผู้เล่าใช้หนังสือประกอบการเล่า เมื่อมีคำศัพท์เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน ครูให้เด็กมีส่วนร่วมทำกิจกรรม และตอบคำถามตามเนื้อเรื่อง

5. แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นรูปภาพชนิดเลือกตอบรวมทั้งสิ้น จำนวน 40 ข้อ เพื่อใช้ทดสอบผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อฝึกทักษะขั้นพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย โดยจัดทำเป็นแบบทดสอบวัดทักษะด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และด้านการเขียน 4 ทักษะ คือ

5.1 ด้านการฟัง ได้แก่ การจำแนกเสียงและการปฏิบัติตามคำสั่งและบอกประเด็นของเรื่องราวที่ได้ฟังได้ย่น

5.2 ด้านการพูด ได้แก่ บอกชื่อสิ่งต่าง ๆ จากภาพ (ใคร ทำอะไร ที่ไหน) และการสร้างประโยคที่สมบูรณ์ เล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ

5.3 ด้านการอ่าน ได้แก่ การจำแนกความเหมือนความต่างของภาพและการเข้าใจความหมายของคำ

5.4 ด้านการเขียน ได้แก่ การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กในการลากเส้นตามรอยประและการวาดภาพตามแบบ

6. **ประสิทธิภาพ** หมายถึง คุณภาพของการเรียนโดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยหลังการจัดการเรียนโดยใช้นิทานแล้วทำให้ผู้เรียน เรียนได้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80 / 80 ซึ่งมีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการประสบการณ์ โดยใช้นิทานทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และด้านการเขียน

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย หลังการใช้แผนการจัดการประสบการณ์การใช้นิทานที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และด้านการเขียน

7. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทาน ส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์ของเด็กปฐมวัย

8. **นักเรียน** หมายถึง เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านวังคู อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยได้นำเสนอในหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
2. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
3. ภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย
4. แนวคิดเกี่ยวกับนิทาน
5. ประสิทธิภาพ
6. ความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ยึดหลักการการศึกษาปฐมวัยดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546 : 5 - 7)

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม พิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ และเด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษเรียนร่วมได้พัฒนารวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น
2. การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองต่อความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กอยู่ในที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย

ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยของเด็กเพื่อที่จะมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกส่วนตัวของเด็ก รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้ หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กจะเป็นผู้ลงมือกระทำการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้สอนจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จักเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนรับผิดชอบ เพื่อจะวางแผนสร้างสภาพแวดล้อมจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ ของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ใช้เทคนิคในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้น เป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กปฐมวัยยึดวิธีการสังเกต เป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการจากข้อมูลเชิงบรรยาย การรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวเด็ก ตลอดจนงานที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้เด็กเกิดความเรียนรู้และมี ความก้าวหน้ามากเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยให้ผู้สอนในการวางแผนกิจกรรม ชี้ให้เห็นถึงความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ของเด็ก ขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้อีกด้วย

6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ ถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้นผู้สอนจึงมิใช่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้มิได้หมายความว่าให้พ่อแม่ ผู้ปกครองกำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความต้องการ โดยไม่คำนึงถึงหลักการจัดที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

จากแนวความคิดและการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความสัมพันธ์และพัฒนาต่อเนื่อง เป็นขั้นตอนพร้อมกันทุกด้าน แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยึดให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตนเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าการเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก และแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมแวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

หลักการ

หลักการศึกษานปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับทั้งการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถในแต่ละบุคคล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2546 : 8 - 15)

หลักสำคัญในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหลักการของหลักสูตรให้เข้าใจ เพราะในการจัดประสบการณ์ให้เด็ก 3 - 5 ปี จะยึดหลักอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างสมดุล โดยกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัย และแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่ เด็กกับผู้ดูแลหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นตอนของการพัฒนาสูงสุด ตามศักยภาพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และเป็นคนดีคนเก่งของสังคมและสอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ

ทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจสังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น

หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีสาระสำคัญดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
  2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
  3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
  4. จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ
- และมีความสุข

5. ประสานการร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษาระดับประถมวัย เด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะอันที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดหมาย 12 ข้อ และในแต่ละช่วงอายุผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็กด้วยมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จะครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขภาพจิตที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและแก้ไขปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงความรู้

คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3 - 5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มไปตามความสามารถและศักยภาพพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุ อาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจน ต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันเวลาที่ คุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3 - 5 ปี มีดังนี้

เด็กอายุ 3 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ และใช้กรรไกรมือเดียวได้

พัฒนาการด้านอารมณ์ ได้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึกชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นสมมุติได้ และรู้จักรอคอย

พัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ สำรวจสิ่งต่างๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้ บอกชื่อตนเองได้ ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาได้ สนทนาโต้ตอบ เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ สนใจนิทานและเรื่องราวต่างๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองง่าย ๆ และแสดงท่าทางเลียนแบบได้ รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ อยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

เด็กอายุ 4 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือทั้งสอง เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้

พัฒนาการด้านอารมณ์ ได้แก่ แสดงอารมณ์ได้เหมาะสมในบางสถานการณ์ เริ่มรู้จะชื่นชมความสามารถของตนเองและผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟังและมีคนสนใจ

พัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ แต่งตัวเองได้ ไปห้องส้วมด้วยตนเองได้ เล่นกับคนอื่นได้ รอคอยตามลำดับก่อน - หลัง แบ่งของให้ผู้อื่น เก็บของเข้าที่ได้

พัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ สนทนา

โต้ตอบ เล่าเรื่องด้วยประโยคอย่างต่อเนื่อง สร้างผลงานตามความคิดของตนเองโดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น และรู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

เด็กอายุ 5 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นด้วยมือทั้งสอง เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปร่างสามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นโค้งที่กำหนด ใช้ก้ำมเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษผูกเชือกร้อยเท้า ยึดตัวคล่องแคล่ว

พัฒนาการด้านอารมณ์ ได้แก่ แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ ทำความเคารพ รู้จักขอบคุณเมื่อได้รับของขวัญจากผู้ใหญ่ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

พัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ บอกความแตกต่างของ กลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนก จัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ สกุลและอายุของตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนาตอบโต้ เล่าเรื่องราวได้ สร้างผลงานตามความคิดของตนเองโดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่ รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร” เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม นับปากเปล่าได้ถึง 30

คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญ ๆ ของเด็กปฐมวัยที่ยกมากล่าวข้างต้นนี้เป็นสิ่งที่ผู้สอนต้องตระหนัก เพราะเด็กในช่วงอายุมีลักษณะสำคัญที่เด่นต่างกันไป ถ้าผู้สอนไม่เข้าใจยอมทำให้พัฒนาการเด็กไม่เกิดผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้ เช่น เด็กอายุ 3 ปี ชอบยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง การจัดสื่อ วัสดุให้เด็กวัยนี้ต้องมีเพียงพอที่จะสนองความต้องการไม่เกิดการรอคอยนานจนเกินไป หรือเด็กอายุ 3 ปี ต้องการฝึกก้ำมเนื้อ เนื่องจากร่างกายในช่วงที่ต้องพัฒนาก้ำมเนื้อใหญ่และก้ำมเนื้อเล็ก เริ่มรู้จักใช้พลัง สามารถควบคุมร่างกายได้ การจัดกิจกรรมสามล้อให้เด็กอายุ 3 ปี ได้ขี้เล่นจึงเหมาะสมกับวัย หรือเด็กอายุ 4 ปี ชอบทำทนายผู้ใหญ่ ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและให้เด็กได้รับเรื่องขอบเขตและวินัยในการเล่นอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น พัฒนาการทุกด้าน จึงมีความสำคัญเท่าเทียมกันและเด็กต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ระยะเวลา

ใช้ระยะเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1 - 3 ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่ แวดล้อมธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กที่เด็กจะมีโอกาสใกล้ชิด หรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ ไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการ จำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา ทักษะคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กมีเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษาอาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วย การสอนแบบบูรณาการ หรือเลือกวิธีการให้สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1. ประสพการณ์สำคัญ ประสพการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วยประสพการณ์สำคัญ ดังนี้
  - 1.1 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ การทรงตัว การประสานสัมพันธ์กล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็ก การปฏิบัติตามสุขอนามัย การรักษาความปลอดภัย
  - 1.2 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่ ดนตรี สุนทรียภาพ การเล่น คุณธรรม จริยธรรม
  - 1.3 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ การเรียนรู้ทางสังคม เช่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น การวางแผนการตัดสินใจเลือกและลงมือปฏิบัติ
  - 1.4 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ การคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ เวลา
2. สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสพการณ์

สำคัญที่ระบุไว้ของต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่เด็ก 5 - 6 ปี ควรเรียนรู้มีดังนี้

2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียว หรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความเห็น ความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรได้โอกาสที่รู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กเกี่ยวข้อง หรือมีโอกาสใกล้ชิด และมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

2.3 ธรรมชาติรอบตัวเด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรรู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

3. การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 5 - 6 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดพัฒนาทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.1 หลักการจัดประสบการณ์

อย่างต่อเนื่อง

3.1.1 จัดประสบการณ์เล่นและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม

ระหว่างบุคคล

3.1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง

3.1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

3.1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

3.1.5 ให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

3.2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยา คือเหมาะสมกับ วิทยุภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มศักยภาพ

3.2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว ล้อรถ เล่น สังกะสี สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3.2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบ บรูณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะ และสาระเรียนรู้

3.2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ นำเสนอแนวคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกันกับเด็ก

3.2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นและมีความสุข และเรียนรู้การทำ กิจกรรม แบบร่วมมือกันในลักษณะที่ต่างกัน

3.2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

3.2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ อย่างต่อเนื่อง

3.2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และ แผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

3.2.9 ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน เข้าร่วมกิจกรรม และประเมินพัฒนาการ

3.2.10 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

4. การจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 - 5 ปี สามารถนำมา จัดกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยทั้งครูผู้สอนและเด็กทราบว่าในแต่ละวัน จะจัดกิจกรรมอะไร เมื่อไร และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัด และขอบข่าย กิจกรรมประจำวัน ดังนี้

4.1 หลักการจัดกิจวัตรประจำวัน

4.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับ วัยของเด็กในแต่ละวัน

4.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเด็กและกลุ่มผู้ใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

4.1.3 กิจกรรมที่ดี เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที

4.1.4 กิจกรรมควรมีสอดคล้องระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม กิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังจาก ควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะไม่เหนื่อยเกินไป

4.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือก กิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

4.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหวและความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

4.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

4.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตัวเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย และศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาส ตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

4.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันมีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อน นอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ฯลฯ

4.2.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็กหรือจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่น เกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำ กิจกรรมในกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล

4.2.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสนในการถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษา ให้มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษา ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

4.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้ พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรี เป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมุติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้รูปทรง ต่างๆ ฯลฯ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3 - 5 ปี

เป็นการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคน ได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรการประเมินพัฒนาการควรรยึดหลักดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน และนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกันกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือ และจดบันทึก

เป็นหลักฐาน

5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูล หลายๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี ได้แก่ สังเกตการณ์ บันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก ที่เก็บอย่างมีระบบ จากการศึกษาความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับ

เด็กเล็กที่รัฐจัดขึ้น เพื่อสนองตอบต่อสังคมที่ต้องการให้บุตรหลานได้เข้าโรงเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษา โดยจัดการเรียนตามช่วงอายุเป็นการจัดการศึกษา ในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ เพราะเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของ ชุมชน สังคม และวัฒนธรรม สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

ความหมายของการจัดประสบการณ์

การสอนในระดับปฐมวัยนั้น ไม่ได้สอนเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปแบบกิจกรรมบูรณาการ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการเล่น พัฒนาเด็กให้ครบทุกด้านตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ โดยมีนักการศึกษาให้ความหมายของแผนการสอนหรือแผนการจัดประสบการณ์ไว้ดังนี้

เยาพา เดชะคุปต์ (2542 : 117) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของนักการศึกษาต่างประเทศไว้ดังนี้ บลูม (Bloom) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภายใต้ภาวะที่เหมาะสม จะช่วยให้ความแตกต่างระหว่างบุคคลหมดไป โดยการจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงความรู้พื้นฐานเดิมการกระตุ้นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจ และจัดให้เหมาะสมกับความต้องการความสนใจของผู้เรียนที่ดี (Good) ได้ให้ความหมายของประสบการณ์ (Experiences) ว่าหมายถึง กระบวนการในการได้รับความรู้หรือการเกิดทักษะโดยการกระทำหรือการเห็นสิ่งต่าง ๆ หรือกระบวนการของจิตสำนึกในการรับรู้ถึงความรู้ทักษะและทัศนคติโดยการมีส่วนร่วมในการกระทำสิ่งต่าง ๆ คันทิงแฮม (Cunningham) และคนอื่น ๆ ได้กล่าวว่าประสบการณ์ที่มีความหมายต่อผู้เรียน คือการให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนร่วมในกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาทักษะทางสังคมความคิดสร้างสรรค์ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย และการเรียนรู้เนื้อหาวิชาผลการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียนมีทักษะของความเป็นผู้นำรู้จักทำงานเป็นกลุ่มการแก้ปัญหาตลอดจนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้

จากความหมายของประสบการณ์ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ประสบการณ์ หมายถึง กระบวนการที่นำมาจัดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกิดทักษะการเรียนรู้และได้ส่งเสริมพัฒนาการ

ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กอย่างต่อเนื่อง และสัมพันธ์กัน

ความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรม บูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยสอดคล้องกับความพร้อม วุฒิภาวะ ความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของเด็กสร้างบรรยากาศในการส่งเสริม ให้เด็กเกิดการเรียนรู้กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น อยากทำ อยากเล่นอยาก ค้นคว้าทดลอง มีอิสระในการคิดแสดงความรู้สึกความต้องการและเปิดเผยตนเองมากที่สุด

เขาวพา เศษคุปต์ (2542 : 129) ได้อธิบายถึงการเตรียมจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ปฐมวัยว่า ครูควรถามตัวเองว่ามีความรู้อะไรบ้าง เกี่ยวกับตัวเด็กอะไรคือกิจกรรมที่จะทำให้การมา โรงเรียนของเด็กในแต่ละวัน มีความหมายและการจัดกิจกรรมให้เด็กแต่ละวัย ควรแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะของเด็กและค่านิยมทางสังคมนั้นด้วย 24 โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา ได้จัดสัมมนาเรื่องนวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัยขึ้น และรวบรวมสาระสำคัญของงานเขียนตอนหนึ่งของภรณี คุรุรัตน์ ซึ่งกล่าวถึงการศึกษาปฐมวัย ไว้ว่า กระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ และสอดคล้องตามจุดประสงค์ของการศึกษาแต่ละระดับ โดยปรับให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ โดยการเรียนจากประสบการณ์จริงและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เด็ก ได้สัมผัสปฏิบัติด้วยตนเอง ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่นอกเหนือจากห้องเรียน โรงเรียนและหนังสือเรียน เพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับความแตกต่างของเด็กแต่ละกลุ่มแต่ละคน ตลอดจนบริบท ทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม (สถาบันราชภัฏนครราชสีมา. 2543 : 1)

นภเนตร ธรรมบวร (2545 : 111) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวม โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กได้ฝึกการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการเข้าสังคม การสื่อสาร และการรับฟังผู้อื่น เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญ ในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้าน เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้จากการสัมผัสปฏิบัติด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยเกิดจากแนวคิดของนักปรัชญาการศึกษาต่าง ๆ ที่ได้รับการยอมรับ และนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบัน นับว่ามีอิทธิพลต่อการจัดประสบการณ์และกิจกรรมในระดับปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง

ภรณี คุรุรัตน์ (2542 : 50) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน เด็กปฐมวัย การเชื่อมโยงประสบการณ์ที่เด็กหรือผู้เรียนมีอยู่เดิมให้สัมพันธ์กับกิจกรรมที่จัดขึ้น อาจเป็นการเล่าเรื่องที่เคยพบเห็น หรือมีประสบการณ์มาก่อนการบูรณาการกิจกรรมที่สัมพันธ์กัน การปรับบทบาทครูเป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย โดยมีเป้าหมายพัฒนาเด็กในด้านทักษะทางภาษาความคิดสร้างสรรค์ความเชื่อมั่นและทักษะทางสังคม

นภเนตร ธรรมบวร (2545 : 5 - 19) ได้รวบรวมแนวคิดที่สำคัญของนักปรัชญาการศึกษาไว้ดังนี้

จอห์น อะโมส คอมินิอุส (John Amos Comenius) เป็นนักการศึกษาชาวเวทโกลโลวะเกีย มีความเห็นว่า การศึกษาควรเป็นไปตามลำดับขั้นของธรรมชาติ ครูจำเป็นต้องสังเกตลำดับขั้นตามธรรมชาติดังกล่าว และจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก Comenius มุ่งเน้นความคิดรวบยอดพื้นฐานที่พูดถึงเสมอในปัจจุบันคือการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ (Learning by Doing)

จอห์น ล็อก (John Locke) มีความเห็นว่า เด็กเปรียบเสมือนกับผ้าขาวสะอาด เด็กจะเติบโตเป็นบุคคลเช่นใดนั้น ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับจากพ่อแม่สังคมการศึกษา และโลกรอบตัว ดังนั้น การจัดการศึกษาควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก

รูสโซ (Rousseau) มีความเห็นว่า เด็กเกิดมาพร้อมกับแนวโน้มที่จะเป็นคนดีเด็กเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อม การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนควรยืดหยุ่นได้ โดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นหลักวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนเด็กควรเป็นรูปธรรม

เปสตาลอสซี (Pestalozzi) นักการศึกษาชาวอิตาลี - สวิสมีความเห็นว่า การจัดการศึกษาให้กับเด็กควรรวมถึงการพัฒนาร่างกายสติปัญญาและจิตใจเปสตาลอสซี (Pestalozzi) ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมเด็กไม่ควรถูกบังคับให้เรียนรู้ด้วยการท่องจำแต่ต้องใช้เวลาและประสบการณ์แก่เด็กในการทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ รอบตนเอง

ฟร็อบเอล (Froebel) บุคคลที่มีความสำคัญและมีบทบาทมากผู้หนึ่งต่อการศึกษามูลฐานวัยได้รับการยกย่องเป็นบิดาของการอนุบาลศึกษา ฟร็อบเอลมีความเห็นว่า เด็กเล็กเกิดมา

พร้อมกับความรู้และทักษะที่สะสมอยู่ใน หน้าทีที่สำคัญของครูคือการพยายามดึงความสามารถที่มีอยู่ภายในของเด็กออกมา และช่วยให้เด็กตระหนักถึงความสามารถของตนเอง

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) นักการศึกษาชาวอเมริกันที่มีความเห็นว่าเด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การศึกษาควรมีความสัมพันธ์กับชีวิตปัจจุบันของเด็กการสอนควรยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงความสนใจและความสามารถของเด็กครูเป็นผู้จัดเตรียมประสบการณ์สภาพแวดล้อม เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้หรือมีประสบการณ์ด้วยตนเองเด็กควรมีเสรีภาพในการคิดการแสดงออก โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือส่งเสริมและวางแนวทางที่เหมาะสมแก่เด็กอย่างต่อเนื่อง

เพียเจต์ (Piaget) เป็นนักการศึกษาที่มีความเห็นว่าการจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและวิธีการสอนที่ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงเป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ให้กับเด็ก

การ์เนอร์ (Gardner) นักการศึกษาที่มีความเห็นว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถและความฉลาดที่แตกต่างกัน วิธีการเรียนรู้หรือเข้าใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวยังแตกต่างกันอีกด้วย ครูจำเป็นต้องจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการและการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของเด็ก

รุจิรี ภู่อาระ (2545 : 159) กล่าวว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือแผนการจัดประสบการณ์ เป็นเครื่องมือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนด ไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม

ถวัลย์ มาศจรัส (2546 : 33) ให้ความหมายของแผนการจัดประสบการณ์ว่า หมายถึง การนำมวลงประสบการณ์สำหรับการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมากำหนดเป็นสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นอาศัยแนวคิดพื้นฐานความเชื่อของนักปรัชญาการศึกษานักจิตวิทยาการศึกษาต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการเตรียมเนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือวัสดุไว้อย่างเป็นระบบล่วงหน้า โดยที่มีเป้าหมายเพื่อจัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงความสนใจและประสบการณ์เดิมของเด็ก

หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้เด็กเจริญและพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา รวมทั้งสอดคล้องกับความพร้อมวุฒิภาวะ ความสนใจความต้องการและความสามารถของเด็ก

เขาวพา เดชะคุปต์ (2542 : 117 - 124) ได้อธิบายถึงหลักการและแนวทางในการจัด
 ประสพการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยดังนี้

หลักการจัดประสพการณ์

1. การจัดประสพการณ์ต้องเหมาะสมกับวัยความสามารถความต้องการ
 และความสนใจของเด็ก
2. การจัดประสพการณ์ต้องดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพของเด็ก
3. การจัดประสพการณ์ต้องสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เพื่อให้เด็ก
 ได้มีโอกาสฝึกฝนตนเองให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
4. การจัดประสพการณ์ต้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ อุปกรณ์ในการจัด
 ควรเป็นอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่นนั้น

แนวทางการจัดประสพการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยแบ่งออกเป็น 7 ช่วง ดังนี้

1. ประสพการณ์สำหรับเด็กวัย 0 - 1 ปี เด็กวัยนี้เป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตการจัด
 ประสพการณ์ให้กับเด็กในวัยนี้มีดังต่อไปนี้
  - 1.1 การดูแลให้ถูกหลักสุขวิทยาและถูกหลักอนามัยในเรื่องการกิน
 การนอน การทำความสะอาดให้เด็ก โดยดูความต้องการของเด็กแต่ละคนเป็นสำคัญบางคนกินมาก
 บางคนกินน้อย บางคนหิวบ่อย ผู้ดูแลควรพยายามตอบสนองความต้องการของเด็กให้เหมาะสม
  - 1.2 การกอดสัมผัส อุ้ม การพูดคุย หยอกล้อเด็ก เด็กจะได้เรียนรู้จาก
 การสัมผัสเป็นสำคัญ โดยสายตากการได้ยินสัมผัสทางผิวหนังในขณะที่ป้อนนม อาบน้ำและเปลี่ยน
 เสื้อผ้า หรือทำกิจกรรมใดให้เด็ก ควรพูดคุยยิ้มแย้มกับเด็กมีเวลาเล่นกับเด็กเสมอเป็นการสร้าง
 ความสัมพันธ์ที่มีความหมายระหว่างบุคคลกับเด็ก
  - 1.3 ปกป้องอันตรายให้เด็กเพราะเด็กวัยนี้ช่วยตัวเองไม่ได้
  - 1.4 งดการลงโทษทุกชนิดเพราะเด็กวัยนี้ยังไม่รู้เรื่องใดมากและยังรับรู้
 ได้น้อยหรือไม่ได้เลย เด็กยังไม่รู้จักใช้ความคิดแต่เรียนรู้จากการเลียนแบบกระทำตามสิ่งที่พบเห็น
 การทอดทิ้งละเลยเด็ก จะเป็นผลเสียต่อพัฒนาการอาจทำให้ล่าช้าในการเจริญเติบโตหรือการชะงัก
 ในการเรียนรู้ของสมองได้
  - 1.5 ควรหัดเด็กตามอายุที่เขามีความพร้อมและตามความเหมาะสม
  - 1.6 อุปกรณ์และสถานที่สำหรับเด็กอ่อนควรพึงเล็งเรื่องความสะดวก
 เป็นสำคัญ
  - 1.7 เครื่องเล่นของเด็กวัยนี้เป็นสิ่งที่เด็กจะหยิบต้องลูบคลำได้ถนัดมือ
 ต้องเป็นสิ่งที่ไม่แหลม ไม่มีคมของเล่นที่มีสีจะต้องเป็นสีที่ไม่ลอกและไม่เป็นอันตราย

2. ประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 1 - 2 ปี มีข้อแตกต่างจากวัยต้น คือ

2.1 การดูแลใกล้ชิดเพื่อป้องกันอันตราย เนื่องจากเด็กเริ่มชนและยังไม่เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ดีพอมักพบว่ามีอุบัติเหตุเกิดขึ้นกับเด็กวัยนี้บ่อยที่สุด เช่น หกล้ม ตกจากที่สูง ไฟลวก

2.2 เด็กต้องการเป็นอิสระและแสดงการเป็นตัวของตัวเอง ฉะนั้นต้องปล่อยให้เขาได้ออกกำลัง ได้วิ่ง ได้ฝึกหัดกล้ำเนื้อของตน โดยผู้ใหญ่ต้องคอยระวังและสังเกตพฤติกรรมเด็ก

2.3 ควรเริ่มฝึกหัดบางอย่างที่จำเป็นได้ เช่น ฝึกหัดการขับถ่ายให้เป็นที่ การฝึกต้องเป็นไปอย่างเข้าใจและละมุนละม่อม อย่าเคร่งครัดหรือบังคับจนเกินไป

2.4 เด็กเริ่มจำและเลียนแบบมีอะไรหลายอย่างในชีวิตประจำวันที่จะนำมาสอนให้เด็กร่วมมือได้ หรือหัดกิจกรรมบางอย่างได้ แต่ไม่ควรเคร่งครัดบังคับเด็กหรือเข้าชี้แจงเด็กเมื่อรำคาญและต่อต้าน ควรสอนให้เด็กรู้จักไหว้ ขอบคุณ สวัสดี ขอโทษ รู้จักความสะอาด ไม่ทำหรือเล่นสิ่งสกปรก รู้จักหัดป้อนข้าวตนเอง คั้นน้ำนมจากแก้ว เป็นต้น

2.5 อนุญาตให้เด็กอยู่ใกล้เด็กวัยนี้ต้องการความใกล้ชิดและความอบอุ่นทางใจ ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำอะไรตามผู้ใหญ่ เพราะเขาชอบเลียนแบบเช่นมีกระดาษดินสอให้เขาขีดเขียนเล่น ในขณะที่ท่านเขียนหนังสือ หรือมีผ้าให้เขาช่วยเช็ดน้ำธูปบ้าน เป็นต้น

2.6 ภาษาจะเกิดได้ดีและจะเป็นเรื่องช่วยพัฒนาการเด็กพ่อแม่หรือผู้ดูแลจำเป็นต้องพูดคุยกับเด็กภาษาที่ใช้ควรง่าย ๆ ให้เขาเข้าใจและเป็นภาษาเดียว ในเด็กบางคนพูดล่าช้ามักเกิดจากผู้ใหญ่พูดเร็วมาก เด็กจับคำพูดไม่ทัน หรือพูดกันหลายภาษาทำให้เด็กมีความงุนงงและไม่เข้าใจ

2.7 การโอนอ่อนผ่อนตามเด็กเป็นสิ่งจำเป็นแต่ผู้ใหญ่ไม่ควรออกคำสั่งบังคับเด็กอย่างหลอกเด็ก โดยไม่มีเหตุผล หรือดุเด็กจนกลัวจนลาน หรือใช้อารมณ์กับเด็กบ่อย ๆ เพราะเท่ากับผู้ใหญ่สอนให้เด็กเป็นอย่างที่ได้ทำกับเขา

2.8 เด็กต้องการที่พึ่งทางใจ เด็กวัยนี้ต้องเข้าหาผู้ใหญ่อยู่เป็นนิจต้องการให้ปลอบให้กำลังใจและสนใจเขา

2.9 ถ้าเด็กมีอาการหงุดหงิดจนแอง ไม่มีเหตุผล พฤติกรรมเปลี่ยนแปลง เช่น คี้อมาก เบื่ออาหาร กัดเล็บ ต้องหาสาเหตุว่ามีอะไรมากกว่าไปลงโทษ หรือวิตกกังวลกับอาการจนเกินไปบ่อยครั้ง อาจพบว่าเด็กไม่สบายหรือเกิดภาวะเครียดทางจิตใจขึ้น

2.10 หาสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้เด็กได้เล่นและเรียนรู้ ส่วนใหญ่เด็กวัยนี้ชอบของที่มีอยู่ในบ้าน ชอบสิ่งที่มีการเคลื่อนไหว เช่น ล้อเลื่อน รถลาก ลูกฟุตบอล หนังสือรูปภาพ เริ่มสนใจตุ๊กตารูปต่าง ๆ ชอบดู รื้อค้น และทำตามผู้ใหญ่ ฉะนั้นอุปกรณ์ของเด็กวัยนี้

จะมีที่เล่นทราย น้ำ สิ่งของที่เด็กจะจูงลากหรือทำให้เคลื่อนไหวได้ เช่น รถ สิ่งของเด็กเปิดปิด
ได้เอง เช่น หนังสือ รูปภาพ

3. ประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 2 – 3 ปี เมื่อเด็กย่างเข้าปีที่ 3 เด็กจะดูเหมือนคือ
และปฏิเสธ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พัฒนาตามวัยที่เด็กจะแสวงหาความเป็นตัวของตัวเอง ต้องการเรียนรู้
และทดลอง ดังนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองจึงต้องใจเย็นอดทนประสบการณ์ที่ควรจัดให้กับเด็กวัยนี้ ได้แก่

3.1 กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กช่วยตัวเองเช่นให้ทำงานง่าย ๆ ที่ไม่เกินกำลัง
เด็ก จะเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของเขา

3.2 กิจกรรมส่งเสริมการใช้ภาษาของเด็ก เช่น การตั้งใจฟังเมื่อเด็กพูด
ไม่ลืหรือขัดคอตอบคำถามที่เด็กถาม

3.3 กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายและสติปัญญา เช่น การเล่น
กลางแจ้ง การเล่นบทบาทสมมติ

4. ประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 3 – 4 ปี เด็กเริ่มมีความสนใจด้านสังคมชอบเล่น
และอยู่ใกล้กับเด็กอื่น ๆ ชอบเล่นกลางแจ้ง ชอบคันคว้า อยากรู้อยากเห็น ชอบเลียนเสียงต่าง ๆ
เช่น เสียงรถยนต์ รถไฟ ชอบเล่นสมมติ การเล่นแบบนี้เด็กจะได้รับประสบการณ์จากการเลียนแบบ
และการกระทำของผู้ใหญ่ หรือจากสิ่งที่ได้พบเห็นทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพราะเด็ก
ได้แสดงออกแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อน ๆ อย่างเต็มที่ เด็กจะสนใจชอบสิ่งที่มีชีวิต เช่น
แมลง สัตว์ พืช ดอกไม้ และธรรมชาติรอบตัว ควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นตามความต้องการ
ของร่างกาย ครูต้องคอยแนะนำเป็นผู้ช่วยเหลือและเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถ
ช่วยตนเองได้

5. ประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 4 - 5 ปี ในวัยนี้เด็กจะชอบเล่นกับเพื่อนอายุ
เท่า ๆ กัน ชอบเล่นรวมกลุ่มเล็ก ๆ มากกว่ากลุ่มใหญ่ ชอบเลือกกิจกรรม และเล่นของตนเอง
ดังนั้น ครูควรให้โอกาสเด็กโดยปรึกษากันว่าจะทำอะไร ครูต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมสำหรับ
ให้เด็กได้เลือกเล่นหาประสบการณ์ด้วยตนเอง ครูจะเป็นผู้แนะนำให้สำหรับเด็กวัยนี้ชอบเล่น
บทบาทสมมติ ครูต้องจัดหาสมมติเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของผู้ใหญ่ เช่น พ่อ แม่ หมอ พยาบาล
มีเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับประกอบการเล่นสมมตินั้น ซึ่งทำให้จินตนาการของเด็กใกล้เคียงกับ
ความเป็นจริงยิ่งขึ้น ทางด้านภาษาเด็กสามารถพูดคุยเล่าเรื่องที่ตนสนใจควรจัดเวลาให้เด็กได้เล่าเรื่อง
นั้น ๆ ในเวลานิทาน บางครั้งอาจให้เด็กดูภาพให้เด็กพูดคำคล้องจองสุภาษิตหรือบทกลอนที่ไพเราะ
พร้อม ๆ กัน เด็กวัยนี้มีอารมณ์ขันหัวเราะง่ายในขณะที่เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ควรให้เด็กรู้จักคำคุณศัพท์

คำวิเศษณ์ต่าง ๆ เช่น เดินต็อก ๆ ช้างร้องฮูมฮูม ครูควรคำนึงถึงความต้องการทางร่างกายของเด็ก เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองจัดกิจวัตรประจำวัน มีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารการพักผ่อน นอกจากนั้น ควรแก้ไขและฝึกให้ติดเป็นนิสัยเพราะเด็กในวัยนี้ว่องไวฝึกหัดได้ง่าย

6. ประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 5 - 6 ปี เด็กในวัยนี้พยายามที่จะเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกัน พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง เรียนรู้การระงับรักษาอุปกรณ์ ดังนั้น จึงต้องจัดอุปกรณ์ให้เด็กเล่นอย่างอิสระ เพื่อเสริมสร้างนิสัยที่ดีครูควรพยายามวางแผนร่วมกันกับเด็กว่าจะทำอะไรในวันนั้น แล้วแบ่งหน้าที่เพื่อให้เด็กเกิดความรับผิดชอบ เด็กจะได้เรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านร้านค้าและอื่น ๆ โดยการเล่นสมมติ ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความพร้อมทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ เช่น มือ ตา ประสาทสัมผัสต่างๆ ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองทำ ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกเพื่อเสริมการริเริ่มสร้างสรรค์ และความกล้า เด็กจะช่างซักถาม อยากรู้ อยากเห็น ครูควรพยายามตอบและแนะนำให้เด็กทดลองเพื่อหาคำตอบด้วยตนเองในขอบเขตที่เหมาะสม ในขณะที่เด็กเล่นหรือทำงานครูพยายามฝึกให้เด็กหัดสังเกต โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ซึ่งจะช่วยช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์และความรู้มากขึ้น

7. ประสบการณ์สำหรับเด็กวัย 6 - 7 ปี เด็กวัยนี้ชอบกระโดดโลดเต้นกิจกรรม จึงควรจัดให้เด็กได้เต้นหรือรำตามจังหวะดนตรี เด็กวัยนี้ชอบโอ้อวดควรจัดให้มีเวลาสำหรับเล่าแสดงและสนับสนุนให้รู้จักการวางแผนร่วมกัน นอกจากนั้นเด็กในวัยนี้ยังใจร้อนว่องไว ครูต้องเตือนให้เด็กระมัดระวัง เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายขึ้นกับตนเองและผู้อื่น ทั้งในการเล่นและการทำงานเด็กชอบช่วยเหลือเพื่อนในการทำงาน ครูต้องคอยสนับสนุนกระตุ้นส่งเสริมและแนะนำวิธีที่ดีและถูกต้องให้กับเด็ก พัฒนาการทางด้านภาษาเด็กพูดได้คล่องแคล่วและเขียนชื่อของตนเองได้ ครูต้องแก้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม เด็กพร้อมที่จะอ่านเขียนมากขึ้นครูอาจเขียนหนังสือบนกระดานดำ เพื่อให้เด็กได้สังเกตและรู้จักตัวหนังสือไปด้วยตัวหนังสือต้องโตเห็นชัดเจนอ่านให้เด็กฟังโดยชี้ตัวหนังสือไปที่ละตัว เพื่อฝึกการเคลื่อนสายตาตามไปด้วยแล้วให้เด็กฝึกทีละคน เพื่อให้เกิดความมั่นใจ เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก : 35 - 36) ได้กำหนดการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยดังนี้

หลักการจัดประสบการณ์

1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก โดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญสนองความต้องการความสนใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

1.4 จัดประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก
แนวทางการจัดประสบการณ์

1. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะกับอายุวุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กคือเด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหวสำรวจเล่นสังเกตสืบค้นทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการคือบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิดวางแผนตัดสินใจลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การกระทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
9. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ
10. จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก : 36 - 38) ได้กำหนดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี โดยสามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไรเมื่อใดและอย่างไร

การจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

1. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

- 1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน
- 1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที
- 1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ใช้เวลาประมาณ 40 - 60 นาที
- 1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคลกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ออกกำลังกาย ควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

2. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันการเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

- 2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหวและความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี
- 2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว
- 2.3 การพัฒนาอารมณ์จิตใจและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

2.4 การพัฒนาสังคมนิสัยเพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีแสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน อย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตนตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวมเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่น หรือทำงานเสร็จ

2.5 การพัฒนาการคิดเพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอดสังเกตจำแนก เปรียบเทียบจัดหมวดหมู่เรียงลำดับเหตุการณ์แก้ปัญหา จึงควรจัดให้เด็กได้สนทนาอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก คำนวณจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลองศึกษา นอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน และในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อยกลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล

2.6 การพัฒนาภาษาเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรม ทางภาษาให้มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรม ทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้ กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อใช้การเคลื่อนไหว และจังหวะตามจินตนาการให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ ตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่าง ๆ อีกทั้งยังมีตารางกิจกรรมประจำวัน ที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับเวลาและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารของมนุษย์ให้เกิดความเข้าใจ มนุษย์ได้คิดค้นวิธีสื่อ ความหมาย และถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่บรรพบุรุษจนกระทั่งปัจจุบันที่สามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร กันได้อย่างกว้างขวางทั่วโลก ภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็นและแสดงออก โดยการช่างพูดช่างซักถามอยู่เสมอ จึงนับว่าการใช้ภาษา ของเด็กเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการทางภาษาได้เป็นอย่างดี

ความหมายและความสำคัญของภาษา

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารของมนุษย์ให้เกิดความเข้าใจ มีมากมายหลายภาษาที่มนุษย์ได้คิดค้นเป็นวิธีสื่อความหมาย และถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่บรรพบุรุษจนกระทั่งปัจจุบันจนสามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกันได้อย่างกว้างขวางทั่วโลก มีผู้ให้คำจำกัดความของภาษาและกล่าวถึงคำจำกัดความของภาษาตามทัศนะของนักวิชาการแต่ละกลุ่มไว้ ดังนี้

ศศิธร รัชฎลักษณานนท์ (2542 : 1 - 2) กล่าวถึงความหมายของภาษาตามทัศนะของนักวิชาการแต่ละกลุ่มดังนี้

นักภาษาศาสตร์ให้ความหมายของภาษาว่า หมายถึง ภาษาที่ใช้พูดในการสื่อสาร ความหมายในชุมชนหนึ่ง ๆ

นักจิตวิทยามีความเห็นที่เห็นว่า ภาษา หมายถึง ความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น โดยรวมเอาวิธีการทุก ๆ อย่างที่ใช้ในการติดต่อ เพื่อสื่อสารความหมายหรือเพื่อแสดงความรู้สึก แสดงความคิดเห็น โดยรวมทั้งการพูด การเขียน การแสดงท่าทางประกอบ การใช้ภาษาใบ้ การแสดงสีหน้า การแสดงออกทางศิลปะและเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์

นักการศึกษาให้ความหมายของภาษาว่า หมายถึง เครื่องมืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ประกอบด้วยการติดต่อ สัญลักษณ์ที่แสดงแทนความคิดและความเข้าใจในการติดต่อ

กรวิภา สรรพกิจจานง (2548 : 14) ได้ให้ความหมายว่าภาษา คือ เครื่องมือทางสังคมที่ใช้แทนความคิดและการสื่อสารกันอย่างมีความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยใช้สัญลักษณ์ที่แทนความคิด ความรู้สึก ความต้องการที่เข้าใจตรงกัน เป็นเครื่องมือที่ใช้ติดต่อสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ จำแนกได้เป็นภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษาท่าทาง สืบทอดคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 822) ให้ความหมายของภาษาว่า ถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน หรือเพื่อสื่อความเฉพาะวงการ เช่น ภาษาราชการ ภาษากฎหมาย ภาษาธรรม เสียงตัวหนังสือ หรือกิริยาอาการที่สื่อความได้ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง ภาษามือ

จากความหมายของภาษาที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ภาษามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดเห็น ให้เข้าใจได้ตรงกันจำแนกได้เป็นภาษาพูดภาษาเขียนและภาษาท่าทาง

ความสำคัญของภาษา

ภาษาเป็นสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น มนุษย์ใช้ภาษาติดต่อทำความเข้าใจกันในแต่ละชุมชน ซึ่งแตกต่างจากสัตว์ที่ใช้เสียงสื่อสารความหมายแสดงความต้องการทางกาย เช่น ลิงโตส่งเสียง

คำรามเมื่อเวลาหิว เจ็บปวด จึงอาจกล่าวได้ว่าภาษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตทั้งต่อมนุษย์ และสัตว์

ทิสนา แคมมณี และคณะ (2535 : 107) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาว่า เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาเพื่อใช้ในการคิดและสื่อสารความหมาย การปรับตัวรับความรู้ใหม่ เด็กสามารถใช้ภาษาในการติดต่อกับผู้อื่นทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งแนวคิดดังกล่าว สอดคล้องกับ วราภรณ์ รักวิชัย (2538 : 77) ที่กล่าวว่าภาษา ภาษามีความสำคัญกับเด็กมาก เพราะการอยู่ในสังคมเด็กจะต้องสื่อสารกับผู้อื่นด้วยวิธีการพูด การอ่าน การฟัง และการเขียน การที่เด็กมีความอยากรู้ อยากเห็น ชอบซักถามอยู่เสมอจึงจำเป็นต้องใช้ภาษาในการพูดสื่อสารความหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก

พะอบ โปษะกฤษณะ (2541 : 14) กล่าวถึงความสำคัญของภาษาว่า ภาษาเป็นทั้ง ศาสตร์และศิลป์ ในด้านที่เป็นศาสตร์คือภาษาของชาติ ต้องมีระเบียบมีกฎเกณฑ์ที่ผู้ใช้ต้องรักษา กฎเกณฑ์ แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่ไม่ตายตัวเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย อย่างค่อยเป็นค่อยไปตาม ความเห็นชอบของส่วนรวม โดยจุดสำคัญคือการสื่อความหมายที่ทำให้ส่วนรวมเข้าใจตรงกัน และในด้านที่ภาษาเป็นศิลป์คือมีความงดงาม ไพเราะ ในการใช้ภาษาต้องอาศัยการฝึกฝนให้เกิด ความชำนาญ สามารถใช้ภาษาสื่อสารทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในการดำเนินชีวิตให้เป็นสุข

ในการเรียนรู้ภาษาของเด็กจะเรียนรู้เกี่ยวกับระบบเสียงเป็นสำคัญ เด็กจะเรียนรู้ภาษา ได้จากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภาษาจึงเป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่งซึ่งช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้การปรับตัว ในสังคมช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกรับรองมั่นคง ดังนั้น การส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการ ทางภาษาที่ดี จึงอาจจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นเครื่องมือในการสอนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เด็กอายุ 4 – 5 ปี จะมีลักษณะชอบซักถาม จะใช้คำถามที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า ทำไม เมื่อไร อย่างไร และสนใจความหมายของคำต่าง ๆ สามารถจำคำศัพท์ได้ประมาณ 1,550 - 1,900 คำ และเด็กสามารถ พัฒนาการเรียนรู้คำได้มากขึ้นตามลำดับ (นภเนตร ธรรมบวร. 2545 : 115)

สรุปได้ว่า ภาษามีความสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ภาษาเป็นทั้ง ศาสตร์และศิลป์ ซึ่งจะต้องอาศัยทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ที่เด็กควรได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันทั้ง 4 ด้าน อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนา ด้านสติปัญญาของเด็กต่อไป

ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษา

มนุษย์ใช้การสื่อสารระหว่างกันด้วยวิธีการหลายรูปแบบ วิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจะช่วยให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้สิ่ง ต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น ตลอดจนการแสดงออกถึงความต้องการความรู้สึกและการเข้าใจผู้อื่น

สุภาวดีศรี วรรณะ (2542 : 33 - 45) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาของเด็กว่า เด็กเรียนการฟังและการพูด โดยไม่ต้องอาศัยการสอนอย่างเป็นทางการที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับภาษา จะทำให้เด็กเข้าใจและใช้ไวยากรณ์พื้นฐานของภาษาเมื่ออายุได้ 4 หรือ 5 ปี และแบ่งทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาออกเป็น 6 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Autistic Theory) ผู้ตั้งทฤษฎีนี้คือ โมว์เรอร์ (Mowrer) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียง อันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่จะได้ทำเช่นนั้น โมว์เรอร์ (Mowrer) เชื่อว่าความสามารถในการฟังและความเพลิดเพลิตจากการได้ยินเสียงผู้อื่น และเสียงตัวเองเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อพัฒนาการทางภาษา
2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า พัฒนาการทางการพูดนั้นเกิดขึ้นได้หลายทาง โดยอาศัยการเลียนแบบซึ่งเกิดขึ้นได้จากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง ผู้ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับ การเลียนแบบในการพัฒนาภาษาอย่างละเอียด คือ ลิวอิส (Lewis) ซึ่งเชื่อว่าการเลียนแบบของเด็กเกิดจากความพอใจ และความสนใจของตัวเด็กเองปกติ ช่วงความสนใจของเด็กนั้นสั้นมาก เด็กจึงต้องมีสิ่งเร้าซ้ำ ๆ กัน จึงทำให้เด็กมักพูดซ้ำ ๆ ในระยะการเล่นเสียงก็ใช้การเคาะ โต้ะ เคาะ จังหวะไปด้วย เมื่อศึกษากระบวนการในการเลียนแบบภาษาพูดพบว่าจุดเริ่มต้นเกิดเมื่อพ่อแม่เลียนแบบเด็กในระยะเล่นเสียง เช่น เด็กบงเอิญพูดย่ำพยางค์ คำว่า “แม่” เมื่อเสียงที่เด็กเปล่งออกมานั้นก่อให้เกิดความสนใจ เด็กก็จะกล่าวซ้ำอีกและเป็นจังหวะเดียวกันกับที่แม่ปรากฏตัวเข้ามาเด็กจึงหยุดพูด แต่แม่อาจไม่สังเกตและอาจพูดกับลูกว่า “แม่หรือคะ” “หาแม่หรือคะ” ซึ่งเท่ากับเร้าความสนใจเด็กขึ้นมาใหม่ เด็กก็ปรารถนาจะทำต่อไปอาจเปล่งเสียงคนเดียวซ้ำ ๆ ผลสุดท้ายเด็กจะโยงความเข้าใจจากเสียงไปยังบุคคลและเข้าใจในความหมายได้
3. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยพื้นฐานและหลักการจากทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้น โดยอาศัยการวางเงื่อนไข ซึ่งเรียน โกลด์ (Rhiengold) พบว่า หากเด็กได้รับรางวัลหรือได้รับการเสริมกำลังใจ เด็กจะพูดมากขึ้น
4. ทฤษฎีการรับรู้ (Theory of Perception) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าเด็กเรียนรู้ภาษา โดยการรับรู้ทางการฟังเด็กจะพูดซ้ำกับตนเองและหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปาก ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้คำจากการที่ลิเบอ์แมน (Lieberman) ได้ตั้งสมมติฐานว่าการรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเปล่งเสียง จึงเห็นได้ว่าเด็กมักข้ยงหน้าเวลาเราพูดด้วยการทำเช่นนี้ อาจเป็นเพราะเด็กฟังและพูดซ้ำกับตนเอง หรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำนั่นเอง

5. ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (BabbleLuck) ซึ่ง ทอนไดค์ (Thorndike) เป็นผู้คิดโดยอธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้นบังเอิญมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในภาษาพูดของพ่อแม่พ่อแม่ จึงให้รางวัลในทันที ด้วยวิธีนี้เด็กจะพัฒนาการทางภาษาไปเรื่อย ๆ

6. ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) ซึ่งจอห์น ดอนลาด (John Dollard) และเนล มิลเลอร์ (Nell Miller) เป็นผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้โดยย้าเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่า ภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อสนองความต้องการของเด็ก จะเป็นเหตุให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก ด้วยกระบวนการเรียนรู้ภาษาพูดของเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งสามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้นั้น

รุ่งนภา วุฒิ (2543 : 15) ได้สรุปพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยว่าเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ภาษาของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนสามารถสื่อความหมายได้ตามแนวคิดของนักจิตวิทยาการศึกษาที่กล่าวไว้ดังนี้

1. การเลียนแบบ (Imitation) เป็นกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษา เพราะเป็นขั้นที่เด็กเลียนเสียงของคำและพูดตามเสียงที่ได้ยิน
2. การเอาอย่าง (Identification) เด็กมิได้เลียนแบบการออกเสียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะเลียนแบบท่าทางนิสัยใจคอบุคคลตามเสียงที่ได้ยินด้วย
3. การเลียนแบบพฤติกรรมตอบสนองพร้อมทั้งสิ่งเร้าหลายตัว (Multiple Response) เป็นพฤติกรรมตอบสนองสิ่งเร้าที่เด็กพยายามทำตาม โดยลองใช้วิธีระการเปล่งเสียงต่าง ๆ นั้น ให้ทำงานร่วมกัน ได้แก่ ส่วนสมองที่รับรู้มองเห็น ได้ยินส่วนที่สะสมความจำควบคุมริมฝีปาก สีน้้ำ ท่าทางและสายตา
4. การเรียนรู้โดยสัมพันธ์กับสภาวะ (Association Learning) เด็กเรียนรู้คำและความหมาย โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและสิ่งของ หรือพฤติกรรมเช่นเด็กเรียนรู้คำว่าตุ๊กตาเมื่อแม่ยื่นตุ๊กตาให้แล้วบอกว่าตุ๊กตา เด็กเรียนรู้ได้จากการเชื่อมโยงเสียงและสิ่งของเข้าด้วยกัน
5. การเรียนรู้แบบถามตอบ (Question – answering) เมื่อได้เรียนรู้ภาษาไปบ้างแล้วเด็กจะเกิดความคิดอย่างมีเหตุผลขึ้น ความสงสัยและความอยากรู้อยากเห็นทำให้เด็กชอบใช้คำถาม การตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น โดยการตอบคำถามจะช่วยให้พัฒนาการทางภาษาของเด็กดีขึ้น
6. การลองผิดลองถูก (Trial and Error) ช่วงนี้เป็นช่วงลองปฏิบัติอาจจะถูกบ้างผิดบ้าง การเข้าใจและการชมเชยเมื่อเด็กออกเสียงได้ถูกต้อง จะทำให้เด็กมั่นใจและช่วยให้ภาษาพัฒนาได้รวดเร็วขึ้น

7. การถ่ายทอดการเรียนรู้ (Transfer of Learning) การเรียนรู้สิ่งใหม่จะง่ายขึ้น ถ้าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวพันกันมาก่อน เช่น การรู้จักไก่แล้วสอนให้รู้จักเปิดท่อน โดยชี้ให้เห็น ความแตกต่างเด็กจะจำได้เร็ว และมีความคิดตามลำดับอย่างเป็นระเบียบ

จากทฤษฎีและกระบวนการเรียนรู้ภาษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า พัฒนาการทางภาษา ของเด็กปฐมวัยเด็กจะเรียนรู้ภาษาจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ และบุคคลใกล้ชิดตัวในลักษณะ ที่เลียนแบบหรือลองผิดลองถูก การเฝ้าและการให้แรงเสริมจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้โดยเฉพาะ การเรียนรู้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์ และได้รับแรงเสริมจากบุคคลที่มีความใกล้ชิดตั้งแต่แรกเกิด คือ พ่อแม่ ซึ่งจะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาได้ดียิ่งขึ้น

การฟัง

การฟัง เป็นทักษะในการรับสารที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะก่อนที่มนุษย์ จะเริ่มมีการสื่อสารกัน มนุษย์จะต้องเริ่มต้นที่ทักษะแรกเสียนั้นคือ ทักษะการฟัง เพราะมนุษย์ จะเริ่มรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเข้ามาภายในสมอง แล้วจัดการกระทำกับข้อมูลที่ได้รับเข้ามานั้น ให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อจะตอบสนองออกมาเป็นทักษะในการส่งสาร เพื่อให้การสื่อสารในครั้ง นั้น ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ ทักษะการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ทักษะอื่น การฟัง คือ การรับรู้ความหมายจากเสียงที่ได้ยิน เป็นการรับสารทางหูการได้ยินเป็นการเริ่มต้นของการฟัง และเป็นเพียงการกระทบกันของเสียงกับประสาทตามปกติ จึงเป็นการใช้ความสามารถทางร่างกาย โดยตรง ส่วนการฟังเป็นกระบวนการทำงานของสมองอีกหลายขั้นตอนเนื่องจากการได้ยิน เป็นความสามารถที่จะได้รับรู้สิ่งที่ได้ยิน ตีความและจำความสิ่งที่รับรู้ที่นั้นเข้าใจและจดจำไว้ ซึ่งเป็น ความสามารถทางสติปัญญา

วราภรณ์ รักวิชัย (2538 : 44) ได้กล่าวไว้ว่าการฟัง คือ การฝึกฟังเสียงธรรมชาติ จังหวะดนตรีเพื่อเตรียมให้พร้อมในเรื่องราวต่าง ๆ และสามารถถ่ายทอดไปเป็นประโยคที่เหมาะสม มีมารยาทในการฟังและสมาธิในการฟัง

ธรรมชาติในการฟัง

กระบวนการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทางหูของมนุษย์มี 2 ระดับคือ การได้ยิน เป็นกระบวนการขั้นตอน การฟัง เป็นการรับรู้สาร โดยใช้กลไกทางกายภาพ รับคลื่นเสียงแล้ว ส่งไปยังสมอง สมองจะรับรู้ว่าเป็นเสียงที่ใดขยับนั้นคืออะไร นับเป็นกลไกอัตโนมัติที่ไม่ต้องแสดง ปฏิกริยาตอบสนอง เราไม่สามารถบังคับหูของเราไม่ให้ไม่ได้ยินได้ ไม่ว่าเราจะทำกิจกรรม อะไรอยู่ เรามักได้ยินเสียงต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อมขณะนั้นด้วย เช่น ขณะเรากำลังนั่งอ่านหนังสืออยู่ในสวนสาธารณะ เราก็อาจจะได้ยินคนคุยกัน เสียงขวิดยานพาหนะที่แล่นผ่านไปมา เป็นต้น

มนุษย์เรารับรู้ได้ว่าเสียงนั้นเป็นเสียงรบกวน แต่ไม่ได้สนใจที่จะใช้ความคิดตีความหมายของเสียงนั้นต่อไป การฟังเป็นกระบวนการขั้นต่อมาจากการได้ยิน หมายถึง การที่มนุษย์รับรู้สารอันได้แก่ ข้อมูล ความรู้ ความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านสื่อทางเสียงในหลายรูปแบบ ซึ่งหมายถึง ฟังจากผู้พูดโดยตรง หรือผู้ฟังจะใช้สมรรถภาพทางสมอง จิตใจ และประสบการณ์ส่วนตัว ตีความหมายสารที่ได้ยิน จนกระทั่งเข้าใจ และแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสารนั้นเสียก่อน จึงจะบรรลุผลตามต้องการ เนื่องจากเราได้ฟังข้อความหรือสารหลายประเภทบางครั้ง เราสามารถรับฟังสารบางอย่างได้ บางครั้งเราอาจฟังไม่ได้โดยบังเอิญ ฉะนั้น การฟังที่มีจุดมุ่งหมายต่าง จะมีผลให้พฤติกรรมการฟังแตกต่างกันด้วย

จุดมุ่งหมายของการฟัง ไม่สามารถแบ่งแยกกันได้อย่างเด็ดขาด แต่โดยทั่วไปมีดังนี้ (เนื่อ นื่อง สนับบุญ. 2541 : 11)

1. ฟังเพื่อจับใจความสำคัญ การฟังแบบนี้ ผู้ฟังต้องตั้งใจฟังด้วยสมาธิให้รู้เรื่องราวทั้งหมดอย่างถ่องแท้ แล้วค่อย ๆ ค้นหาประเด็นที่สำคัญที่สุดของเรื่องที่ฟัง ซึ่งอาจอยู่กระจัดไปในแต่ละตอน หรืออาจอยู่รวมกันตอนใดตอนหนึ่ง และสรุปให้ได้ว่าจากเรื่องนั้น มีใครทำอะไร เมื่อไหร่ ที่ไหน ทำไม และอย่างไร จากนั้นรวบรวมรายละเอียดมาขยายความเพิ่มเติม
2. ฟังเพื่อให้เกิดความรู้และความรอบรู้ การฟังเช่นนี้นับว่าจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ใฝ่รู้ผู้ฟังต้องการเสนออะไร และสามารถบันทึกได้ เช่น การฟังที่ต้องการความรู้ ก็สามารถฟังข่าวสาร บ้านเมือง การสนทนา ปาฐกถา ตลอดจนเหตุการณ์เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้กว้างขวาง โดยผู้ฟังต้องสามารถจับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ และประเมินค่าสาระนั้น
3. ฟังเพื่อความเพลิดเพลินและซาบซึ้งซึ่งการฟังชนิดนี้ผู้ฟังจะได้รับการตอบสนองทางอารมณ์ ผ่อนคลายความเครียดตึงเครียด สนุกสนาน แล้วยังซาบซึ้งในสุนทรียรสของเรื่องที่ฟังอีกด้วย เช่น ฟังเพลง บทละคร บทกวีนิพนธ์ เป็นต้น หากผู้ฟังเข้าใจความมุ่งหมายของผู้แต่ง คำศัพท์ สำนวนภาษาและทำนองแต่ง ก็จะทำให้เกิดความเพลิดเพลินและซาบซึ้งยิ่งขึ้น
4. ฟังเพื่อความจรรโลงใจหรือได้คติสอนใจ เป็นการฟังเพื่อยกระดับจิตใจให้สูงขึ้นได้ข้อคิดและเตือนปัญญา ทำให้เกิดความสุขุมประณีต ผู้ฟังต้องรู้จักพิจารณาที่ฟังนั้นด้วยเหตุผลเพื่อเลือกแนวทางในการดำรงชีวิต เช่น ฟังธรรม ฟังเทศน์ เป็นต้น
5. ฟังเพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ผู้ฟังสามารถเห็นภาพพจน์มีความคิดเห็นคล้อยตามไปกับเรื่องที่ฟัง และสามารถนำความคิดไปสร้างสรรค์งานของตนเองได้ เช่น ฟังบทวิเคราะห์ สารคดี ปกิณกคดี บทประพันธ์ งานศิลปะ เป็นต้น (เนื่อ นื่อง สนับบุญ. 2541 : 11)

ความสำคัญของการฟัง

การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญมากทักษะหนึ่ง ทั้งนี้เพราะความเจริญทางเทคโนโลยีและสื่อสารมวลชน ตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ ทำให้เราจะต้องใช้ทักษะการฟังเป็นอันมาก ถ้านักเรียนได้รับการฝึกฝนและการแนะนำทางด้านการฟังอย่างถูกต้องเหมาะสมนักเรียนก็จะมีความสามารถในการฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากการฟังเท่าที่ควร และอาจก่อให้เกิดผลร้ายกับนักเรียนได้หากได้รับการฝึกผิด ๆ นอกจากนี้ การฟังยังมีผลต่อความคิด การแสดงออก การพูด และบุคลิกภาพ ดังนั้น การฟังที่ดีจึงเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีประโยชน์ในการฟัง สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประการใหญ่ ๆ ดังนี้ (เนื่อ นื่อง สันบบุณ. 2541 : 11)

1. ประโยชน์ต่อตนเอง

1.1 การฟังที่ดีเป็นพฤติกรรมของผู้มีมารยาทในการเข้าสังคม ในวงสนทนา หรือสนทนาในสถานและโอกาสต่าง ๆ ไม่มีผู้พูดคนใดที่ชอบให้คนอื่นแย่งพูด หรือไม่ยอมฟัง คำพูดของตนเอง การฟังจึงเป็นพฤติกรรมที่ช่วยสร้างบรรยากาศของความเป็นมิตรทำให้เกิดความเข้าใจ การยอมรับและความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน

1.2 การฟังที่ทำให้เราได้รู้เรื่องราวที่ฟัง โดยตลอด สามารถเข้าใจข้อความสำคัญของเรื่องที่ฟังและจุดมุ่งหมายของผู้พูด

1.3 การฟังที่ดีช่วยสามารถพัฒนาสมรรถภาพการใช้ภาษาในด้านทักษะอื่น ๆ กล่าวคือ การฟังช่วยให้ผู้ฟังเรียนรู้กระบวนการพูดที่ดีของคนอื่น นับตั้งแต่การเลือกหัวข้อหรือประเด็นในการพูด และวิธีการเสนอสารที่มีประสิทธิผล

1.4 การฟังที่ดีเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดสมรรถภาพทางความคิด ผู้ฟังได้พัฒนาพื้นฐานความรู้ และสติปัญญาจากการรวบรวมข้อมูลและข้อคิดต่าง ๆ จากการฟัง

1.5 การฟังที่ดีทำให้เราได้เพิ่มศัพท์ และเพิ่มพูนการใช้ถ้อยคำภาษาได้อย่างรัดกุมและเหมาะสม ผู้ฟังจะสังเกตการณ์ใช้ศัพท์และถ้อยคำของผู้พูด ศึกษาวิธีการใช้ถ้อยคำหรือสำนวนโวหารผู้พูดแล้วจดจำ ไปเป็นแบบอย่างในการพูดและการเขียน ในการฟังแต่ละครั้งอาจมีจุดมุ่งหมายในการฟัง สองหรือสามประการในการฟังแต่ละครั้ง ดังนั้น เราจะสังเกตเห็นในการฟังแต่ละครั้งนั้น บางทีเราฟังคำอภิปรายเราต้องใช้เหตุผลในการฟัง คือเราต้องใช้การฟังเพื่อหาการโต้แย้งหรือคัดค้านตาม หรือการฟังสารเพื่อความจรรโลงใจ เราต้องใช้เหตุผลในการฟังแตกต่างกันออกไป

2. ประโยชน์ต่อสังคม

การฟังที่ดีเป็นกระบวนการสื่อสารที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ในแง่ที่ผู้ฟังความรู้แง่คิดต่าง ๆ ไปใช้ โดยผู้ฟังเองได้รับผลดีจากการปฏิบัติ และสังคม

ได้ประโยชน์ทางอ้อม ตัวอย่างเช่น การฟังการอภิปรายเรื่อง การรักษาสุขภาพส่วนบุคคล ผู้ฟัง
ได้รับความรู้พละนามัยแข็งแรงสมบูรณ์ ในขณะที่เดียวกันสังคมนั้นจะมีสมาชิกของสังคมที่มีสุขภาพ
ที่แข็งแรงสมรรถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นสรุปได้ว่า การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและเป็นฐานของทักษะทางด้าน
การพูด การอ่าน และการเขียน การฝึกให้เด็กรู้จักฟังเสียงต่าง ๆ เช่น เสียงพูด เสียงเพลง เสียงเคาะ
เสียงปรบมือ จะเป็นจังหวะหรือไม่เป็นจังหวะก็ตาม เป็นการกระตุ้นเร้าให้สมองของเด็กทำงาน
เมื่อเด็กฟังเสียงต่าง ๆ เด็กจะรู้จักคิด รู้จักแยกแยะประเภทสิ่งที่ได้รับรู้ได้ดีและแม่นยำขึ้นเรื่อย ๆ
ฉะนั้น การฝึกให้เด็กรู้จักฟังตั้งแต่ยังเด็ก จึงเป็นพื้นฐานในการพัฒนากระบวนการรับรู้ ความคิด
หรือสติปัญญาได้วิธีหนึ่ง จึงควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังให้แก่เด็กปฐมวัย
เป็นอย่างยิ่ง ในชีวิตประจำวันของเรานั้น การพูดนับว่าเป็นพฤติกรรมการใช้ภาษาที่ใช้มากเป็น
อันดับ 2 รองจากการฟัง เราต้องให้การพูดตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งเข้านอน การพูดช่วยให้
ประสบความสำเร็จทั้งในชีวิตประจำวันและการประกอบกิจการงานต่าง ๆ

การพูด

ความหมายของการพูด

การพูดเป็นทักษะหนึ่งในทักษะทางภาษาทั้ง 4 ซึ่งมีความสำคัญใช้ในการถ่ายทอด
สื่อความหมายให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ มีผู้ให้ความหมายของการพูดไว้ดังนี้

สุภาวดี ศรีวรรณนะ (2542 : 86) การพูด หมายถึง พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารกัน
ระหว่างบุคคลด้วยการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง ภาษา อากัปกิริยา ท่าทาง สีหน้า แววตา เพื่อถ่ายทอด
ความรู้สึก ความคิด ความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟังเกิดความเข้าใจและตอบสนองได้

นงเยาว์ คลิกกลาย (2545 : 14) การพูด หมายถึง การสื่อสารสร้างความสัมพันธ์
กับผู้อื่นโดยใช้น้ำเสียง เพื่อสื่อความหมายไปให้ผู้ฟังรู้หรือเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดหรือ
ความต้องการของตน

สว่างจิตร์ สุวรรณรัตน์ (2545 : 32) การพูด หมายถึง พฤติกรรมการสื่อความหมาย
อย่างหนึ่ง โดยอาศัยถ้อยคำ น้ำเสียงและกิริยาท่าทางต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดความคิดความรู้สึกและ
ความต้องการ ไปให้ผู้ฟังรู้และเข้าใจตามจุดประสงค์ของผู้พูด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพูดเป็นการสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยใช้น้ำเสียง
เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง สำหรับเด็กปฐมวัยการพูด
เป็นเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งในการสื่อความหมาย ความรู้สึก หรือความต้องการของตนเองให้ผู้อื่น
รับทราบและเข้าใจ

ความสำคัญของการพูด

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542 : 6 - 64) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นเครื่องมือสำคัญของการติดต่อสื่อสารที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต การฝึกพูดเป็นพื้นฐานที่จะช่วยฝึกทักษะทางด้านภาษาเป็นอย่างดี ซึ่งจุดประสงค์ของการพูดมีดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เด็กพัฒนาการพูดได้คล่องเป็นธรรมชาติ ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ
2. พัฒนาการพูดได้อย่างชัดเจน ได้ฝึกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับเด็กเช่นเสียง “ส” นอกจากนี้ยังควรพูดเสียงที่น่าฟัง รื่นหู ไม่ดัง ไม่ค่อยเกินไป มีความมั่นใจในการพูด
3. พูดถูกต้องจนเป็นนิสัย เช่น เด็ก ๆ มักจะพูดประโยคปฏิเสธว่า “ผมเปล่าทำ” ต้องแก้เป็น “ผมไม่ได้ทำครับหรือไม่ได้ทำคะ”
4. เพื่อใช้ภาษาพูดเป็นเครื่องมือติดต่อกับสังคมกับเพื่อน ๆ บุคคลอื่น ๆ การที่เด็กจะเป็นที่น่าคบหาสมาคม โดยย่อต้องมีภาษาพูดที่สุภาพ ดังนั้น การให้การศึกษาแก่เด็กวัยนี้ ย่อมจะต้องฝึกเด็ก
5. เพื่อพัฒนาความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น ไม่เพียงแต่แสดงความคิดเห็นของตนเท่านั้น แต่ยังสามารถเข้าใจสิ่งที่คนอื่นพูด
6. การฝึกเลียนเสียงคำพูดก่อนที่จะบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ หากไม่ฝึกในเรื่องนี้เด็กบางคนจะเล่าเรื่องไม่ตรงจุด เช่น เด็กอาสาจะเล่าเรื่อง “ไปเที่ยวทะเล” แทนที่จะพูดถึงการไปทะเล เด็กบางคนจะมั่วพะวงแต่จุดไม่สำคัญ
7. เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา เช่น หลักของการออกเสียง เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรค การเรียบเรียงทำให้เป็นประโยค

ในการส่งเสริมพัฒนาการพูด รู้จักเรียบเรียงลำดับการพูดเรื่องราวก่อนหลังไม่วกวนไปมา เพื่อให้การสื่อสารและการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความต้องการของตนเองได้อย่างถูกต้อง การพูดเป็นทักษะการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ต้องอาศัยการฝึกฝนเสมอจนเกิดความชำนาญ ผู้พูดต้องยอมรับและสังเกตข้อบกพร่องของตนเองในการพูดแต่ละครั้ง เพื่อแก้ไขปรับปรุงในการพูดครั้งต่อไป

การพูดมีวัตถุประสงค์พอจำแนกได้ดังนี้

1. การพูดเพื่อให้ความรู้ เป็นการอธิบาย ชี้แจง แสดงเหตุตามที่เตรียมไว้ ผู้พูดต้องมีความรู้ คั่นกว่า เรียบเรียง อธิบายอย่างชัดเจน มีจุดมุ่งหมายเพื่อบอกกล่าว เล่าให้ฟัง เพื่อให้ความรู้ เข้าใจสาระสำคัญครบถ้วน ใช้ในโอกาสอบรม ปฐมนิเทศ ชี้แจงระเบียบ ข้อบังคับ บรรยายสรุป กล่าวรายงาน ประกาศ กล่าวแถลงการณ์ การสอนหนังสือในชั้นเรียน

2. การพูดเพื่อโน้มน้าว เป็นการพูดชักชวน โน้มน้าว เกี้ยยกล่อม จูงใจ ปลุกเร้าให้คล้อยตาม ผู้พูดต้องใส่อารมณ์ความรู้สึกลงไป เพื่อแสดงความเชื่อ การเห็นด้วยอย่างสุจริตใจ จึงจะทำให้การพูดมีพลัง มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้ฟังเชื่อถือ คล้อยตาม ปฏิบัติตาม เปลี่ยนทัศนคติใช้ในโอกาสต่าง ๆ เช่น การชักชวนให้ประท้วงรณรงค์ให้ไปลงคะแนนเสียง โน้มน้าวใจให้บริจาคโลหิต เป็นต้น จูงใจให้คนซื้อสินค้า ตลอดจนปลุกเร้าให้เกิดปฏิกิริยามวลชน

3. การพูดเพื่อจรรโลงใจ เป็นการพูดชี้แจงให้เห็นคุณงามความดี ความประณีต ความงดงาม คุณค่าอันน่านิยม แสดงให้เห็นถึงความน่าชื่นชม ของความคิด การกระทำวัตถุ หรือเรื่องราวเรื่องใดอย่างหนึ่ง ตลอดจนความสนุกสนานเบิกบานใจ จุดมุ่งหมายเพื่อความสบายใจ เพติดเพติน และได้สาระใช้ในโอกาสสุคติ ยกย่องบุคคล พูดในงานแสดงความยินดี งานบันเทิงรื่นเริงในโอกาสต่าง ๆ เช่น การกล่าวต้อนรับตำแหน่งใหม่ รับแขกผู้มาเยือน งานวันเกิด เป็นต้น

4. การพูดเพื่อค้นหาคำตอบ ผู้พูดมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามข้อเท็จจริง ข้อมูลความรู้ข้อคิดเห็น หรือแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ จากผู้ฟัง เพื่อจัดความสงสัยนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติของตนหรือเผยแพร่ให้ผู้อื่นทราบ ผู้พูดจะต้องเรียบเรียงความคิดและใช้ภาษาที่ถูกต้อง กระชับรัดกุม สละสลวย สื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงกาลเทศะ และความสุภาพด้วย การพูดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาคำตอบ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสอบถามข้อมูลเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และการปรึกษาปัญหา เป็นต้น

สรุปได้ว่าทักษะการพูดนั้น เป็นทักษะที่ใช้ในการสื่อสารที่เราใช้กันมากที่สุดสำหรับเด็กในวัยนี้ ควรได้รับการฝึกฝนทักษะการพูดให้มาก เป็นการปรับปรุงทักษะทางภาษาให้เด็กมีความพร้อมสู่ระดับสูงต่อไป ส่วนการพูดจะได้ดีและมีประสิทธิภาพแค่ไหนขึ้นอยู่กับว่าผู้นั้นมี ความตั้งใจจริงและมีความเพียรพยายามที่จะฝึกฝนปรับปรุงตนเองเพียงใด เพราะไม่มีใครพูดเป็นมาตั้งแต่กำเนิดเป็นเรื่องของสังขม และการพัฒนาที่มากพอ

องค์ประกอบความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางภาษาของเด็กแต่ละคน อาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ ที่มีอิทธิพลทางพัฒนาการทางภาษาของเด็กซึ่ง ดาวน์นิงและแท็คเคอร์ (Downing and Thackray, 1971 : 14 - 15) ได้แบ่งองค์ประกอบความพร้อมทางภาษา ดังนี้

1. องค์ประกอบทางกาย (Physical Factors) ได้แก่ การบรรลุวุฒิภาวะด้านร่างกายทั่วไปเช่นการมองเห็น การได้ยิน อวัยวะที่ใช้ในการพูดเป็นปกติ

2. องค์ประกอบทางสติปัญญา (Intellectual Factors) ได้แก่ ความพร้อมด้านด้านสติปัญญาโดยทั่วไป ความสามารถในการรับรู้ (Perception) ความสามารถในการจำแนกเสียง

(Discrimination) ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล ความสามารถเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนอ่าน

3. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Factors) ได้แก่ ความสามารถทางภาษาที่ได้รับจากที่บ้านและประสบการณ์ทางสังคม

4. องค์ประกอบด้านอารมณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ (Emotion Factors, Motivation and Personality Factors) ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์และความต้องการที่จะเรียนรู้ภาษาจากการศึกษาองค์ประกอบความพร้อมทางภาษาที่ผ่านมา สรุปได้ว่า องค์ประกอบความพร้อมทางภาษาของเด็กที่เกี่ยวข้องของเด็ก 3 ประการ คือ พัฒนาการทางด้านเด็ก ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ และสภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงครอบครัวอันเป็นสภาพสิ่งแวดล้อมข้อมูลฐานที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมทางภาษาของเด็กเป็นอย่างยิ่ง

พัฒนาความพร้อมด้านภาษาของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาให้เป็นที่ไปตามลำดับ ถ้าเด็กได้รับการเสริมสร้างประสบการณ์ทางภาษาอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน โดยอาศัยองค์ประกอบของปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กดังที่ นักการศึกษาของไทยและต่างประเทศได้กล่าวถึงดังนี้

สุริภา อวพิทักษ์ (2542 : 14) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยว่าเป็นวัยที่ควรมีความเจริญเติบโตและพัฒนาเปลี่ยนแปลงเร็ว พัฒนาการทางภาษาเริ่มจากอายุ 2 - 5 ปีขึ้นไป โดยอาศัยกับประสบการณ์ความรู้สึกลึกต่าง ๆ คือ การเห็น การได้ยิน ได้กลิ่น รู้อรส และสัมผัส ทำให้เกิดการเรียนรู้และพูดจากคำง่าย ๆ เช่น แม่ เป็นคำยากขึ้นไป แม่น้ำ แม่น้ำ

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2547 : 152 - 153) ได้เสนอการคิดในกาทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาว่า ภาษาเป็นการใช้คำศัพท์และไวยากรณ์เพื่อการสื่อความหมายในการพูด การเขียนสื่อความในรูปแบบการพูด การเขียนหรือภาษาสัญลักษณ์ การใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นการใช้ภาษาด้วยวาจาสัญลักษณ์มากกว่าการพูด การเขียน เด็กมีภาษาและวิธีการของเด็ก รูปแบบที่เด็กแสดงออกมากที่สุดคือ ศิลปะ การเคลื่อนไหวร่างกาย ดนตรี การพูดและตามด้วยการเขียน การสอนภาษาเด็กจะต้องเริ่มจากสิ่งที่เด็กสามารถสื่อได้มากที่สุดก่อน เด็กจึงสามารถพัฒนาทักษะได้ตามลำดับ

ด้านการฟัง

เด็ก 2 ขวบเข้าใจคำและประโยคง่าย ๆ ชอบฟังโฆษณาทางโทรทัศน์และเสียงที่สะกิดใจ ชอบฟังเรื่องง่าย ๆ สั้น ๆ และเพลงกล่อมเด็ก

เด็ก 3 ขวบ ชอบฟังเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยินอยู่ใกล้ ๆ หู เช่น เสียงสัตว์ ยานพาหนะ เครื่องใช้ในครัวเรือน ชอบฟังนิทานที่ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังแบบสองต่อสอง ฟังได้ไม่นานแต่จะฟังอย่างตั้งอกตั้งใจ

เด็ก 4 ขวบ ฟังเรื่องได้นานขึ้น ยังชอบให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังแบบสองต่อสองอาจเลือกหนังสือมาให้ผู้ใหญ่อ่านก่อน สามารถปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ

เด็ก 5 ขวบ จะตั้งใจฟังนานขึ้นชอบอ่านนิทาน เพลง เล่นนิ้ว เล่นคำคล้องจอง สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้มากขึ้น

ด้านการพูด

เด็ก 2 ขวบ มีคำว่า “ไม่” ติดปาก พยายามพูดคำง่าย ๆ แต่อาจพูดประโยคสั้น ๆ จนถึงได้โต้ตอบคำศัพท์ง่าย ๆ และสั้น ๆ สามารถเรียกชื่อต่าง ๆ ได้ เช่น อวัยวะต่าง ๆ รูปภาพ และชอบตอบสั้น ๆ

เด็ก 3 ขวบ สามารถโต้ตอบได้แต่ยังใช้คำง่าย ๆ และประโยคสั้น ๆ ที่มี 3 - 4 คำได้ อาจพูดคนเดียวชอบใช้คำถามประเภท “ทำไม” กับผู้ใหญ่

เด็ก 4 ขวบ เรียนรู้ศัพท์ใหม่ได้เร็วและนำไปใช้เพื่อบ่งถึงความคิด ทำทางและความรู้สึกของตัวเอง เชื่อมคำได้มากขึ้นรู้จักกฎไวยากรณ์ไปใช้ โอ้อวดและทะเลาะบางทีพูดคนเดียวคุยกับเพื่อนในฝัน ชอบทดสอบภาษาและใช้คำถาม “ทำไม” เพื่อหาคำตอบ

เด็ก 5 ขวบ ได้ใช้ภาษาได้เหมาะสมตามกาลเทศะมากขึ้น ชอบพูดมากชอบใช้ประโยค “เพราะว่า.....” รู้คำศัพท์กว้างขวางขึ้น สามารถใช้ประโยคยาว ๆ ที่มีคำ 6 - 8 คำได้ สามารถใช้คำพูดเปรียบเทียบวัตถุ 2 สิ่งได้

ด้านการเขียน

เด็ก 2 ขวบ ลากเส้นขยุกขยิก ลากเส้นตามรูปร่างกลมได้ จับดินสอหรือปากกาโดยใช้ทั้งสองมือจับและทั้งแขนขยับเขยื้อน จะขีดเส้นเต็มหน้ากระดาษ พอใจกับรอยขีดเขียนของตนเอง

เด็ก 3 ขวบ ชอบเขียนเขียนตัวอักษรตัวโต ๆ ทุกหนทุกแห่ง ชอบวาดและระบายสีที่ออกมาใหญ่ดูง่าย และไม่สมบูรณ์

เด็ก 4 ขวบ จดจำอักษรบางตัวได้รวมทั้งจำชื่อตัวเองก็ได้ อาจเขียนชื่อตัวเองได้ร่างแบบหยาบ ๆ แต่วาดรูปร่างกลมและสี่เหลี่ยมได้

เด็ก 5 ขวบ เขียนชื่อตนเองได้ การเขียนพยัญชนะ ตัวเลข อาจเขียนไม่เรียงลำดับ และบางที่เขียนกลับหัวก็มี สามารถเขียนตัวเลขได้แต่ตัวไม่เท่ากันและมีขนาดพอดี จับดินสอปากกาหรือพู่กันได้ดี ชอบวาดและระบายสี สามารถวาดภาพที่ยากขึ้นได้ และภาพมีความ

สมบูรณ์มากขึ้น ชอบเลียนแบบ สามารถวาดรูปสี่เหลี่ยมและวงกลมเข้าด้วยกัน ชอบถามถึงตัวสะกดของคำ

ด้านการอ่าน

เด็ก 2 ขวบ อาจจำสิ่งของได้สามารถเปิดหนังสือและเรียกชื่อได้ถูกต้อง

เด็ก 3 ขวบ อาจรู้จักใช้คำง่าย ๆ (บางคนต้องใช้วิธีการจำได้เอง)

เด็ก 4-5 ขวบ บอกให้ดูกว่าคำไหนเหมือนหรือต่างกัน จำคำได้บ้าง

เช่น ชื่อตนเอง ป้ายประกาศชื่อขนมรับประทานบ่อย ๆ โฆษณาในโทรทัศน์ ยี่ห้อรถยนต์ หรือสินค้า

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542 : 46) ได้ศึกษาพัฒนาการทางภาษาของเด็กว่า ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ คือ ขั้นแรกเริ่ม เด็กอายุหนึ่งเดือนถึงสิบเดือนจะมีความสามารถจำแนกเสียงต่าง ๆ ได้แต่ยังไม่มีความสามารถควบคุมการออกเสียง เด็กจะทำเสียงอ้อแอ้หรือเสียงที่แสดงอารมณ์ต่าง ๆ เด็กจะพัฒนาการออกเสียงขึ้นเรื่อย ๆ จนใกล้เคียงกับเสียงในภาษาจริง ๆ มากขึ้นตามลำดับ พ่อแม่ที่ตั้งใจฟังและพูดตอบจะทำให้เด็กเพิ่มความสามารถในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 1 (10-18 เดือน) เด็กจะควบคุมการออกเสียงคำที่จำได้ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ในการสื่อสารถึง 50 คำ คำเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับคน สัตว์ สิ่งของ หรือเรื่องราวในสิ่งแวดล้อม การที่เด็กออกเสียงคำหนึ่งหรือสองคำ อาจมีความหมายรวมถึงประโยคหรือวลีทั้งหมด การพูดเช่นนี้เรียกว่า Holphrastic Speech

ขั้นที่ 2 (18-24 เดือน) การพูดครั้งนี้จะเป็นการออกเสียงคำสองคำและวลีสั้น ๆ เรียกว่า Telegraphic speech มีเฉพาะคำสำหรับสื่อความหมาย เด็กเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นถึงสามร้อยคำ รวมทั้งคำกริยาและคำปฏิเสธ เด็กจะสนุกสนานกับการพูดคนเดียว ในขณะที่ทดลองพูดคำและโครงสร้างหลายรูปแบบ

ขั้นที่ 3 (24-30 เดือน) เด็กจะเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นถึง 450 คำ วลีจะยาวขึ้นพูดประโยคความเดียวสั้น ๆ มีคุณศัพท์รวมอยู่ในประโยค

ขั้นที่ 4 (30-36 เดือน) คำศัพท์จะเพิ่มมากขึ้นมากขึ้นถึงหนึ่งพันคำ ประโยคเริ่มซับซ้อนขึ้น เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาจะแสดงให้เห็นถึงความเจริญงอกงาม ทางด้านจำนวนศัพท์และรูปแบบของประโยคอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 5 (36-50 เดือน) เด็กสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในครอบครัวและคนรอบข้าง จำนวนคำศัพท์ที่เด็กมีปริมาณสองพันคำ เด็กใช้โครงสร้างของประโยคหลายรูปแบบ เด็กจะพัฒนาพื้นฐานการสื่อสารด้วยวาจาอย่างมั่นคงและเริ่มต้นรู้ภาษาเขียน

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2544 : 75) ได้อธิบายถึงพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยไว้ว่าแบ่งออกเป็น 7 ขั้นดังนี้

1. ระยะเวลาปะปะ (Random Stage) อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 เดือน ในระยะนี้พบว่าเด็กทารกเปล่งเสียงออกอย่างไม่มีความหมาย
2. ระยะเวลาแยกแยะ (Jargonstge) อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี ในระยะนี้เด็กจะเริ่มแยกแยะเสียงที่เขาได้ยินในสิ่งแวดล้อม และแสดงอาการจดจำเสียงที่ได้ยิน เด็กจะรู้สึกพอใจ ถ้าหากเปล่งเสียงแล้วได้รับการตอบสนองทางบวก
3. ระยะเวลาเลียนแบบ (Imiation Stage) อายุ 1 ถึง 2 ปี เด็กวัยนี้เริ่มสนใจและเลียนแบบ เสียงของเด็กที่เปล่งจะเริ่มมีความหมายและแสดงกิริยาตอบสนองการได้ยินเสียงของผู้อื่น
4. ระยะเวลาขยาย (The Stage of Expansion) อายุ 2 ถึง 4 ปี เด็กวัยนี้จะเริ่มหัดพูดเป็นคำ ๆ ระยะแรกจะเป็นการเรียกชื่อเป็นคำนาม ออกชื่อคนที่อยู่รอบข้างสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัว รวมทั้งคำคุณศัพท์ที่เด็กได้ยินผู้ใหญ่พูดกัน
5. ระยะเวลาโครงสร้าง (Structure Stage) อายุ 4 ถึง 5 ปี การรับรู้และการสังเกตของเด็กได้ สังเกตการใช้ภาษาของบุคคลที่อยู่รอบข้างและนำมาทดลองใช้ประสบการณ์ที่เด็กได้รับ เช่น การฟังนิทาน ดูรายการโทรทัศน์ เป็นต้น
6. ระยะเวลาตอบสนอง (Responding Stage) อายุ 5 ถึง 6 ปี พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยนี้จะเริ่มสูงขึ้น เพราะเด็กจะเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล เด็กได้พัฒนาคำศัพท์มากขึ้น รู้จักการใช้ประโยคอย่างเป็นระบบตามหลักไวยากรณ์ การใช้ภาษาแบบมีแบบแผนมากขึ้น
7. ระยะเวลาสร้างสรรค์ (Creative Stage) อายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป เด็กจะพัฒนาความสามารถทางภาษาได้สูงขึ้น สามารถจดจำสัญลักษณ์ทางภาษาได้มากขึ้น สำหรับด้านการพูดสามารถใช้ถ้อยคำที่เป็นสำนวนหรือคำที่มีความหมายลึกซึ้งได้

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางภาษาของเด็กก็คือ การส่งเสริมและกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก และเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมในการฝึกพูด ฟัง ฟัง การโต้ตอบแสดงความคิดเห็น และฝึกทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ควรส่งเสริมและฝึกฝนให้เด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาภาษาอย่างเหมาะสมและเต็มศักยภาพของเด็ก

แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยเป็นระยะที่มีพัฒนาการทางภาษาได้เร็ว สามารถพูดเป็นประโยคที่ชัดเจน รู้จักคำมากขึ้น สามารถเลือกคำได้เหมาะสม รู้จักฟังเข้าใจและทำตามคำสั่งได้ สนใจการฝึกอ่าน ชอบเล่าเรื่องสนใจคำใหม่ ๆ ศัพท์ต่าง ๆ ชักถามความหมายของคำอยู่เสมอ แนวทางการส่งเสริม

ภาษาสำหรับเด็ก คือ เปิดโอกาสให้เด็กทุกคน สนทนาโต้ตอบ เล่นเกมการศึกษา เล่าเรื่องให้ฟัง อ่านโคลง คำคล้องจองอ่านหนังสือให้ฟังร้องเพลง การรับฟังความคิดเห็นของเด็กซึ่งหลักการดังนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เช่น ครู ผู้ปกครอง ควรได้รับความรู้และแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความพร้อมทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้สามารถส่งเสริมด้านภาษาแก่เด็กได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

นิตยา พฤตกิจ (2536 : 149) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาของเด็กว่ามีองค์ประกอบอื่น ๆ พื้นฐานที่ดีทางด้านเศรษฐกิจ ประสพการณ์ที่สร้างเสริม การฝึกฝนประสาทสัมผัส การยอมรับฟังเด็ก การปฏิสัมพันธ์กันเพื่อน ๆ การมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีการตั้งใจฟังเด็ก ไม่มีอคติในการใช้ภาษาต่อของเด็ก การที่เด็กได้รับโอกาสได้พูดได้คุยและสนุกสนาน

ฉันทนา ภาคบงกช (2538 : 1 - 2) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กว่า ภาษาสามารถพัฒนาได้ดีในสภาพที่ผ่อนคลาย มีการยอมรับและไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ วิจัยสำคัญในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางภาษาดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมทางภาษา ชั้นเรียนและโรงเรียนควรตกแต่งด้วยคำและข้อความซึ่งเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
2. การเล่น การเล่นของเด็กเปรียบได้กับการทำงานของผู้ใหญ่ การพัฒนาภาษาส่วนมากเกิดจากประสบการณ์จริง จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กเล่น
3. การอ่าน การอ่านเป็นสื่อของการเรียนรู้ ควรจูงความสนใจให้เด็กรักการอ่าน เช่น อ่านนิทานให้เด็กฟัง
4. การเขียน การอ่านมีความสัมพันธ์กับการเขียน ควรจัดกิจกรรมการเขียนให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กอ่าน
5. การใช้สิ่งที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เช่น การสื่อข้อความถึงกัน ข้อความถึงเด็ก ข้อความถึงผู้ปกครอง การซื้อของ เป็นต้น

สุภาวดี สิววรรณะ (2542 : 229 - 234) ได้อธิบายถึงแนวทางการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดี ส่วนใหญ่จะใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือสอดแทรกให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมที่จัดให้กับเด็กควรมีการสอดคล้องกับพัฒนาการเด็กตามอายุต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมทางภาษาให้กับเด็กควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ควรมองเห็นความสำคัญของเด็ก ควรทำให้เด็กมีความมั่นใจและปลอดภัยเมื่ออยู่ใกล้

เพศของเด็ก เพศทำให้เกิดความแตกต่างด้านทักษะทางภาษาในโรงเรียน เด็กเล็กเด็กผู้ชายบางที่พัฒนาการทางภาษาจะช้ากว่าเด็กผู้หญิงแต่ไม่ถือว่าผิดปกติ

การฟังและการเห็น ครูจะต้องสังเกตการฟังตลอดจนสายตาของเด็ก ครูควรจะต้องรู้ถึงความผิดปกติทางหูทางตา ดังนั้น ครูควรสังเกตตรวจสอบด้านการฟังและสายตาของเด็กตลอดเวลา ลำดับของเด็กในครอบครัว ครอบครัวที่มีลูกคนเดียวจะมีโอกาสพัฒนาทางด้านภาษามากกว่าครอบครัวอื่นที่มีลูกหลายคน ลูกคนสุดท้ายต้องมักพบว่า มีปัญหาทางด้านภาษาเพราะผู้ปกครองมีงานยุ่ง จึงบอกให้ลูกไปเล่นกับพี่ ๆ เด็กจะไม่มีพัฒนาการที่ถูกต้อง อีกประการหนึ่งลูกคนสุดท้ายมักจะถูกตามใจ หรือมีคนสนใจมากเด็กจะแสดงกิริยา เช่น ร้องไห้เมื่อไม่สบอารมณ์ทำให้ไม่พัฒนาทางด้านภาษา และประการสุดท้ายลูกคนสุดท้ายจะเรียนภาษามาจากพี่ อาจเป็นภาษาที่ไม่ถูกต้อง พ่อแม่จึงควรพูดคุยกับเด็กทุกวัน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีส่วนใหญ่จะใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือสอดแทรกให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมที่จัดให้กับเด็กควรมีความสอดคล้องกับพัฒนาการเด็กตามอายุต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมทางภาษาให้กับเด็กการจูงใจเด็กให้อยู่ในสภาพที่ผ่อนคลาย มีการยอมรับและไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ ต้องการที่ติดต่อพูดคุยที่จับติดต่อกับคนอื่นได้ พูดมากจะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษามากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับนิทาน

ความหมายของนิทาน

นิทานที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีนักวิชาการได้ให้ข้อคิดไว้มากมายและหลากหลาย “นิทาน” ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 588) อธิบายความหมายไว้ว่า “นิทาน คือ เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก และนิทานอีสป เป็นต้น”

นอกจากนี้ยังมีท่านผู้รู้หรืออธิบายความหมายไว้คล้าย ๆ กัน เช่น

สัญหพัฒน์ อรุณธานี (2542 : 2) ได้ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า นิทาน คือ เรื่องที่ผู้แต่งขึ้นใหม่ หรือเป็นการสืบต่อกันมา เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังเป็นสำคัญ และสอดแทรกความรู้และคุณธรรมสอดแทรกเป็นส่วนประกอบ

วาโร เฟิงส์วอดี (2542 : 138) ได้กล่าวว่า นิทานและการเล่าเรื่อง หมายถึงเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อ ๆ กันมา เป็นเวลานานเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและได้ความรู้ เพื่อเป็นคนดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข บางครั้งก็สอดแทรกคติและคุณธรรมเพื่อสั่งสอนใจลงไปด้วย

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 157) ได้ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า นิทาน หมายถึงเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านานด้วย “มุขปาฐะ” คือ การเล่ากันจากปากต่อปากเรื่อยมาตั้งแต่ไม่มีการพิมพ์เกิดขึ้น

เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป (2547 : 42) ได้ให้ความหมายของนิทานไว้ดังนี้

นิทานคือ กัลยาณมิตร ที่จะร่วมสร้างจินตนาการของเด็ก ๆ สู่โลกที่กว้างใหญ่ สุนทรียด้วยความรู้สึกรัก ความสนุกสนานบันเทิง ความงดงาม และความฝันที่จะสร้างสติเสริมปัญญา ให้เด็กซึมซับรับรู้ นึกคิดและสัมผัสได้อย่างไม่มีขอบเขต

นิทาน คือ สะพาน ที่ผู้ใหญ่จะถ่ายทอดถึงเด็กและสามารถบ่มสร้างความรัก ความเมตตา ความรู้สึกรักที่ติดงอมต่อตนเองและสิ่งทั้งหลายทั้งปวง

นิทาน จึงเป็นศาสตร์และศิลป์ที่สำคัญ ที่ให้สิ่งงดงาม บันเทิง และนำเสนอ พฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์จะสร้างให้เกิดในชีวิตเด็ก ๆ ที่ชนทุกชาติทุกภาษา ใช้นา แต่โบราณกาล

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2549 : 133) ให้ความหมายของนิทานว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมานานมาแล้ว หรือหมายถึงเรื่องที่ตั้งขึ้นใหม่ก็ได้

กัณชสิทธิ์ จินดารัตน์ (2550 : 14) กล่าวถึงความหมายของนิทานไว้ว่า หมายถึง สิ่ง ที่ให้ความสนุกสนานเป็นที่ชื่นชอบของทั้งเด็กและผู้ใหญ่ นิทานบางเรื่องเป็นเรื่องราวที่เล่าต่อกันมา เป็นทอด จนกระทั่งถึงปัจจุบัน และเนื้อหานิทานที่นำมาเล่าเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก เมื่อเด็กได้ฟังนิทานจะทำให้เกิดการเรียนรู้ นิทานสำหรับเด็กควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดีงาม นอกจากนี้ นิทานยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ความใกล้ชิดผูกพัน ระหว่างผู้เล่ากับเด็ก ทำให้ผู้เล่าเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของเด็ก ขณะที่เล่าเด็กจะคิดจินตนาการเข้าใจ ซึมซับรับรู้ แยกแยะสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่านิทาน หมายถึง เป็นเรื่องเล่าต่อ ๆ กันมาหรือ แต่งขึ้นใหม่ โดยมีจุดประสงค์เพื่ออบรมสั่งสอนเพื่อความเพลิดเพลินและแฝงความคิดสอนใจ ประเพณี วัฒนธรรมในสังคมลงในเนื้อหาของนิทาน เพื่อให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้สร้างความสัมพันธ์ ความใกล้ชิดระหว่างผู้เล่ากับเด็ก ขณะฟังนิทานเด็กจะคิดจินตนาการ ซึมซับ รับรู้ แยกแยะ สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้

องค์ประกอบของการเล่านิทาน

องค์ประกอบของการเล่านิทาน มีองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ผู้เล่านิทาน คือ ผู้ส่งสารซึ่งจะมีทักษะ ความสามารถลีลาในการเล่าเรื่องเฉพาะตัว ผู้เล่านิทานที่มีความสามารถจะทำให้เนื้อเรื่องที่สนุกสนานอยู่แล้วสนุกสนาน ตื่นเต้น ชวนติดตาม มากขึ้น ผู้เล่านิทานแต่ละคนอาจจะจดจำเนื้อหาเรื่องราวได้ไม่เหมือนกัน สนใจรายละเอียดต่างกัน

บางคนชอบเล่าแบบรวบรัด ก็จะจำแต่เฉพาะเนื้อหาหลัก ๆ ข้ามเนื้อความบางตอนไปเลยบางคนสนใจรายละเอียดก็จะพรรณนาความมากนิทานเรื่องเดียวกันจึงมีเนื้อหาแตกต่างกันไป

2. เนื้อเรื่องของนิทานเนื้อเรื่องนิทานจัดเป็นเนื้อหาสาระที่ผู้เล่านิทานส่งไปให้ผู้รับสาร คือ ผู้ฟังนิทานมีหลายประเภทดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น มีเนื้อหาและความยาวต่างกัน นิทานเรื่องเดียวกันอาจมีเนื้อเรื่องแตกต่างกันไปเรียกว่า มีหลายสำนวน (Version) คำว่า “สำนวน”

3. ผู้ฟังนิทาน คือ ผู้รับสารซึ่งจะต่างจากผู้รับสารอื่นๆอยู่บ้างตรงที่ผู้ฟังนิทานส่วนใหญ่จะมีความสนใจในเนื้อเรื่องและพยายามจะมีส่วนร่วม เช่น มีการซักถาม คัดค้านหรือสนับสนุน เนื้อหาในนิทานเป็นปฏิกิริยาโต้ตอบกับผู้เล่า จะทำให้บรรยากาศในการเล่านิทานสนุกสนานยิ่งขึ้น ในทางคติชนวิทยาแบ่งผู้ฟังนิทานออกเป็น 2 ประเภท (ศิริพร จูตะฐาน. 2523 : 22 - 23) คือ

3.1 Passive Bearers Tradition หมายถึง ผู้คนทั่วไปที่ชอบฟังนิทาน จำเรื่องได้แต่ถ่ายทอดไม่ได้

3.2 Active Bearers Tradition หมายถึง บุคคลที่มีวิญญูณของนักเล่านิทาน เมื่อฟังนิทานจากผู้เล่าคนหนึ่ง ๆ แล้วก็สามารถจดจำเนื้อเรื่อง และสามารถถ่ายทอดได้อย่างมีชีวิตชีวา มีลีลาดึงดูดผู้ฟังได้อย่างน่าสนใจ ผู้ฟังประเภทนี้นับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอด และการแพร่กระจายของนิทาน

จุดประสงค์ในการเล่านิทาน

การเล่านิทาน จุดมุ่งหมายส่วนใหญ่อยู่ที่ความสนุกสนานบันเทิงเป็นหลัก ส่วนจุดมุ่งหมายอื่น ๆ นั้น มักจะขึ้นอยู่กับผู้เล่านิทานเรื่องเดียวกัน ผู้เล่าอาจจะมีจุดประสงค์ในการเล่านิทานแตกต่างกันไปบ้าง ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อความสนุกสนาน เป็นเครื่องบันเทิงใจในยามว่าง
2. เพื่อใช้สั่งสอน ได้แก่ นิทานคติต่าง ๆ
3. เพื่อให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น นิทานเกี่ยวกับสถานที่ ปรัชญาการณัธรรมชาติ
4. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ศาสนา เช่น รามายณะ นิทานเกี่ยวกับเทพเจ้าต่าง ๆ เป็นต้น

โอกาสในการเล่านิทาน การเล่านิทานเล่าได้เกือบทุกโอกาส ได้แก่ ในงานประเพณีหรือพิธีกรรมทางศาสนา ในขณะที่ทำงานร่วมกัน เช่น ทำนา ทำไร่ เก็บฝ้ายจักสาน เย็บปักถักร้อยเตรียมของทำงานประเพณี ขณะเดินทาง เป็นต้น ในช่วงเวลาที่ไม่สามารถไปไหนหรือทำกิจกรรมอื่นใดได้สะดวก เช่น ในฤดูหนาวหรือช่วงฝนตก เป็นต้น ผู้เล่านิทานมักจะเป็นนักบวชหรือพระภิกษุ โดยยกตัวอย่างเล่าแทรกไปในคำสอนเท่าที่สังเกตพบเวลาที่เหมาะสมที่สุด สำหรับการเล่านิทานน่าจะ

เป็นช่วงเวลากลางคืน ซึ่งเสร็จจากภารกิจการทำงานประจำวันมาพักผ่อนร่วมกัน เรื่องที่เล่าก็เป็นเรื่อง นานาชนิด แต่พอตกคึกเรื่องที่เล่าก็มักจะเปลี่ยนมาเป็นเรื่องผี องค์กรประกอบของการเล่านิทาน ที่กล่าวมานี้ องค์กรประกอบที่มีผลให้เนื้อเรื่องของนิทานเปลี่ยนแปลงไปมากที่สุดคือ ผู้เล่านิทาน ที่แพร่กระจายไปตามถิ่นต่าง ๆ มีความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากตัวผู้เล่า

ประเภทของนิทาน

นิทานแบ่งออกได้หลายประเภท ตามแต่ตามแต่จะใช้สิ่งใดเป็นเกณฑ์แบ่ง เช่น มีการแบ่งนิทานตามรูปแบบนิทาน ตามรูปแบบทฤษฎีวิวัฒนาการของนิทาน แบ่งตามยุคสมัย แบ่งตามเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ หรือแบ่งตามรูปแบบของนิทาน เป็นต้น แต่ไม่มีบริบทการสอน โดยทั่วไปผู้สอนมักแบ่งนิทานรูปแบบนิทาน ซึ่งเป็นการแบ่งนิทานตามลักษณะเนื้อหาสาระ ของนิทาน

วรรณิ ศิริสุนทร (2532 : 13 - 19) ได้แบ่งนิทานตามรูปแบบนิทานได้ 5 ประเภท ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk Tales) เป็นเรื่องเล่าที่สืบทอดกันมานาน ภายหลังได้มีการ เขียนขึ้นตามเค้าเดิมบ้าง จดจำเรื่องราวมาเขียนบ้าง ไม่ปรากฏว่าผู้แต่งดั้งเดิมเป็นใคร นิทานพื้นบ้าน แบ่งออกเป็นชนิดใหญ่ ๆ ดังนี้

1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ (Talking - Beast Tales) ตัวละครเป็นสัตว์ พูดจาตอบโต้กัน บางครั้งก็พูดจาตอบโต้กับคนด้วย เช่น เรื่อง Three Little pigs, The Little Red Hen ปลาบู่ทอง ลูกเสือกกับลูกวัว เป็นต้น

1.2 นิทานไม่รู้จบ (Cumulative Tales) เป็นนิทานธรรมดาพื้น ๆ แต่เนื้อเรื่อง มีการกระทำอย่างต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ และซ้ำ ๆ กัน เช่น เรื่องตากับยาย ลูกไก่ตื่นตูม The Old Woman and Her Pig เป็นต้น

1.3 นิทานตลกขบขัน (The Droll หรือ Humorous Tales) เนื้อเรื่องส่วนใหญ่ เป็นการเปรียบเทียบเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ แต่มีมุขตลกขบขัน สนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึก ที่เป็นสุข บางเรื่องก็เกี่ยวกับความไหวพริบเรื่องราวแปลก ๆ เรื่องราวเหลือเชื่อ เรื่องที่เกินความจริง เช่น Flint Stones โดราเอมอน เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันมักพบในการ์ตูน

1.4 นิทานอธิบายเหตุผล (Pouequoi Stories หรือ Tales That Tell Why) คำว่า "Pouequoi" หรือ "Why" แปลว่า ทำไม เช่น เรื่อง ทำไมกระต่ายทางสั้น ทำไมเสียมมีลาย

1.5 เทพนิยาย (Fairy Tales) บางครั้งก็เรียกนิยายคาถาเวทมนตร์ (Tales Of Magic) ตัวละครในนี้มักมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ สามารถทำในสิ่งที่คนธรรมดาไม่สามารถทำได้ มักนิยมขึ้นต้นว่า "กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมี" หรือ "กาลครั้งหนึ่ง" เช่น สังข์ทอง เจ้าหญิงนิทรา หनुน้อยหมวกแดง เป็นต้น

2. นิทานสอนคติธรรม (Fables) มีลักษณะเป็นนิทานสั้น ๆ มีตัวละครทั้งคนและสัตว์ ที่มีบทบาทเหมือนคน มีแก่นเรื่องเดียวกัน มีโครงง่ายและสั้น และต้องให้บทเรียนสอนใจ เป็นข้อสรุปชัดเจนนิทานคติธรรมที่รู้จักดี เช่น นิทานชาดก

3. เทพปรัมม์ (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงถึงเหตุการณ์และเรื่องราวในบรรพกาล เกี่ยวกับพื้นโลก ท้องฟ้า และพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ที่มีเทพเจ้าควบคุม ปราบกฎการณ์ทางธรรมชาติ รูปลักษณะของพระเจ้าก็เหมือนมนุษย์ทั่ว ๆ ไป แต่เป็นมนุษย์ที่อมตะและมีพลังเหนือมนุษย์ เรื่องเหล่านี้ได้แก่ เรื่องเทวดาฝรั่ง กรีก - โรมัน เรื่องเกี่ยวกับเทวดา พระเวทที่อินเดีย

4. महाกาพย์หรือหรือนิทานวีรบุรุษ (Epic and Hero Tales) เป็นนิทานที่มีลักษณะคล้ายตามเทพปรัมม์ แตกต่างตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ไม่ใช่เทพ มีการกระทำ

5. หนังสือภาพที่เป็นที่เป็นเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่ที่มีแบบอย่างเป็นสัตว์ (Animal Stories) เช่น เรื่อง The Ugly Duckling (ลูกเป็ดขี้เหร่) กระต่ายน้อยหนีแม่ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า นิทานจะแบ่งออกหลายประเภท ตามแต่จะใช้หลักเกณฑ์ใดในการแบ่ง แต่นิทานในบริบทของการเรียนการสอน เป็นนิทานที่ใช้รูปแบบหรือลักษณะเนื้อหาของนิทาน และการแบ่งซึ่งสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ได้แก่ นิทานพื้นบ้านหรือนิทานประจำถิ่น เทพนิยาย นิทานวีรบุรุษ เทพปรัมม์ นิทานคติธรรม นิทานเรื่องสัตว์และนิทานตลกขบขัน ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและคัดเลือกนิทานที่มีเนื้อเรื่องสนุกสนาน แฝงด้วยคติสอนคติเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัย

ประเภทของนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

พรทิพย์ วิน โคมินทร์ (2542 : 11) เชื่อว่าเด็ก ๆ จะได้รับความจากนิทานปรัมปรา ทำให้เข้าใจตัวเอง สามารถพัฒนาบุคลิกภาพของตัวเอง และเกิดในเรื่องศีลธรรมจรรยา แต่ผู้ใหญ่ไม่สามารถรู้ว่า เด็กอายุเท่าที่สนใจนิทานปรัมปราเป็นพิเศษตามปกติแล้ว พ่อ แม่ ผู้ปกครองและผู้ใหญ่ทั้งหลายมักจะอ่านนิทานที่ตนเองชอบให้เด็ก ๆ ฟัง ซึ่งนิทานเหล่านี้อาจจะไม่เหมาะสมกับเด็กก็ได้ ฉะนั้น ผู้ใหญ่จะต้องใช้การสังเกตและจดปฏิกิริยาของเด็กที่เกิดขึ้นในการฟังนิทาน โดยเฉพาะเด็กเล็ก ๆ อยากรู้ตามเขายังเสนอความคิดต่อว่า ผู้ใหญ่ควรยึดหลักประจำใจไว้ว่าไม่ควรนำนิทานปรัมปราที่มีเรื่องเกี่ยวกับแม่มด แม่เลี้ยงใจร้าย กษัตริย์ละราชินี ซึ่งเด็กไม่คุ้นมาเล่าให้เด็กฟัง เพราะเด็กวัยก่อนเรียนไม่สามารถแยกแยะความจริงกับความเพ้อฝันได้ รายละเอียดที่น่ากลัวเหล่านี้จะทำให้เด็กไม่สบายใจ แต่ไม่ได้หมายความว่าให้นำมาเล่าให้เด็กไม่ได้ เพราะนิทานบางชนิดอาจประสบการณ์ด้านจินตนาการให้แก่เด็ก นิทานบางเรื่องที่เด็กชอบอาจมีสัตว์พูดได้ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาของเด็ก เพราะโดยปกติเด็กมักพูดกับสัตว์หรือของเล่นอยู่แล้ว

ในปัจจุบันครูส่วนมากไม่มีใคร นิยมเล่านิทานปรัมปราให้เด็กเล็กฟัง เพราะมักห่างไกล จากปัจจุบัน มองดูเป็นเรื่องไม่เป็นจริงมักมีความโหดร้ายในเรื่องทำให้เด็กกลัว มีเรื่องเกี่ยวกับการ คดโกงที่ได้รับชัยชนะ พ่อเลี้ยงแม่เลี้ยงใจร้าย ดูเป็นเรื่องไม่เหมาะกับยุควิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน ถ้าครูจะนำนิทานปรัมปรามาเล่าให้เด็กฟัง ควรดูวัยของเด็กด้วยว่าเหมาะสมที่จะรับฟังนิทานประเภทนี้ หรือไม่ เด็ก 5 - 6 ขวบ พอที่จะรับฟังได้แล้ว

นิทานที่เหมาะสมสำหรับนำมาเล่าให้เด็ก 3 - 5 ขวบ ฟังได้ โดยเฉพาะเด็ก 4 - 5 ขวบ ได้นิทานประเภทต่อไปนี้

1. นิทานที่มีสัตว์พูดได้ แต่ควรเป็นสัตว์ที่ลักษณะเดียวกับที่มันเป็นจริง เพื่อให้เด็ก เกิดความคุ้นเคยกับสัตว์ ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์อย่างง่ายและ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน
2. นิทานประเภทซ้ำซากหรือเล่าไม่รู้จบ นิทานประเภทนี้จะช่วยให้เด็กได้มี ส่วนร่วมในกิจกรรม เพราะบางทีอาจเป็นคำกลอน เป็นประโยคที่ตลกขบขัน
3. นิทานประเภทอธิบาย เป็นนิทานที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเด็กอายุ 6 - 8 ขวบ เพราะอธิบายสาเหตุที่มนุษย์คิดค้นขึ้นมาว่าสาเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ทำให้นิทานสนุกขึ้น
4. นิทานตลกขบขัน เด็กชอบฟังเรื่องที่ตลกขบขัน ถึงแม้จะเป็นเรื่องที่ไม่เป็นจริง เป็นไปไม่ได้แต่เด็กก็ชอบ ทำให้เด็กระบายความเครียด และมีความสนิทสนมกับผู้เล่ามากขึ้น ส่วน นิทานคติสอนใจ ไม่ควรใช้กับเด็กเล็ก เพราะยังไม่เข้าใจคติที่แฝงอยู่แต่ถ้านำไปเล่าให้ฟังโดยไม่ได้ กล่าวถึงคติหรือศีลธรรมจรรยา ที่สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประเภทนิทานมีหลากหลายประเภทขึ้นอยู่กับผู้เล่าจะเลือก นิทานให้เหมาะกับผู้ฟัง และเลือกให้เข้ากับสถานการณ์ที่ต้องการ หรือต้องการให้เนื้อหาเป็นไป ในรูปแบบใดได้

จุดมุ่งหมายของนิทาน

การเล่านิทานเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญ และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ ความหมายไว้ดังนี้

1. สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนให้เกิดความสนิทสนมใกล้ชิด เกิดขึ้น ขณะเล่านิทาน ซึ่งส่งผลไปถึงการปกครองเด็กและเข้าใจเด็ก
2. ช่วยให้เกิดมีความสุขทั้งกายและใจ เมื่อเด็กรู้สึกเหนื่อยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มา ครูอาจเล่านิทานให้เด็กฟัง
3. ช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดีบางประการให้แก่เด็ก เช่น ในเรื่องความเชื่อ ความกลัว ที่เด็กได้รักการปลูกฝังมาแบบผิด ๆ

4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ให้กับเด็ก
5. ใช้ในการพัฒนาทางภาษา ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน
6. เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่เด็ก กล่าวคือ ใช้ในการฝึกฝนให้เด็กรู้จักแสดงออก มีความกล้า มั่นใจในการแสดงท่าทางประกอบการแสดง และการแสดงความคิดเห็นเรื่องการฟัง
7. ใช้ในการประกอบการสอนทุกกลุ่มวิชา และทุกชั้นตอน

คุณค่าของนิทาน

การเล่านิทานหรือการเล่าเรื่อง เป็นอิทธิพลและคุณค่าต่อเด็กทั้งในระดับอนุบาลศึกษา (ก่อนประถมศึกษา) และประถมศึกษา การที่ผู้ใหญ่และครูใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทาน เป็นเครื่องช่วยในการเข้าใจเด็กยิ่งขึ้น การเล่านิทานและการเล่าเรื่องที่มีคุณค่าดังต่อไปนี้ (ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2533 : 102)

1. ช่วยชดเชยประสบการณ์การใช้ภาษาแก่เด็กในชนบท ให้กับเด็กในเมือง เพราะ บิดามารดาของเด็กในชนบทไม่มีเวลา หรือไม่เห็นคุณค่าในการเล่านิทานให้เด็กฟัง
  2. ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ความคิด และจินตนาการที่สวดยสดงงามให้กับเด็ก
  3. ช่วยฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เข้าใจวิธีการปฏิบัติตัวขณะฟังนิทานและสามารถ เก็บใจความตามเรื่องราวที่ฟังคนอื่นเล่าได้ตามควรแก่วัยของเด็ก
  4. ช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความอบอุ่นและสนิทสนมกับผู้เล่า
  5. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบฟังนิทาน และการเล่าเรื่องการปลูกฝังความชื่นชอบนิทาน ที่อ่านได้อย่างเข้าใจ
  6. ช่วยปลูกฝังให้เด็กใจคอกว้างขวาง ยอมรับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน
  7. ช่วยให้ผู้ใหญ่ได้ทราบความรู้สึกซ่อนเร้นที่อยู่ในตัวเด็กในการซักถาม
- จะเห็นว่านิทานมีคุณค่าและความสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยมาก ดังนั้น ในการส่งเสริม ด้านต่าง ๆ ให้กับเด็ก ครู ผู้ปกครองก็สามารถนำนิทานมาเป็นสื่อ และถ้าครูและผู้ปกครองรู้จักเลือก นิทานที่มีคุณค่าและนำมาถ่ายทอดอย่างเหมาะสม ก็จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาไปในแนวทางที่ต้องการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

หลักการเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

เด็กในแต่ละวัยมีความสนใจฟังเรื่องราวแตกต่างกันไป ตามความสามารถในการรับรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับ นิทานที่เหมาะสมกับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ควรเป็นหนังสือภาพ สมุดภาพ หนังสือภาพผสมคำ นิทานที่มีบทร้อยกรอง ในขณะที่นิทานที่เหมาะสมกับเด็กอายุ 3 ปีขึ้นไป ควรเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาตินิทานเรื่องเล่าให้ข้อคิด

นิทานมากมายหลายประเภท นำนิทานมาเลือกให้เด็กฟังจึงเลือกให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจและพัฒนาการของเด็ก มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

เขาวพา เดชะคุปต์ (2543 : 58 - 59) ได้กล่าวถึงนิทานที่เด็กชอบและการเลือกนิทานนำมาใช้คือ

1. เป็นเรื่องที่เด็กนึกฝันต่ออย่างสดใส
2. เด็กชอบเรื่องที่จับด้วยรูปของกิน เพราะเด็กชอบกิน
3. เด็กชอบเรื่องบันเทิง เรื่องเศร้าเด็กไม่ชอบ
4. ชอบดูภาพมากกว่าชอบอ่านเรื่อง เมื่อเด็กเปิดหนังสือ สิ่งแรกที่เด็กดูคือภาพ และเด็กจะดูทุกอย่างที่อยู่ในภาพ ดังนั้น ภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด (ในด้านการทำหนังสือ เนื้อเรื่องจะมาก่อนภาพได้เรื่องเหมาะที่ตีแล้ว บรรณาธิการจะต้องพยายามให้นักวาดภาพให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องนั้น)

เพียงจิต ด้านประดิษฐ์ (2547 : 130 - 132) กล่าวว่า การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีหลักเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

1. จุดหมายในการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายว่า ผู้เล่ามีจุดมุ่งหมายที่จะเลือกนิทานไปเล่าหรือนำเสนอให้แก่เด็ก และเด็กในวัยดังกล่าวสนใจ และอยากรู้อยากเห็นเรื่องอะไร ผู้เล่าต้องเลือกนิทานให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก ซึ่งความสนใจในนิทานของเด็กในระดับอายุต่าง ๆ ดังนี้
  - 1.1 อายุ 3-4 ขวบ สนใจนิทานเรื่องสั้นๆ เรื่องที่มีการเล่นคำซ้ำๆ คำคล้องจองง่าย ๆ สั้น ๆ สนใจเรื่องของตัวเองเรื่องใกล้ตัว เรื่องที่เกี่ยวกับความรักและการแสดงความอ่อนโยนต่อกันระหว่างพ่อ แม่ ลูก เรื่องของนางฟ้า เทพธิดาใจดี เป็นต้น
  - 1.2 อายุ 4-5 ขวบ วัยนี้เป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างซักถาม จึงชอบที่ฟังผู้ใหญ่เล่าให้ฟัง โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว เรื่องที่ตอบคำถามว่า “ทำไม” ในลักษณะของตำนานและความเชื่อ เช่น ทำไมกระต่ายจึงหางสั้น ทำไมฟ้าจึงร้อง ทำไมฝนจึงตก ทำไมแมวกับสุนัขจึงไม่เป็นมิตรกัน ฯลฯ จึงชอบฟังนิทานประเภทจินตนาการ เรื่องเกี่ยวกับเจ้าหญิงเจ้าชาย ยักษ์ ดินแดนมหัศจรรย์ เป็นต้น
  - 1.3 อายุ 5-6 ขวบ เด็กเริ่มหันมาสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากขึ้น เริ่มสนใจโลกของความจริง และเกิดความสงสัยระหว่างจินตนาการและความจริง เด็กยังคงชอบฟังนิทานประเภทจินตนาการและมักเกิดความสงสัยว่าเป็นจริงหรือไม่ ขณะเดียวกันก็ชอบฟังเรื่องราวที่สมจริง

เป็นเหตุเป็นผลมากขึ้นด้วย เช่น นิทานที่เกี่ยวกับอศวินที่มีความกล้าหาญ นิทานเกี่ยวกับสัตว์ นิทานเกี่ยวกับการผจญภัยที่ตื่นเต้น นิทานเกี่ยวกับยานอวกาศ ดวงดาว มนุษย์ต่างดาว เป็นต้น

2. โครงเรื่อง โครงเรื่องของนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยควรมีลักษณะดังนี้

2.1 มีปม ควรเป็นนิทานที่มีปมของเรื่องแล้วคลี่คลายไปสู่ความสำเร็จ

ความสมหวังของตัวเอง เรื่องจึงควรจบลงโดยตัวเองของเรื่องมีความสุข

2.2 มีเหตุผล นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีเหตุผล ตัวละครที่กระทำไม่ดีแล้วกลับใจเป็นคนดี หรือเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีต้องมีเหตุผลพอสมควร

2.3 สัมพันธ์กับพื้นฐานประสบการณ์เดิมของเด็ก นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับพื้นฐานประสบการณ์เดิมของเด็ก เด็กสามารถจินตนาการตามได้

2.4 สนุกสนานและมีสาระ เนื้อหาของนิทานควรสนุกสนาน ชวนติดตาม มีสาระส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แสดงถึงไหวพริบปฏิภาณ และความคิดสร้างสรรค์ของตัวละคร

2.5 ไม่โหดร้ายทารุณเกินไป นิทานควรมีการดำเนินเรื่องไปด้วยความอบอุ่น ความรัก สร้างความรู้สึกพอใจให้เด็ก หากเรื่องโหดร้ายทารุณมากเกินไปจะทำให้เด็กไม่สบายใจ และอาจเกิดความกลัวได้

2.6 เดินเรื่องอย่างรวดเร็ว นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีการเดินเรื่องอย่างรวดเร็ว เป็นเรื่องที่ไม่สลับซับซ้อน และไม่ยาวมาก ใช้เวลาในการเล่าหรือนำเสนอเพียงสั้น ๆ ประมาณ 10 - 15 นาที

2.7 ตัวละครไม่มาก ตัวละครในนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยต้องมีลักษณะเด่น จำง่ายเดินเรื่องด้วยตัวละครไม่เกิน 3 - 5 ตัว

3. รายละเอียดของโครงเรื่อง นิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีรายละเอียดของโครงเรื่อง ที่ช่วยเพิ่มความสนุกสนานให้แก่เด็กมากขึ้น รายละเอียดของโครงเรื่องนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยมีดังนี้

3.1 ตัวละคร ตัวละครในนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีลักษณะดังนี้คือ ควรมีชีวิตพูดได้ อยู่ในวัยเดียวกับผู้ฟังหรือวัยใกล้เคียงกัน ตัวละครควรมีชื่อและชื่อง่าย ๆ น่ารัก จะทำให้ตัวละครมีเสน่ห์จดจำง่าย

3.2 ภาษาที่ใช้ ภาษาที่ใช้ในนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีลักษณะดังนี้คือ ควรมีบทสนทนาบ่อย ๆ ใช้ภาษาง่าย ๆ คำศัพท์ง่าย ๆ ประโยคสั้น ๆ และมีการใช้คำซ้ำ คำสัมผัส คำคล้องจองบ้าง จะช่วยเพิ่มความสนุกสนาน จดจำง่าย จดจำเร็ว

3.3 การขึ้นต้น ไม่ควรขึ้นต้นด้วยการบรรยายเป็นย่อ หรืออารัมภบทนานเกินไป

3.4 การลงท้าย เรื่องราวจบอย่างมีความสุขตัวเองของเรื่องประสบความสำเร็จ เช่น ได้กลับไปบ้านไปอยู่กับพ่อแม่ กลับตัวเป็นคนดี และมีความสุข เป็นต้น

สาริณี วิทยาขาว (2549 : 32) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ไว้ว่าการเลือกนิทานสำหรับเด็กนั้น ควรคำนึงถึงความต้องการของเด็ก ความสนใจในเนื้อหาของนิทาน ควรมีรูปภาพ มีสีสันประกอบ มีคติสอนใจ ให้ข้อคิดที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดจินตนาการ และมีความคิดสร้างสรรค์

ฉลาธิป เจริญทอง (2550 : 21 - 22) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับเกณฑ์การเลือกนิทาน ที่นำมาใช้ในการสอนเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้คือ

1. เป็นเรื่องที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็ก มีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของเด็ก
2. โครงเรื่อง (Plot) วางโครงเรื่องไว้น่าติดตามไม่น่าเบื่อไม่สลับซับซ้อนสั้น ๆ ง่าย ๆ ดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ
3. ฉาก (Setting) ของเรื่อง คือสถานที่ เวลาที่เกิดเรื่องที่แน่นอน
4. แนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่อง (Theme) มีคุณค่าต่อเด็ก มีจุดเน้นให้เด็กคิด
5. ตัวละคร (Character) ไม่มากเกินไป มีพฤติกรรมและลักษณะอยู่ในวัยใกล้เคียงกับเด็กมีจุดเด่นที่จำง่าย
6. สไตล์ของเรื่อง (Style) ใช้ภาษาง่ายๆ มีบทสนทนามากกว่าบรรยายเขียนย่อ ใช้คำศัพท์ง่าย ๆ ประโยคสั้น ๆ ใช้คำสั้น ๆ ใช้คำซ้ำ ๆ มีสัมผัสคล้องจองบ้างจะช่วยให้จดจำง่าย จดจำเร็ว เรื่องราวต้องเข้าใจง่าย เป็นเรื่องใกล้ตัว เด็ก สนุกสนาน ชวนติดตาม มีการสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรม ดำเนินเรื่องรวดเร็ว และจบอย่างมีความสุข ตัวเอกประสบความสำเร็จ

อัจฉรา ประดิษฐ์ (2551 : 25) ได้กล่าวถึง การเลือกนิทานสำหรับเด็กวัยต่างๆ ดังนี้

1. วัยแบเบาะ ควรเป็นนิทานภาพ ทำจากวัสดุต่างๆ ที่ปลอดภัย เขาขยำกัด ลูบคลำได้ ทนทานใช้งานได้นาน สีสันสวยงาม มีลูกเล่นเพื่อหลอกล่อให้เด็กสนใจ รายละเอียด ไม่จำเป็นต้องมาก ในช่วงวัยนี้พ่อแม่ควรอ่านไปพร้อมกับลูก สนุกสนานเหมือนลูก
2. วัย 3 - 4 ขวบ หนังสือภาพนิทานทำจากกระดาษ สีสันสวยงาม ศิลปะงดงาม รายละเอียดอยู่ในรูปภาพ
3. วัย 5 - 7 ขวบ หนังสือภาพแบบให้เด็กพออ่านเองได้ เนื้อหาไม่ยาวเกิน ความสนใจของเด็ก ความยาวประมาณ 15 - 20 นาที
4. วัย 8 - 10 ขวบ มีเรื่องราวซับซ้อน มีปมซ่อนเงื่อนชวนให้เด็กคิด ในปัจจุบัน รูปแบบหนังสือมีหลายอย่าง มีรายละเอียดน่าสนใจ

ฮัค และคณะ (Huck et al. 1979 : 16 - 17) อธิบายถึงหลักเกณฑ์การเลือกนิทานไว้ดังนี้

1. เป็นเรื่องที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็ก โครงเรื่อง (Plot) การดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง วางโครงเรื่องไว้น่าติดตามโดยไม่บอกล่วงหน้า
2. ฉากของเรื่อง สถานที่ เวลาที่เกิดของเรื่อง จุดเริ่มของเรื่องเกิดที่ใด เวลาใด การดำเนินเรื่องกำหนดเรื่องต่อไปต้องสอดคล้องกับจุดเริ่มต้น
3. แก่นของเรื่อง (Theme) มีจุดเน้นให้เด็กได้คิด
4. ลักษณะตัวละคร (Characterization) มีลักษณะและพฤติกรรมของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ตัวละครอยู่ใกล้เคียงกับเด็ก
5. สไตล์ของเรื่อง (Style) ภาษาและเรื่องต้องเข้าใจง่าย
6. ลักษณะอื่น ๆ ได้แก่ การให้ความรักความซื่อซึ้งแก่เด็กตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก

ความสำคัญและประโยชน์ของนิทานของเด็กปฐมวัย

ดวงเดือน แจ่มสว่าง (2542 : 15 - 204 ; อ้างถึงใน ศรีัญญา รัตนกาญจน์. 2554 : 39) กล่าวถึงความสำคัญประโยชน์ของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. นิทานให้ความรู้และความบันเทิง การเล่านิทานเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ทำให้ความบันเทิงสำหรับทุกเพศทุกวัยมาตั้งแต่สมัยโบราณ สำหรับสมัยปัจจุบันนอกจากจะใช้กิจกรรมเป็นเรื่องบันเทิงแล้ว ยังมีการนำนิทานมาเป็นกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยและระดับประถมศึกษาอย่างกว้างขวาง ครูคนใดเล่านิทานแก่เด็กจะรักและฟัง โดยครูจะใช้โอกาสอดแทรกความรู้ต่าง ๆ ตลอดจน คุณธรรม จริยธรรม การปลูกฝังไปในเนื้อหาของนิทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของเรื่องจำทำให้เด็กจำจดได้ดีเป็นพิเศษ
2. นิทานเป็นเครื่องกลมเกลียวจิตใจ และสร้างแรงจูงใจผ่านสัมฤทธิ์ นอกจากความสนใจและบันเทิงแก่เด็กแล้ว นิทานยังเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งการสร้างมโนภาพและจินตนาการ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการยกระดับกลมเกลียวจิตใจของเด็กละเอียดอ่อน สามารถรับรู้สิ่งงดงามเชิงนามธรรมต่าง ๆ ได้ดี การโน้มน้าวใจเด็กเข้าสู่จิตมุ่งหมายทางศีลธรรม จริยธรรม และตลอดจนสมบัติอื่น ๆ จะกระทำโดยการเล่านิทานได้ผลดีกว่าการบรรยายหรือการอธิบายโดยตรง นอกจากนี้ครูยังสามารถนำเหตุการณ์ในนิทานมาผูกโยงบูรณาการเข้ากับหน่วยการเรียนรู้ได้ทุกหน่วย ไม่ว่าจะเป็นภาษาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ดนตรี ศิลปะ วิทยาศาสตร์ สังคม จริยธรรมศึกษา ฯลฯ และที่สำคัญคือ การเสริมสร้างพฤติกรรมที่เป็นพื้นฐานแห่งบุคลิกภาพที่ดีงามของเด็ก และรากฐานความมั่นคงแข็งแรงแก่ดวงใจอ่อนจุดด้อยของสังคมไทย คือ ความขยันหมั่นเพียร ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เรียกกันว่า “พฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์”

การให้เด็กฟังนิทานที่มีคุณค่า โดยเลือกเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จที่ผจญปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ และพยายามหาวิธีแก้ไขด้วยปัญญา ไตร่ตรองใช้วิธีการการแก้ไขปัญหา ที่ถูกต้องเหมาะสม ใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ และการฝึกฝนจนชำนาญเมื่อประสบความล้มเหลว ก็ไม่ย่อท้อ กลับเพียรพยายามหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นสำเร็จลุล่วงไปในที่สุด การกระตุ้นให้เด็กเกิดแรงบันดาลใจ ที่จะเลียนแบบคุณธรรมที่ฟังปรารถนาเช่นนี้อยู่เสมอ ความประทับใจในนิทาน จะทำให้เด็กค่อย ๆ ซึมซับพฤติกรรมของตนเองเข้าสู่ความนึกคิดของตน ซึ่งจะยังมีผลให้เด็ก มีบุคลิกภาพ โน้มเอียงในทางเดียวกับตัวเองของนิทานดังกล่าว

3. นิทานช่วยแก้ไขพฤติกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กเล็ก ๆ ครูสามารถแก้ไขนิทานอันไม่พึงประสงค์เป็นอย่างดี โดยหยิบยกพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องซึ่งครู ได้สังเกตในห้องเรียน ในสนามกลางแจ้ง ในการเล่นของเล่นตามมุมต่าง ๆ ในการตรวจสอบสุขภาพ ตอนเช้า ในการจัดกิจกรรมประจำวัน เช่น เล่นของเล่นแล้วไม่เก็บเข้าที่ พุดจาหยาบคาย ทิ้งขยะ ไม่เป็นที่ ไม่ยอมแบ่งของเล่นให้กับเพื่อน การรังแกเพื่อน การไม่ชอบอาบน้ำ ไม่ชอบแปรงฟัน ฯลฯ นำมาผูกขึ้นเป็นนิทาน โดยไม่เอ่ยชื่อว่าเป็นพฤติกรรมของเด็กคนไหน พฤติกรรมที่ผิดมาก ๆ ครูจะนำนิทานเหล่านั้นมาเล่าให้ฟังเสมอ โดยเน้นให้เห็นถึงเหตุผลไม่ดีที่ตัวเองได้รับ เมื่อตัวเอง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไม่กระทำในสิ่งที่ไม่ดีก็จะได้รับรางวัลและสิ่งที่ดีตอบสนอง เป็นต้น

4. นิทานจุดประกายความคิดสร้างประสบการณ์ทางภาษา ในการเล่านิทานให้เด็ก ปรูมวัยฟังอย่างสม่ำเสมอ นอกจากจะจุดประกายความคิดในเรื่องต่าง ๆ ให้เด็กแล้วครูยังสามารถ ใช้กิจกรรมเล่านิทานชักชวนเด็ก ๆ สนทนาเกี่ยวกับเรื่องในนิทานเกี่ยวข้องกับตัวละคร ธรรมชาติ ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้แสดงละคร โต้ตอบกัน หรือให้เด็กทดลองเล่านิทานต่อ ๆ กันจะกลายเป็นสื่อให้เด็กได้ฝึกฝนประสบการณ์ทางภาษาที่น่าสนุกยิ่งขึ้น

5. นิทานช่วยปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ นิทานเป็นหนทางที่นำไปสู่การปลูกฝังเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติให้แก่เด็กแล้ว การที่ครูกำหนดตัวละครให้เป็นสัตว์เป็นต้นไม้ ก้อนหิน หยกน้ำ เมฆฝน ลำธาร ฯลฯ จะช่วยสร้างสรรคความเมตตากรุณาต่อสัตว์ ความเอื้ออาทร และความผูกพันทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นภายในใจของเด็ก เด็กจะมองธรรมชาติรอบตัวเป็นมิตร และรู้สึกว้าธรรมชาติเหล่านั้นเป็นหนึ่งเดียวกันกับตัวเขา

6. นิทานทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ นิทานก่อให้เกิดประกายทางความคิด สร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากขณะรับฟังกับนั้นรู้สึกแปลกใหม่ ความฉงนสนเท่ห์ ที่ง ประหลาดใจ ตื่นเต้น ระทึกใจ ชื่นชม เบิกบานใจ ฯลฯ ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลอง อยากทำ อยากสัมผัส

7. นิทานช่วยให้เด็กหายป่วยเร็วขึ้น นิทานเป็นเครื่องประเทืองใจสำหรับเด็กป่วย การที่เด็กต้องนอนอยู่บนเตียงนาน ทำให้สภาพจิตใจเศร้าหมอง นอกจากไม่ได้วิ่งเล่นหรือเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก นิทานจะทำให้ใจเขาสดชื่น ถึงแม้จะเคลื่อนไหวร่างกายไม่ได้ แต่การฟังนิทานจะทำให้เด็กได้เคลื่อนไหวทางความคิดและจินตนาการได้ ความสัมพันธ์ทางกายและจิตเป็นที่ยอมรับในทางการแพทย์และทางจิตวิทยา เมื่อจิตใจเด็กเบิกบานก็จะส่งผลต่อเนื้อสุร่างกายเด็ก อันเป็นผลทำให้อาการป่วยทุเลาลง หรือหายจากอาการป่วยเร็วขึ้น

8. นิทานช่วยให้เด็กใจสงบหลับง่าย นิทานจะช่วยให้การนอนหลับของเด็กสมบูรณ์ ช่วงเวลาก่อนนอนเป็นเวลาสำคัญอย่างหนึ่งของชีวิตประจำวันเด็กปฐมวัย และเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดของครอบครัว พ่อแม่มีเวลาว่างให้กับลูก ๆ จะอยู่ในสภาวะจิตใจสงบและยินดีรับฟังทุกอย่าง ถ้าพ่อแม่ฉวยโอกาสนี้สร้างความสัมพันธ์ภาพอบอุ่น ให้เกิดขึ้นด้วยการเล่านิทานที่มีเนื้อหาสดชื่น สงบเยือกเย็น สอดแทรกคติธรรม ข้อเตือนใจที่ดีงามโดยได้ฟังนั้นสะสมไว้ในจิตได้สำนึก และหล่อหลอมรวมกับบุคลิกภาพความคิด จริยธรรมของเด็ก ซึ่งปรากฏได้เด่นชัดเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

9. นิทานเป็นสื่อที่ส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน รักหนังสือ ถ้าหากครูหนังสือ และนิทานดี ๆ เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก มีภาพโต ๆ ชัดเจน สีสดงดงามมาอ่านให้เด็กอ่านอย่างสม่ำเสมอ เด็กจะสนใจภาพที่ครูชี้ให้ดูความสนใจภาพและความสนใจเรื่องจะนำไปสู่การสนทนาด้วยอักษร ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมทางจิตใจและเจตคติของเด็กในการรักการอ่าน เป็นการกระตุ้นให้เด็กสนใจใคร่รู้ อยากจะอ่านหนังสือด้วยตนเอง

10. นิทานลดความก้าวร้าวและช่วยให้ผู้ใหญ่เข้าใจความต้องการของเด็ก นิทานมีส่วนช่วยทำให้สุขภาพจิตของเด็กปฐมวัยดีขึ้น สำหรับเด็กที่มีอารมณ์ก้าวร้าวรุนแรง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า นิทานมีความหมายและความสำคัญต่อเด็ก การที่เด็กได้ฟังนิทานนอกจากจะทำให้ครูกับเด็กได้ใกล้ชิดกันแล้ว เนื้อหาในนิทานยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กมีพัฒนาการดีขึ้น ดังนั้นครูควรเลือกนิทานให้เหมาะสมกับวัย มีเนื้อหาชัดเจนเข้าใจง่าย มีรูปภาพประกอบสวยงาม

ประสิทธิภาพ

ความหมายของประสิทธิภาพ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพไว้ดังนี้

ชนพร โมราบุตร (2547 : 42 - 44) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า

ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นระดับที่พึงพอใจ

หากมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว การกำหนดประสิทธิภาพกำหนดได้โดยการประเมินผล
พฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมที่ต่อเนื่องและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลสัมฤทธิ์)
โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์)

ดวงมาลา จาริชานนท์ (2551 : 8) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า
ประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประสิทธิภาพที่มาจากผลสัมฤทธิ์
ของการคำนวณ (E_1) เป็นตัวแรก (E_2) เป็นตัวหลัง ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ร้อยมากเท่าไรยิ่งถือว่า
มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเท่านั้น เป็นเกณฑ์พิจารณาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้จากการนำนวัตกรรม
การจัดการเรียนรู้ ที่มีผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งประสิทธิภาพมาจากผลสัมฤทธิ์ของการคำนวณ
(E_1) เป็นตัวแรก (E_2) เป็นตัวหลัง ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ร้อยมากเท่าไรยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพ
มากยิ่งขึ้นเท่านั้น

การหาประสิทธิภาพ

เพชฌัญญู กิจระการ (2544 : 44 - 51) ได้กล่าวถึงวิธีการหาประสิทธิภาพของสื่อที่สร้างขึ้น
ไว้ 2 วิธีดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) ในกระบวนการนี้
เป็นการหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักของการความรู้ และเหตุผลในการตัดสินใจคุณค่าของการเรียน
การสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
และความสามารถในการนำไปใช้ ผลของการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาค่า
ประสิทธิภาพต่อไป
2. วิธีการหาค่าประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) วิธีการนี้จะนำสื่อ
ไปทดลองกับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อเช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
(CAI) บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน แผนการสอน แบบฝึกทักษะ เป็นต้น ส่วนมากใช้วิธีการหา
ประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัด
หรือกระบวนการเรียน หรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1 / E_2 = 80 / 80$,
 $E_1 / E_2 = 90 / 90$, $E_1 / E_2 = 95 / 95$ เป็นต้น

เกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1 / E_2 มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้จะยกตัวอย่าง
 $E_1 / E_2 = 80 / 80$ ดังนี้

2.1 เกณฑ์ 80 / 80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียน
ทั้งหมดที่ทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพ

ของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนร้อยละ 80 ส่วนการหา E_1 / E_2 ใช้สูตรดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{N}}{A} \times 100$$

E_1	แทน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
$\sum x$	แทน	คะแนนของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\sum x}{N}}{B} \times 100$$

E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของทุกคนหลังเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

2.2 เกณฑ์ 80 / 80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง E_2 คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนร้อยละ 80 เช่น มีนักเรียน 40 ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมดคือ 32 แต่ละคนได้คะแนนจากการทดสอบหลังเรียนถึงร้อยละ 80 (E_1) ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ผลการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด (40 คน) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

2.3 เกณฑ์ 80 / 80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวน 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบ หลังเรียน (Posttest) โดยเทียบกับคะแนนที่ทำได้ก่อนเรียน (Pretest) 80 ตัวหลัง (E_2) สามารถอธิบาย ได้ชัดเจนดังนี้ สมมติว่านักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 10 แสดงว่าแตกต่างจากคะแนนเต็ม (ร้อยละ 100) เท่ากับ 90 ถ้านักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85 แสดงว่าความแตกต่างของการสอบ 2 ครั้งนี้ (ก่อนเรียนกับ หลังเรียน) เท่ากับ $85 - 10 = 75$ ดังนั้น ค่าของ (E_2) = $(75 / 90) \times 100 =$ ร้อยละ 83.33 ซึ่งถือว่า สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($E_1 = 80$)

2.4 เกณฑ์ 80 / 80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียน ทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูก มีจำนวนร้อยละ 80 (นักเรียนทำข้อสอบ ข้อใดถูก มีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่าชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้น มีความบกพร่อง)

สรุปได้ว่า เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะคือ 80 / 80 , 85 / 85 และ 90 / 90 ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาเนื้อหาที่นำมา สร้างสื่อ นั้น ถ้าเป็นที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80 / 80 หรือ 85 / 85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหา ง่ายก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90 / 90 เป็นต้น นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์เป็นค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับ ร้อยละ 2.5 นั่นคือ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 90 / 90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้คือ 87.50 / 87.50 หรือ 87.50 / 90.00

ข้อควรคำนึงในการหาประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีทางการสอน จะมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการคำนวณ E_1 และ E_2 เป็นตัวเลข ตัวแรกและตัวตามลำดับหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ 100 มากเท่าไร ยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณารับรองประสิทธิภาพของสื่อการเรียน การสอนส่วนแนวคิดในการหาประสิทธิภาพที่ควรคำนึง มีดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นต้องมีการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจน และสามารถวัดได้
2. เนื้อหาของบทเรียนที่สร้างขึ้นต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาตาม จุดประสงค์ของการเรียนการสอน
3. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบต้องมีการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาตาม วัตถุประสงค์ของการสอนที่ได้วิเคราะห์ไว้ ส่วนความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบฝึกหัด

และแบบทดสอบ ควรมีการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนในแต่ละข้อคำถาม

4. จำนวนของแบบฝึกหัดต้องสอดคล้องกับจำนวนของวัตถุประสงค์ ต้องมีแบบฝึกหัดและข้อคำถามในแบบสอบครอบคลุม ทุกจุดประสงค์ของการสอน จำนวนของแบบฝึกหัดและข้อคำถามในแบบทดสอบ ไม่ควรน้อยกว่าจำนวนจุดประสงค์

การคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนนี้ เป็นผลรวมของการหาค่าคุณภาพ (Quality) ทั้งเชิงปริมาณที่แสดงตัวเลข (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative) ที่แสดงประสิทธิภาพ (Efficiency) ในความหมายในการทำในสิ่งที่ถูก (Do the Things Right) นั้น หมายถึง การเรียนการสอนอย่างถูกต้องตามกระบวนการของการเรียนด้วย CAI และมีประสิทธิผล (Effectiveness) ในความหมายของการทำในสิ่งที่ถูกต้องถึงระดับเกณฑ์ที่คาดหวัง ทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จะนำไปสู่การมีคุณภาพ ซึ่งมักนิยมนรวมเรียกกันเป็นที่เข้าใจสั้น ๆ ว่า “ประสิทธิภาพ” ของสื่อการเรียนการสอน

กชกร ธิปัตติ และมานิต ยอดเมือง (2547 : 240) กล่าวว่า การกำหนดประสิทธิภาพของชุด นิยมกำหนดไว้ 90/90 สำหรับเนื้อหาที่เป็นความจำ และไม่ต่ำกว่า 80/80 สำหรับวิชาทักษะ เช่น ภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม คิดตามระยะเวลาไม่สามารถเปลี่ยนแปลงและวัดได้ทันทีที่นักเรียนเสร็จไปแล้ว การทดลองหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรที่กล่าวมาต้องดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. แบบ (1 : 1) นำชุดแบบฝึกหัดไปทดลองใช้กับผู้เรียน 1 - 3 คน โดยทดลองกับคนเก่งปานกลาง และเด็กอ่อน การทดลองแต่ละครั้งต้องปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
2. แบบกลุ่ม (1 : 10) นำชุดแบบฝึกหัดที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับผู้เรียน 6 - 10 คน ที่มีความสามารถคล้ายกัน แล้วทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น
3. ภาคสนาม (1 : 100) นำชุดแบบฝึกหัดไปทดลองใช้ในชั้นเรียนที่มีผู้เรียน 30 - 100 คน หากการทดสอบภาคสนามได้ค่า E_1 และ E_2 ไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จะต้องปรับปรุงชุดฝึกและทำการทดสอบหาค่าประสิทธิภาพซ้ำอีก

สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบมีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องมีการนำแบบทดสอบไปตรวจหาคุณภาพ โดยเอาแบบทดสอบใช้กับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ว่า แบบทดสอบมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ หรือตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ สำหรับแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ที่ 80/80 ซึ่งเป็นเกณฑ์ประสิทธิภาพที่เหมาะสม

ความหมายของดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียน กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน เมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นจะดูมีประสิทธิผลทางการสอนและการวัดประเมินผลสื่อการสอนนั้น ตามปกติการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหรือเป็นการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มควบคุมการพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน โดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) มีสูตรดังนี้ (เพชฌุ กิจระการ และ สมนึก ภัทธิยธนี. 2545 : 31 - 35) ดัชนีประสิทธิผลผลรวมคะแนนสอบหลังเรียนทุกคน – ผลรวมคะแนนสอบก่อนเรียนทุกคน (จำนวนนักเรียนทุกคน x คะแนนเต็ม) – ผลรวมของคะแนนสอบก่อนเรียนทุกคนค่าดัชนีประสิทธิผล

เพชฌุ กิจระการ และ สมนึก ภัทธิยธนี (2545 : 30 - 32) ได้กล่าวถึงค่าดัชนีประสิทธิผลว่า การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1/E_2) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกระบวนการของสื่อ E_1 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2

ดวงมาลา จาริขานนท์ (2551 : 8) ได้ให้ความหมายของค่าดัชนีประสิทธิผลไว้ว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง คะแนนที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยใช้สื่อการเรียนการสอน เปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

วิมล เหล่าเคน (2552 : 6) ได้ให้ความหมายของค่าดัชนีประสิทธิผลไว้ว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง คะแนนที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน ที่ได้รับจากผลการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ผลของคะแนนที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน หลังจากที่ใช้นวัตกรรมหรือสื่อต่าง ๆ ที่ได้จากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

การหาค่าดัชนีประสิทธิผล

เพชฌุ กิจระการ และสมนึก ภัทธิยธนี (2545 : 30 - 33) ได้กล่าวถึงการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I) ไว้ดังนี้

การพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน โดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน } X \text{ คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

$$\text{หรือ E.I.} = \frac{P2 - P1}{\text{Total} - P1}$$

เมื่อ	P1	แทน	ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน
	P2	แทน	ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน
	Total	แทน	ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ดัชนีประสิทธิผล หรือ E.I สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาได้ทุกประเภทและทุกรูปแบบอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้จะชี้ให้เห็นความก้าวหน้าในการเรียนรู้ในเรื่องนั้นในกลุ่มนักเรียนแล้ว ยังสามารถให้ผู้สอนตัดแปลงความก้าวหน้าในการเรียนรู้เป็นรายบุคคลได้อีกด้วย

ตาราง 2.1 ตัวอย่างการหาค่าดัชนีประสิทธิผล

ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนนหลังเรียน	ผลรวมของคะแนนก่อนเรียน	E.I.
20 x 30	412	100	0.6240

จากตาราง 2.1 แสดงว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.6240 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.40

การหาค่า E.I. เป็นการพิจารณาพัฒนาการในลักษณะที่ว่าเพิ่มขึ้นเท่าไร ไม่ได้ทดสอบว่าเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือหรือไม่ ซึ่งค่าที่แสดงคะแนนที่เพิ่มขึ้น 0.6240 นั้น เรียกว่าหาค่าดัชนี

ประสิทธิผล (E.I.) และเพื่อให้สื่อความหมายได้ง่ายขึ้น จึงแปลงคะแนนให้อยู่ในรูปของร้อยละ เช่น จากค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) 0.6240 คิดเป็นร้อยละ 62.40

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หรือ E.I. สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาได้ทุกประเภทและทุกรูปแบบอย่างกว้างขวาง นอกจากจะชี้ให้เห็นความก้าวหน้าในการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ในกลุ่มนักเรียนและยังสามารถให้ผู้สอนดัดแปลงใช้แสดงความก้าวหน้าในการเรียนรู้เป็นรายบุคคลได้อีกด้วย

ความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

ในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ หากผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้มีนักเรียนกล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

วิรุฬ พรเทวี (2542 : 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในจิตของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับบุคคลว่าจะคาดหวังสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดี จะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้าม อาจผิดหวังหรือไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจว่าจะมีมากหรือน้อย

ชัยวัฒน์ ดุจศรีแก้ว (2543 : 14) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการปฏิบัติงานนั้น ๆ หากเป็นไปทางบวก จะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติงาน จะมีการเสียสละ แรงกายแรงใจ แรงทรัพย์ และแรงสติปัญญาให้แก่งานมากขึ้น แต่ในตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานความรู้สึกหรือทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ขาดความความดีหรือร้อน ปฏิบัติหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ

รัชชเวชช์ จำปาเทศ (2545 : 27) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง องค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับการสนองความพึงพอใจ อาจจะเปลี่ยนแปลงได้เมื่อกาลเวลาและสถานการณ์แวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป

วัชรภรณ์ กองมณี (2546 : 52) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้ของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางบวกและความรู้สึกที่เปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

กุนด์ลาช และเริก (Gundlach and Reic. 1992 : 37 - 50) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจของบุคคลจากการได้พบปะกับพฤติกรรมให้สิ่งต่าง ๆ เป็นระดับความพึงพอใจของบุคคลที่เกิดจากการได้รับสิ่งต่าง ๆ ว่าหลังจากได้รับ

สิ่งนั้นแล้ว สามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหา รวมทั้งลดปัญหาและทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจมากขึ้นเพียงใด

สุลักษณ์ สุขแก้ว (2549 : 40) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ซึ่งจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับบุคคลว่าจะขาดหายไปกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด อย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมาก เมื่อได้รับการตอบสนองด้วยดี จะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อไม่ได้รับการตอบสนองอย่างที่คาดหวังไว้ หรือได้รับน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตั้งใจไว้ว่าจะมากหรือน้อยดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกพอใจที่มีต่อการได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จนบรรลุผลหรือเป้าหมายในการเรียนรู้

จิตติญา วัชรินทรางกูร (2553 : 42) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบส่วนตัวของบุคคลต่อการปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ ซึ่งกิจกรรมนั้นสามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้ และสามารถกระตุ้นให้บุคคลมีความต้องการพบความสำเร็จมากขึ้นเรื่อย ๆ

จากความหมายของนักวิชาการ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกพอใจ รู้สึกดี ความสุขของบุคคลที่มีต่อการทำงาน หรือร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และมีความตั้งใจกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ มีความสุขเมื่อได้รับความสำเร็จตามความต้องการ

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ได้รับประสบการณ์ และแสดงออกหรือมีพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะที่แตกต่างกันไป ความพึงพอใจต่อสิ่งต่าง ๆ นั้นมีมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ การสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ ผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้งานหรือสิ่งที่ทำประสบความสำเร็จ การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจจึงเป็นการศึกษาตามทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ ที่เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ศรีัญญา รัตนกาญจน์ (2554 : 89 - 91) มีดังต่อไปนี้

ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow and Hierachy of Need) อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) ได้ตั้งทฤษฎีนี้ โดยมีสาระสำคัญ คือ มนุษย์มีความต้องการตลอดเวลา ไม่มีสิ้นสุด ตราบใดที่ยังมีชีวิตอยู่และความต้องการของคนมีความต้องการเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับ โดยมนุษย์จะเกิดความสำคัญลำดับต้นก่อน เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจ มนุษย์จะเกิดความต้องการลำดับสูงขึ้นมา ซึ่งความต้องการของมนุษย์

จะเป็นสิ่งต่าง ๆ ที่ผลักดันมนุษย์ทำสิ่งต่าง ๆ ลงไปเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการขึ้นมา มาสโลว์ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 5 ลำดับขั้นคือ

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่จะขาดไม่ได้ ได้แก่ ความต้องการด้านสรีระ ความต้องการด้านปัจจัย 4 ความต้องการทางเพศ เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) หมายถึง ความมั่นคง ความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การได้รับความปลอดภัยทางสิ่งต่าง ๆ รอบด้าน
3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการที่จะเข้าไปร่วมในสังคม และการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน
4. ความต้องการการยกย่องนับถือยอมรับ (Esteem Needs) ความต้องการที่จะมีชื่อเสียง เกียรติยศ ได้รับความยกย่องทางสังคม ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับนับถือว่าเป็นคนมีคุณค่ายอมรับในความรู้ความสามารถ
5. ความต้องการที่จะประจักษ์ในตนเอง (Self - Actualization) หมายถึง ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสมหวังในชีวิตที่อยากทำ อยากเป็นสิ่งที่ตนหวังไว้ ฝันไว้ ได้ทำอะไรตามที่ตนต้องการอยากทำ และมีความสุขกับสิ่งที่ตนเองทำ

จากทฤษฎีความพึงพอใจดังกล่าวสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกในจิตใจมนุษย์ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าตรงกับความต้องการหรือไม่ อย่างไร ซึ่งความต้องการจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ไม่มีขีดจำกัดเพราะมนุษย์อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียน ผู้เรียนก็จะเกิดความรู้สึกรัก ชื่นชอบ มีเจตคติดีและมีความสุข

การวัดความพึงพอใจ

การที่จะวัดว่าบุคคลใดมีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่ มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือในการวัด นักวิชาการได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจดังต่อไปนี้

พณิศา ชัยปัญญา (2542 : 28) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปนิยมใช้วิธีจัดอันดับสุขภาพ 5 ระดับ และประเด็นวัดความพึงพอใจเป็นทางบวก คะแนนจะเป็นดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3 หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคล เป้าหมายไว้ว่าจะแสดงออกจากคำพูด กริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ชวลิต ชูกำแหง (2543 : 110 - 115) กล่าวไว้ว่า การวัดความพึงพอใจ หรือการวัดจิตพิสัยสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การสังเกต (Observation) โดยการสังเกตคำพูด การกระทำ การเขียนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ครูต้องการวัด เช่น ต้องการวัดว่านักเรียนคนหนึ่งมีความสนใจต่อการเรียนมากน้อยเพียงใด ครูอาจสังเกตพฤติกรรมหรือการกระทำของนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น การมาเรียน การตอบคำถามในชั้นเรียน การทำการบ้าน การส่งงาน

2. การสัมภาษณ์ (Interview) โดยการพูดคุยกับนักเรียนในประเด็นที่ครู อยากรู้ ซึ่งอาจเป็นความรู้สึก ทศนคติของนักเรียน เพื่อนำสิ่งที่นักเรียนพูดออกมาเกี่ยวกับลักษณะจิตพิสัยของนักเรียนได้ เช่น ครูอยากรู้ว่านักเรียนสนใจเรียนหรือไม่ ครูอาจพูดคุยกับนักเรียนว่า เคยอ่านหนังสืออะไรบ้าง เคยเขียนโปรแกรมอะไรดี ๆ บ้าง ลองเล่าให้ครูฟังหน่อย คำตอบของนักเรียนจะทำให้ครูประเมินได้ว่า มีความพึงพอใจในการเรียนมากน้อยเพียงใด

วิกเตอร์ (Victor, 1964 : 100) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดความพึงพอใจได้ว่า การวัดความพึงพอใจ โดยทั่วไปจะใช้วิธีสัมภาษณ์ หรือใช้แบบสอบถาม การจะเลือกใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะวัด เช่น กลุ่มบุคคลที่สามารถอ่านและเข้าใจสื่อทางภาษาได้ถึงจะใช้แบบสอบถาม เพราะนอกจากจะประหยัดเวลาแล้ว ผู้ตอบยังมีอิสระที่จะตอบ ส่วนใหญ่ในกรณีกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถอ่านสื่อทางภาษาได้ จำเป็นต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์ แต่ต้องแก้ไขปัญหาเรื่องความอิสระของผู้ตอบในด้านข้อความนั้น บุคคลจะถูกถามถึงระดับความพึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจในสิ่งนั้น ในแง่มุมต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ต้องการจะศึกษา

สรุปว่า การวัดความพึงพอใจคือการวัดความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสามารถวัดได้จากเครื่องมือที่มีการเตรียมไว้ให้เหมาะสมกับตัวบุคคล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานพัฒนาการอ่านมี ดังนี้

สุดาวดี ไบพิมล (อ้างถึงใน ศรัญญา รัตนกาญจน์. 2554 : 59) ได้ศึกษานิทานโดยใช้หุ่นมือ การเล่านิทาน โดยแสดงบทบาทสมมุติประกอบที่ส่งผลต่อความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้าน ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี จำนวน 30 คน พบว่าเด็ก ที่ได้ฟังนิทาน โดยใช้หุ่นมือประกอบการเล่านิทาน โดยแสดงบทบาทสมมุติประกอบ มีความสามารถในการ จำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ใกล้เคียงกัน หลังการทดสอบสูงกว่าก่อนการทดสอบ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติระดับ .01 และพบว่าเด็กที่ได้ฟังการเล่านิทาน โดยการแสดงบทบาท สมมุติ และใช้หุ่นมือประกอบมีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมความซื่อสัตย์ได้ใกล้เคียงกัน

วาริ นิยมธรรม (2535 : 59 - 60) ได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านความเมตตากรุณา ของเด็กอนุบาลปีที่ 2 โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับแม่แบบจากนิทานชาดกมีพัฒนาการเชิงจริยธรรม เชิงเมตตากรุณา มากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่สอนโดยใช้นิทานชาดกมีพัฒนาการด้านเมตตากรุณา มากกว่ากลุ่มที่สอนตาม

จันทร์เพ็ญ สุภาพล (2535 : 72 - 73) ได้พัฒนาการเล่านิทานประกอบดนตรีและนิทาน ประกอบภาพควบคู่กิจกรรม ส่งเสริมพฤติกรรมด้านการช่วยเหลือที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคม ของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี จำนวน 30 คน พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรี และนิทานประกอบภาพควบคู่กิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมด้านการช่วยเหลือ มีพฤติกรรมทางสังคม สูงกว่าหลังจากทำการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 พบว่า เด็กที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรี ควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมด้านการช่วยเหลืออย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เสาวลักษณ์ สมวงษ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเล่านิทาน สองภาษาที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาไทยของเด็กวัยอนุบาล ที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่หนึ่ง กลุ่มตัวอย่างคือเด็กวัยอนุบาล อายุ 5-6 ปี ที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่หนึ่ง ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนเพลินภาษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่ม ทดลอง จำนวน 15 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 15 คน กลุ่มทดลองจัดกิจกรรมการเล่านิทาน สองภาษากลุ่มควบคุมจัดกิจกรรมเล่านิทานปกติดำเนินการทดลองเป็นเวลา 12 สัปดาห์ เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการสังเกตความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณของเด็กวัย อนุบาล อายุ 5-6 ปี ที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่หนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรม การเล่านิทานสองภาษา มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณในด้านปริมาณด้าน

ความถูกต้องในการใช้ภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการใช้ภาษาไทย ในด้านความคล่องและยืดหยุ่นในการใช้ภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติมา บุญยศ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการสอนภาษาแบบองค์รวมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน โดยใช้นิทานกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุ 3 - 5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 21 คน และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 21 คน รวมทั้งสิ้น 42 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนอนุบาลคหกรรมศาสตร์เกษตร ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ นิทานแบบทดสอบแผนการวิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่ม เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 40 นาที วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย โดยการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางภาษาด้านการฟัง การพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน ส่วนความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความสามารถในการอ่าน อยู่ในระดับต่ำปานกลางและสูง และความสามารถในการเขียนอยู่ในระดับต่ำและปานกลาง นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับปานกลางและสูง และความสามารถในการเขียน อยู่ในระดับต่ำปานกลางและสูง นักเรียนทั้งสองระดับชั้น มีระดับความสามารถในการอ่านและเขียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อรัญญา เพิ่มพิรพัฒน์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ใช้นิทานพื้นบ้าน เป็นสื่อเสริมประสบการณ์ในด้านการฟังการพูดการอ่านและการเขียนผลการศึกษาพบว่า 1. ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ ในด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนสูงกว่าความสามารถทางภาษาก่อนการจัดประสบการณ์ โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน 2. ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใน 3 ด้าน คือ ด้านการฟัง การพูด และการอ่าน ยกเว้นด้านการเขียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75

ศรัญญา รัตนกาญจน์ (2554 : 90) ได้ศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 2 ทั้งหมด 25 คน ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าประสิทธิภาพตาม

เกณฑ์ที่กำหนดไว้ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม หลังใช้แผนการจัด
 ประสพการณ์ โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
 ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าดัชนี
 ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสพการณ์ โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็ก
 เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ .76 แสดงว่านักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นร้อยละ 76

ศราวาลย์ รัตนกาญจน์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการเล่านิทาน
 เพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน
 ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านละหานทรายใหม่ จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 แผนการจัดประสพการณ์ส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย แบบฝึกทักษะการเล่านิทาน
 เพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียน แบบประเมินความพึงพอใจ ผลการวิจัยมีดังนี้ แบบฝึกทักษะการเล่านิทาน
 เพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ
 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ .79 แสดงว่านักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น
 ร้อยละ 79 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมาก

จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมโดยใช้นิทาน สามารถกระตุ้นให้เด็ก
 ได้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ เนื่องจากนิทานมีเรื่องราวที่หลากหลายทำให้เด็กได้เรียนรู้ประสบการณ์
 ต่าง ๆ ได้เรียนรู้การใช้ภาษา คำศัพท์ การออกเสียงคำ ส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์
 ของเด็ก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานเพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็ก
 ปฐมวัย

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานพัฒนาการอ่านในต่างประเทศ มีดังนี้

ดิกสัน และซูลท์ (Dixson and Sultz. 1977 : Abstract) ได้ศึกษาการใช้นิทานกับ
 เด็กปฐมวัย ณ โรงเรียนในเมืองดีทรอยด์ จำนวน 146 คน โดยแบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มทดลอง
 มี 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 หลังจากได้ฟังนิทานแล้วมีการสนทนา กลุ่มที่ 2 พาไปศึกษานอกสถานที่
 กลุ่มที่ 3 แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละคร ส่วนกลุ่มที่ 4 ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุมได้ฟังนิทานเพียงอย่าง
 เดียว ผลการวิจัยพบว่า เด็กกลุ่มที่ฟังนิทานแล้วได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วย
 จะพัฒนาความคิดต่าง ๆ ได้ดีที่สุดในที่สุด แสดงว่าเมื่อฟังนิทานแล้วเด็กย่อมมีความต้องการที่จะเลียนแบบ

ตัวละครที่ตนชอบและตัวละครที่ประสบความสำเร็จ จากผลการวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พบว่าการสอนอ่านโดยใช้นิทานสามารถพัฒนาการอ่านของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษา ที่มุ่งพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน

ซูซาน (Susan. 1979 : Abstract) ได้ศึกษาผลในด้านความรู้และทัศนคติจากการเสนอเรื่องราวใช้สื่อ 3 ชนิด คือ แบบบันทึกภาพ แถบเสียงนิทาน และการเล่านิทานโดยวัดจากคะแนนทดสอบการอ่านพบว่า ด้านความรู้ที่เรียนจากการเล่านิทานโดยตรงมีคะแนนสูงกว่าเรียนจากแถบเสียงนิทาน ส่วนการใช้แถบบันทึกภาพไม่มีความแตกต่างกับสื่อทั้งสองชนิด ส่วนทางด้านทัศนคติผลการเรียนโดยใช้สื่อทั้ง 3 ชนิดไม่แตกต่างกัน

อะมอร์ริจจิ (Amoriggi. 1981 : Abstract) ได้ศึกษาความสามารถในการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยจะเล่านิทานให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กเล่าเรื่องย้อนกลับและเล่าเรื่องราวต่อจากผู้วิจัยทำการทดลองครั้งละ 15 - 20 นาที เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า เด็กสามารถเล่านิทานได้ถูกต้อง การเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ พัฒนามากขึ้น ในขณะที่ทำการทดลองเด็กสามารถนำเอานิทานที่ฟังไปประยุกต์ และเล่าเรื่องต่อไปหลังการทดลองผ่านไป 3 สัปดาห์

ฟิลลิปส์ (Phillip. 1986 : 36 ; อ้างถึงใน จิมราญ สุพรหมอินทร์. 2553 : 38) ได้วิจัยเรื่องการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็ก เป็นเครื่องช่วยในการพัฒนาภาษาเขียนของเด็ก การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดลองในโรงเรียนชนบทรัฐนิวฟาวด์แลนด์ โดยใช้กลุ่มประชากรเป็นนักเรียน 6 ชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มทดลองมา 1 ชั้นเรียน อีก 5 ชั้นเรียนที่เหลือเป็นกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองเขียนและอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่คัดเลือกแล้ว ได้แก่ กวีนิพนธ์ นิทานเทพนิยาย โดยกำหนดหัวข้อสำคัญในการพิจารณา คือ ในด้านเนื้อหาการใช้ศัพท์ โครงสร้างประโยค การแสดงออกทางการเขียนและควรรีเริ่มผลการทดลองปรากฏว่า การใช้วรรณกรรมช่วยทำให้เด็กนักเรียนกลุ่มทดลองมีมาตรฐานการเขียน การแสดงออกทางพัฒนาการด้านภาษาดีกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ ยังใช้เทคนิคของวรรณกรรมพัฒนาภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยยังเป็นประโยชน์ในการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กช่วยพัฒนาภาษาและความคิดที่กว้างขวางรวมทั้งรูปแบบการเขียนที่ดีแก่เด็กด้วย

วิลสัน และคณะ (Wilson and et al. 1986 : 32) ได้ศึกษานิสัยการอ่านหนังสือของเด็กบรรทัดฐานใหม่ของวรรณกรรม ข้อมูลของการวิเคราะห์เหตุผลสำคัญในการสอนให้นักเรียนอ่านวรรณกรรมช่วยเพิ่มแนวความคิดร่วมสมัยกับเด็ก ซึ่งเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ วรรณกรรมสำหรับเด็กและผลผลิตจากการอ่าน จะช่วยให้เข้าใจกระบวนการและธรรมชาติ

ของภาษารวมทั้งการเรียนภาษาด้วย ผลการทดลองที่ได้นำมาวิเคราะห์พบว่าเด็กมีความเข้าใจภาษามากขึ้น ใช้คำศัพท์ได้มากขึ้น อ่านได้เร็วขึ้น ซึ่งถ้าเป้าหมายในการสอนอ่านวรรณกรรมประสบผลสำเร็จเช่นนี้ เด็กก็จะเห็นความสำคัญของการอ่าน สามารถที่จะอ่านหนังสือเป็นกิจนิสัยจะเห็นได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านเนื้อหาความรู้การพัฒนาทางภาษา การสร้างนิสัยที่ดีในการอ่าน รวมทั้งรูปแบบของภาษาในฐานะครูผู้สอนต้องสามารถแยกแยะได้ว่า สิ่งใดถูกต้องควรนำมาเป็นแบบอย่าง

คอนราด (Konrad. 1989 : Abstract) ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิด โดยใช้นิทานพื้นบ้านที่แตกต่างกันจากหลายวัฒนธรรม” โดยกลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนระดับ 3 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านเรื่องต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันจากหลายวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรที่มีการบูรณาการ มีการฝึกทักษะการคิดด้วยนิทานพื้นบ้าน มีผลต่อการพัฒนาการคิดของนักเรียนให้สูงขึ้นไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียน

มอร์โร (Morrow. 1990 ; อ้างถึงใน อัมพร ศรีทรัพย์. 2540 : 31) ได้ศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เพื่อส่งเสริมการอ่านและเขียนในขณะเล่น โดยทดลองกับเด็กปฐมวัยคั้งนี้กลุ่มที่ 1 จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์คือกระดาษดินสอและหนังสือต่าง ๆ ที่ครูคอยให้คำแนะนำและส่งเสริมการใช้วัสดุต่าง ๆ กลุ่มที่ 2 จัดสภาพแวดล้อมเป็นการเล่นสมมติในเรื่องคลินิกสัตว์แพทย์ มีการจัดสถานที่โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เล่นและนำวัสดุในการอ่านเขียนต่าง ๆ มาประกอบการเล่น โดยมีครูแนะนำการใช้วัสดุอุปกรณ์และการเล่น กลุ่มที่ 3 จัดสภาพแวดล้อมเหมือนกลุ่มที่ 2 แต่ไม่มีครูแนะนำกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม ไม่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม จากการสังเกตพฤติกรรมพบว่าในกลุ่มที่ 1 และ 2 จะมีจำนวนเฉลี่ยของเด็กเข้าทำกิจกรรม และมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการอ่านและเขียนในระหว่างการเล่น เช่น การอ่านตัวอักษร การเล่าเรื่อง การอ่านออกเสียง การอ่านให้เพื่อนฟัง การวาดภาพการขีดเขียน การเขียนตามรอยการคัดลอกคำ ฯลฯ มากกว่ากลุ่มที่ 3 และ 4 และพบว่าพฤติกรรมในการอ่านและเขียนของเด็ก ที่จะเกิดขึ้นอย่างเต็มใจและสมัครใจ และมีมากขึ้นในช่วงเล่นอิสระ

สรั้ม (Schum. 1995 : A ; อ้างถึงใน นฤมล เจียบแหลม. 2545 : 39) ได้ศึกษาธรรมชาติในการเขียนของเด็กปฐมวัย อายุ 4-5 ปี จำนวน 14 คน ใช้เวลาในการศึกษา 9 เดือน ขณะอยู่ที่บ้านและโรงเรียน โดยให้เด็กเขียนภาพร่วมกับครอบครัวและเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งแบ่งการเขียน

ออกเป็น 2 แบบ คือ การเขียนที่เป็นทางการ เช่น การเขียนถึงครูประจำชั้น เขียนเกี่ยวกับหน้าที่ของตน เป็นต้น และการเขียนที่ไม่เป็นทางการ เช่น การเขียนสร้างสรรค์กับเพื่อนนอกเหนือหลักสูตร การเขียนสิ่งที่เด็กจินตนาการ เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า การเขียนของเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนจะสื่อความหมายแตกต่างกัน โดยการเขียนที่ไม่เป็นทางการเด็กจะมีความคิดสร้างสรรค์ในการสื่อสาร และสร้างผลงานอย่างประณีตได้ดีกว่าการเขียนอย่างไม่เป็นทางการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บลัด (Blood. 1996 : Abstract) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็ก อายุ 3-5 ปี จำนวน 67 โรงเรียน โดยการทดสอบพัฒนาการทางภาษา การรับรู้การเขียนและมีการศึกษาระยะยาว มีผู้ปกครองของเด็กเข้าร่วม 56 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนของเด็ก จากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก และเจตคติของผู้ปกครองในกระบวนการเรียนรู้ เพื่ออ่านออกเขียนได้ และส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อตนเองจะทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้ การอ่านเขียนได้อย่างมีความหมาย เพราะชื่อของเด็กถูกเรียกอยู่เป็นประจำทุกวันและเป็นคำที่สามารถนึกภาพได้ หากสามารถเขียนชื่อตนเองได้จะเป็นแนวทางขยายความสามารถในการรับรู้ คำอื่นต่อไป

เฮเลน มาลีรีน (Helend Marilyn. 2003 : Abstract ; อ้างถึงใน รัฐจวน ประโมจนิย์. 2544 : 41) ได้ศึกษาองค์ประกอบทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยกับความสามารถในการพิมพ์ เฉลี่ยและต่ำกว่าการพิมพ์เฉลี่ยกับเด็กเกรด 1 และเด็กเกรด 2 ซึ่งได้แบ่งเป็น 2 กลุ่มตามคะแนน จากแบบทดสอบลายมือเด็กทั้งสองกลุ่ม ได้รับมอบหมายให้ทำงาน 4 อย่าง คือ การเขียนแบบ รูปแบบเรขาคณิต รูปแบบการจับคู่ตัวอักษรกลับด้านและการสัมผัสสลายนิ้วมือตามลำดับ สรุปได้ว่า เด็กเกรด 1 และเด็กเกรด 2 กลุ่ม คะแนนการพิมพ์เฉลี่ยมีความชำนาญในทักษะการพิมพ์ในเรื่อง การสัมผัสสลายนิ้วมือและจับคู่รูปภาพรูปแบบมากกว่าเด็กที่อยู่ในกลุ่มต่ำกว่าคะแนนการพิมพ์เฉลี่ย แสดงว่าคำสั่งตรงของการพิมพ์ตัวอักษร พัฒนาปริมาณและคุณภาพของตัวอย่างการเขียน

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานมีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยเป็นสื่อ สามารถกระตุ้นให้เด็กได้แสดงพฤติกรรม บทบาทต่างๆ ได้เนื่องจาก นิทานมีบทบาทที่หลากหลาย ในขณะที่ฟังนิทานเด็กจะได้ประสบการณ์ทางภาษาและเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยผลการใช้นิทานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านวังคู จำนวน 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลา 12 สัปดาห์ ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์หน่วยละ 20 นาที จำนวน 12 แผน
2. นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน จำนวน 12 เรื่อง ทักษะละ 3 เรื่อง
3. แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 แบบรูปภาพ จำนวน 40 ข้อ ได้แก่ ด้านการฟัง จำนวน 10 ข้อ ด้านการพูด จำนวน 10 ข้อ และด้านการอ่าน จำนวน 10 ข้อ ด้านการเขียน จำนวน 10 ข้อ
4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียน โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 ศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการ

ประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

1.4 สร้างแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 แล้วนำแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่สร้างเสร็จ เสนอต่อคณะกรรมการที่ศึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเสนอแนะในด้านจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่คณะกรรมการที่ศึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

1.5 นำแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้ IOC ซึ่งรายชื่อผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

1.5.1 นางสมจิตร สติธิพล วุฒิกการศึกษา ศษ.บ. (การประถมศึกษา)

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดชำป่างาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญเขต 2

1.5.2 นางเพ็ญจันทร์ บุญเพ็ง วุฒิกการศึกษา กศ.ม (สาขาหลักสูตรและการสอน) ศึกษานิเทศก์ ครูชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญเขต 2

1.5.3 นายทวี เพชรพยอม วุฒิกการศึกษา ค.ม. (บริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข็ญเขต 2

1.6 นำแผนจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ถือว่าผ่านเกณฑ์ จึงเสนอต่อคณะกรรมการที่ศึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

1.7 นำแผนจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์ แล้วนำไปหาค่าประสิทธิภาพ

ตามความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์ โดยเฉลี่ยตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 ตามลำดับ
ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.7.1 นำไปทดลองใช้รายบุคคล (1 : 1) ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำแผนการจัด
ประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
โรงเรียนบ้านท่าทองดำ โดยใช้นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับเก่ง ระดับปานกลาง และระดับอ่อน
ประเภทละ 1 คน รวม 3 คน ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง และสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
ของนักเรียน โดยใช้แผนจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับ
นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยสังเกตอย่างใกล้ชิด บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่เรียน
และซักถามนักเรียนถึงข้อบกพร่องของแบบฝึกทักษะ ในขณะที่เรียนของนักเรียนแต่ละคน
พบข้อบกพร่องคือ ใช้เวลามากกว่าที่กำหนด แบบการประเมินไม่ชัดเจน จึงได้ปรับปรุงแก้ไข
อีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำไปทดลองต่อไป

1.7.2 นำไปทดลองใช้แบบกลุ่ม (1 : 10) ขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยนำแผนการจัด
ประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
ที่แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มนักเรียน จำนวน 9 คน ที่มี
ผลการเรียนเฉลี่ยคละกัน ได้แก่ นักเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน และนักเรียนอ่อน 3 คน
โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบข้อบกพร่อง คือ ขนาดของตัวอักษรมีขนาดไม่เท่ากัน และมีคำที่พิมพ์ผิด
จึงได้ปรับปรุงแก้ไข

1.7.3 การดำเนินการทดลองใช้ภาคสนาม ขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินการเหมือน
การสอนในสถานการณ์จริง โดยผู้วิจัยนำแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐาน
ทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่แก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนบ้านท่าทองดำ เพื่อหาคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์การใช้
นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้เรียนชั้น
อนุบาล จำนวน 16 คน เสมือนการทดลองจริงแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏว่ามีประสิทธิภาพ
เท่ากับ 86.81 / 83.75 (ภาคผนวก ฉ)

1.8 นำแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผ่านการทดลองแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กชั้นอนุบาล
ปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังคู จำนวน 16 คน

2. นิทานประกอบแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทาง
ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

2.1 เลือกนิทานที่ให้ความสนุกสนาน เนื้อเรื่องนิทานให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน จำนวน 12 เรื่อง จากการจัดซื้อของทางโรงเรียนดังนี้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 แบบทดสอบชุดที่ 1 นิทานเรื่องเป็ดเหลืองก็กลัว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 แบบทดสอบชุดที่ 2 นิทานเรื่องเจ้าหมูหุหาย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 แบบทดสอบชุดที่ 3 นิทานเรื่องหนูนึงขี้อาย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 แบบทดสอบชุดที่ 4 นิทานเรื่องเล่นกลางแจ้ง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 แบบทดสอบชุดที่ 5 นิทานเรื่องมดสิบตัว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 แบบทดสอบชุดที่ 6 นิทานเรื่องใครทำเสียงดังแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 แบบทดสอบชุดที่ 7 นิทานเรื่องราชากับฤๅษี 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 แบบทดสอบชุดที่ 8 นิทานเรื่องราชากับฤๅษี 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 แบบทดสอบชุดที่ 9 นิทานเรื่องราชากับฤๅษี 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 แบบทดสอบชุดที่ 10 นิทานเรื่องพระจันทร์อยากมีเพื่อน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 แบบทดสอบชุดที่ 11 นิทานเรื่องกบน้อยยุดาว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 แบบทดสอบชุดที่ 12 นิทานเรื่องคุณจระเข้กับความรักอันยิ่งใหญ่

2.2 นำนิทานที่เลือกเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาคงความสอดคล้องด้านทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

2.3 นำนิทาน เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

(Content Validity)

2.3.1 ด้านการเลือกนิทาน

2.3.1.1 นิทานสื่อความหมายชัดเจนเข้าใจง่าย เหมาะสมมากที่สุด

2.3.1.2 นิทานเนื้อหาได้ครอบคลุม เหมาะสมมากที่สุด

2.3.1.3 ได้รับความสนใจของนักเรียน เหมาะสมมากที่สุด

2.3.2 ด้านเนื้อหา

2.3.2.1 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ เหมาะสมปานกลาง

2.3.2.2 ความละเอียดของเนื้อหา เหมาะสมมากที่สุด

2.3.2.3 เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก เหมาะสมมากที่สุด

2.3.2.4 เนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ เหมาะสมมากที่สุด

2.3.2.5 มีความยากง่ายพอเหมาะ เหมาะสมมากที่สุด

2.3.2.6 เนื้อหา มีความชัดเจน เหมาะสมมากที่สุด

2.3.2.7 ช่วยส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย เหมาะสมมากที่สุด

2.3.2.8 ภาพที่นำมาประกอบมีความเหมาะสม เหมาะสมมากที่สุด

2.3.3. ด้านความเหมาะสมในการเลือกใช้นิทาน

2.3.3.1 มีจำนวนพอเหมาะ เหมาะสมปานกลาง

2.3.3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ เหมาะสมมากที่สุด

2.3.3.3 ได้รับความสนใจของเด็ก เหมาะสมมากที่สุด

ดังนั้น นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เมื่อพิจารณาโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 นำนิทานไปจัดพิมพ์ แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามที่กำหนดไว้

3. สร้างแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน ตามลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยเชิงรูปภาพให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะใช้ทดสอบเด็กนักเรียน แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยนี้ ใช้เพื่อวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งวัดเฉพาะด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน กับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผ่านการจัดประสบการณ์การใช้นิทานในการทดสอบ ให้ผู้ดำเนินการทดสอบ แบบทดสอบทั้งหมด แบ่งเป็น 4 ชุดจำนวน 40 ข้อให้ผู้ทำแบบทดสอบทีละชุด ชุดละ 3 วัน เมื่อทำแบบทดสอบละชุดเสร็จให้ผู้เข้าสอบพัก ชุดละ 2 นาที ชุดที่ 1 แบบทดสอบวัดทักษะด้านการฟัง จำนวน 10 ข้อ ข้อสอบมีลักษณะรูปภาพ 3 ตัวเลือก ซึ่งกำหนดให้ผู้รับการทดสอบกากบาท (X) ทับภาพที่เห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยมีภาพเล็ก ๆ อยู่หน้ากรอบ เพื่อใช้สัญลักษณ์แทนข้อและรูปตรงกลางหัวกระดาษแทนหน้าข้อสอบ

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียนทั้ง 7 แผน เป็นปรนัยเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 1 ชุด โยงเส้นจับคู่ จำนวน 1 ชุด และแบบเติมคำตามรูปภาพ จำนวน 1 ชุด รวมเป็น 40 ข้อ แต่ต้องการใช้จริง 30 ข้อ

3.3 นำแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียนที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบทดสอบวัดทักษะที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมประเมินความสอดคล้อง เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+ 1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงจุดประสงค์ที่กำหนด

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงจุดประสงค์ที่กำหนด

- 1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด

3.5 นำแบบทดสอบวัดทักษะที่ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า Index of Item – Objective Congruence (IOC) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (สมนึก ภัทธิษณี. 2553 : 220) ซึ่งแสดงว่า ข้อสอบที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงในการวัดตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่า ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบทดสอบไว้จำนวน 40 ข้อ (ภาคผนวก จ)

3.6 นำแบบทดสอบไปจัดพิมพ์เป็นฉบับที่สมบูรณ์เพื่อใช้ในการทดลอง

4. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียน โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

4.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เนื้อหาสาระ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยศึกษาการสร้างแบบวัดพึงพอใจตามวิธีการของลิเคอร์ต (Likert) ซึ่งมี 3 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 63 - 70) ดังนี้

ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีความพอใจมาก

ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

4.2 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียน โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อให้คำแนะนำในส่วนที่บกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข นำแบบสัมภาษณ์วัดความพึงพอใจของนักเรียน เพื่อให้คำแนะนำในส่วนที่บกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียน โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการหาค่าความสอดคล้อง IOC ถ้า IOC มีค่า 1.00 ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน ปรับปรุงแก้ไข แล้วไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการใช้นิทานซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แผนการทดลองแบบ One Group Pre – test Post - test Desig (ล้วน สายยศ . 2538 : 249) ดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 แสดงแผนการทดลองแบบ One Group Pre – test Post - test Design

Group	Pre - test	Treatment	Post - test
นักเรียนอนุบาล2	T_1	x	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T_1	แทน ทดสอบก่อนเรียน
x	แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทาน
T_2	แทน ทดสอบหลังเรียน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นอายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 16 คน เป็นเด็กชาย 12 คน หญิง 4 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนบ้านวังคู โดยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ทดลองสอน หาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน 2556 โดยใช้นิทานที่สมบูรณ์ ทดลองกลุ่มเป้าหมายระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2556
2. จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้นิทาน จำนวน 12 เรื่อง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โดยโรงเรียนบ้านวังคู ดังนี้

2.1 ทดสอบก่อนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (Pre - test) ด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ

2.2 ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนการใช้แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทาน ส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการใช้นิทาน จำนวน 12 เรื่อง

2.3 บันทึกการสังเกตพฤติกรรมและการตอบคำถามขณะจัดประสบการณ์การเล่านิทาน

2.4 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการจัดประสบการณ์การใช้นิทาน ส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (Post - Test) โดยใช้ แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชุดเดิม

2.5 แจกแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการเรียนโดยใช้นิทานส่งเสริม ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ให้แก่นักเรียนคนละ 1 ฉบับ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และเก็บรวบรวมคะแนน เพื่อคิดคำนวณหาค่าทางสถิติ

จากการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น อธิบายได้ดังตาราง 3.2

ตาราง 3.2 แสดงกิจกรรมการสอนและระยะเวลา

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	เวลา / คาบ
2 ก.ค. 56	ทดสอบก่อนเรียน	
8 – 12 ก.ค. 56	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 แบบทดสอบชุดที่ 1 นิทานเรื่อง งูจอมตะกละ	1 คาบ
15 – 19 ก.ค. 56	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 แบบทดสอบชุดที่ 2 นิทานเรื่อง เจ้าหมูหุหาย	1 คาบ
22 – 26 ก.ค. 56	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 แบบทดสอบชุดที่ 3 นิทานเรื่อง หุ่นหนังจิ้งจอก	1 คาบ
29 – 2 ส.ค. 56	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 แบบทดสอบชุดที่ 4 นิทานเรื่อง เล่นกลางแจ้ง	1 คาบ
5 – 9 ส.ค. 56	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 แบบทดสอบชุดที่ 5 นิทานเรื่อง มด 10 ตัว	1 คาบ
13 – 16 ส.ค. 56	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 แบบทดสอบชุดที่ 6 นิทานเรื่อง ใครทำเสียงดัง	1 คาบ
19 – 23 ส.ค. 56	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 แบบทดสอบชุดที่ 7 นิทานเรื่อง ราชกะฤณี 1	1 คาบ
26 – 30 ส.ค. 56	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 แบบทดสอบชุดที่ 8 นิทานเรื่อง ราชกะฤณี 2	1 คาบ
2 – 6 ก.ย. 56	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 แบบทดสอบชุดที่ 9 นิทานเรื่อง ราชกะฤณี 3	1 คาบ
9 – 13 ก.ย. 56	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 แบบทดสอบชุดที่ 10 นิทานเรื่อง พระจันทร์อยากมีเพื่อน	1 คาบ
16 – 20 ก.ย. 56	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 แบบทดสอบชุดที่ 11 นิทานเรื่อง กบน้อยคูดาว	1 คาบ
23 – 27 ก.ย. 56	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 แบบทดสอบชุดที่ 12 นิทานเรื่อง คุณจระเข้กับความรักรักอันยิ่งใหญ่	1 คาบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. หาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ใช้นิทานที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 ด้วยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ / ผลลัพธ์ ใช้สูตร (E_1 / E_2)
2. เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยก่อน และหลังการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
3. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยค่าเฉลี่ย $(\bar{X})$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแยกเป็น 2 ประเภท
  - 1.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยหาผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเป็นรายข้อ แทนค่าโดยใช้สูตร (สมนึก ภัทธิยธนี. 2541 : 221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับสาระการเรียนรู้
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.2.1 ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{\sum x}{N} \times 100$$

เมื่อ	p	แทน	ร้อยละ
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ . 2538 : 73)

$$\mu = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	μ	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 79)

$$\sigma_s = \sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	σ_s	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลัง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน
	N	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของแผนการประสบการณ์ การใช้นิทานที่มีต่อทักษะทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ตามเกณฑ์ ดังสูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{N}}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\frac{\sum y}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยร้อยละของเด็กทุกคนที่ได้คะแนนจากการประเมินระหว่าง การจัดประสบการณ์
	E_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยร้อยละของเด็กทุกคนที่ได้คะแนนจากการทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยหลังการจัดประสบการณ์
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของเด็กทุกคนจากการประเมินระหว่างการจัดประสบการณ์
	$\sum y$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังการจัดประสบการณ์
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของการประเมินระหว่างการจัดประสบการณ์
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์หลังการจัดประสบการณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย เรื่อง ผลการใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังคู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย และเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
μ	แทน	ค่าเฉลี่ย
σ	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80 / 80 ด้วยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ / ผลลัพธ์ (E_1 / E_2)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยก่อนการจัดประสบการณ์ และหลังการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่เรียนโดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้นิทานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 ปรากฏผลดังตาราง 4.1 – 4.3

ตาราง 4.1 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_i) ของคะแนนระหว่างเรียนด้วยแผนการจัด
 ประสบการณ์การใช้ิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียน
 ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน

แผนการจัด ประสบการณ์	คะแนนเต็ม (5)	μ	σ	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ
1	5	4.25	0.86	85.00
2	5	4.00	0.73	80.00
3	5	4.13	0.62	82.50
4	5	4.25	0.68	85.00
5	5	4.38	0.72	87.50
6	5	3.50	1.63	70.00
7	5	4.50	0.73	90.00
8	5	4.38	0.50	87.50
9	5	3.88	0.81	77.50
10	5	3.88	0.62	77.50
11	5	4.00	0.89	80.00
12	5	4.13	0.96	82.50
รวม	60	49.28		
เฉลี่ย	5	4.10	0.81	82.04

จากตาราง 4.1 พบว่า แผนการจัดประสบการณ์การใช้ิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทาง
 ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน
 ที่นำไปใช้กับเด็กนักเรียน โรงเรียนบ้านวังคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2
 ปีการศึกษา 2556 มีคะแนนรวมเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 65.66 คิดเป็นร้อยละ 82.04 โดยเรียงลำดับ
 จากมากไปหาน้อย 3 อันดับได้แก่แผนการจัดประสบการณ์ที่ 7 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 คะแนน
 คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาเป็นแผนการจัดประสบการณ์ที่ 8 และ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
 4.38 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.50 และแผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 และ 4 มีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 4.25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ตามลำดับ คะแนนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.81 คะแนน ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) จึงเท่ากับ 82.04

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์จากการทำแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยหลังการใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน (E_2)

เลขที่	คะแนน (40)	คะแนนคิดเป็นร้อยละ
1	37	92.50
2	38	95.00
3	39	97.50
4	38	95.00
5	38	95.00
6	35	87.50
7	36	90.00
8	37	92.50
9	39	97.50
10	36	90.00
11	34	85.00
12	35	87.50
13	38	95.00
14	32	80.00
15	39	97.50
16	36	90.00
รวม	587	91.71
μ	36.68	91.70
σ	1.99	

จากตาราง 4.2 พบว่า ผลการทำแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยหลังการจัด
 ประสบการณ์การใช้ิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.68
 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.99 คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 91.70 ดังนั้น แบบทดสอบหลังการจัด
 ประสบการณ์การใช้ิทานวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยจึงมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ
 91.70

ตาราง 4.3 ประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของแผนการจัดประสบการณ์
 การใช้ิทานส่งเสริมต่อทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 E_1 / E_2
 ตามเกณฑ์ 80 / 80

ประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	μ	σ	ค่าประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	60	65.66	0.81	82.04
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	40	36.68	1.99	91.70
ประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ		82.04 / 91.70		

จากตาราง 4.3 พบว่า แผนการจัดประสบการณ์การใช้ิทานที่มีผลต่อทักษะพื้นฐานทาง
 ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน
 ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) เท่ากับ 82.04 / 91.70 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80 / 80

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยก่อนการจัดประสบการณ์ และหลัง
 การจัดประสบการณ์การใช้ิทานที่มีต่อทักษะพื้นฐาน ทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล
 ปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน

ตาราง 4.4 เปรียบเทียบผลการวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยก่อนการจัดประสบการณ์
และหลังการจัดประสบการณ์

เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนนคิดเป็น ร้อยละ	คะแนน หลังเรียน	คะแนน คิดเป็นร้อยละ	ผลต่าง ร้อยละ
1	22	55.00	37	92.50	37.50
2	23	57.50	38	95.00	37.50
3	21	52.50	39	97.50	45.00
4	22	55.00	38	95.00	40.00
5	24	60.00	38	95.00	35.00
6	22	55.00	35	87.50	32.50
7	25	62.50	36	90.00	27.50
8	23	57.50	37	92.50	35.00
9	21	52.50	39	97.50	45.00
10	22	55.00	36	90.00	35.00
11	24	60.00	34	85.00	25.00
12	22	55.00	35	87.50	32.50
13	20	50.00	38	95.00	45.00
14	25	62.50	32	80.00	17.50
15	24	60.00	39	97.50	37.50
16	26	65.00	36	90.00	25.00
รวม	366		587		552.5
μ	22.87		36.68		34.53
σ	1.66		1.99		
ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	57.18	57.18	91.70	91.70	

จากตาราง 4.4 จะเห็นได้ว่าคะแนนหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะ
พื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน

ด้านการเขียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.68 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.99 ดังนั้นทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการจัดประสบการณ์การใช้นิทานสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่เรียน โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับอนุบาลปีที่ 2 ดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่เรียนด้วยนิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

รายการ	ระดับความพึงพอใจ			ลำดับที่
	μ	σ	แปลความหมาย	
1. ฉันชอบรูปภาพประกอบสวยงาม	3.00	0.00	มาก	1
2. ฉันชอบเพราะ แปลกใหม่น่าสนใจ	2.77	0.54	มาก	6
3. ฉันชอบเพราะเข้าใจง่าย	2.77	0.54	มาก	6
4. ฉันชอบเพราะเร้าความสนใจ	2.55	0.78	มาก	8
5. ฉันชอบเพราะเหมาะสมกับฉัน	2.88	0.47	มาก	4
6. ฉันมีความสุขกับการเรียน	2.88	0.32	มาก	3
7. ฉันอยากอ่านได้ด้วยตนเอง	3.00	0.00	มาก	1
8. ฉันชอบฟังทุกเรื่อง	2.83	0.38	มาก	5
รวมเฉลี่ย	2.83	0.37	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 2.83, \sigma = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 มีรูปภาพประกอบสวยงาม และข้อ 7 ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ($\mu = 3.00, \sigma = 0.00$) รองลงมา คือ ข้อ 6 มีความสุขกับการเรียน ($\mu = 2.88, \sigma = 0.32$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 4 เร้าความสนใจ ($\mu = 2.55, \sigma = 0.78$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการใช้นิทานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผล
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

สมมติฐานของการวิจัย

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการเรียนโดยใช้นิทานสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้คือนิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับประสบการณ์การใช้นิทาน จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

2. ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านวังคู จำนวน 16 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

3.1 แผนการจัดประสบการณ์ใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 12 แผน ใช้เวลา 12 สัปดาห์ ในกิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์ แผนละ 20 นาที

3.2 นิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง ด้านการพูดด้านการอ่าน และด้านการเขียน จำนวน 12 เรื่อง

3.3 แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 40 ข้อ ได้แก่ ด้านการฟัง จำนวน 10 ข้อ ด้านการพูด จำนวน 10 ข้อ ด้านการอ่านจำนวน 10 ข้อ และด้านการเขียน จำนวน 10 ข้อ

3.4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ แยกเป็น 2 ประเภทคือ

4.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 ร้อยละ (Percentage)

4.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยต่อไปนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) เท่ากับ 82.04 / 91.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เด็กปฐมวัยมีทักษะหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องผลการใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในครั้งนี้สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาแผนการจัดประสบการณ์นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยได้นำไปใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังคู พบว่าแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80 / 80) คือ 82.04 / 91.70 อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้คือการสร้างและการพัฒนาแผนการจัดการประสบการณ์ โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยได้ผ่านกระบวนการตามขั้นตอน โดยใช้วิธีการคือศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และด้านการเขียน จึงได้จัดแผนการจัดประสบการณ์นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย จำนวน 12 ชุด โดยประกอบด้วยนิทาน 12 เรื่อง เป็นนิทานที่เน้นทักษะทั้ง 4 ด้าน มีเนื้อหาสั้นเหมาะกับนักเรียนชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 2 มีรูปภาพที่มีสีสันน่าสนใจ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งตรงกับแนวคิดของ จอห์น ล็อก (Johnlock ; อ้างถึงใน นภเนตร ธรรมบวร. 2545 : 5 - 19) มีความเห็นว่า เด็กเปรียบเสมือนกับผ้าขาวสะอาดเด็กจะเติบโตเป็นบุคคลเช่นใดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับจากพ่อแม่สังคมการศึกษาและโลกรอบตัว ดังนั้น การจัดการศึกษาควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก รูสโซ (Rousseau ; อ้างถึงใน นภเนตร ธรรมบวร. 2545 : 5 - 19) มีความเห็นว่า เด็กเกิดมาพร้อมกับแนวโน้มที่จะเป็นคนดีเด็กเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์

โดยตรงกับสิ่งแวดล้อม การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนควรยืดหยุ่นได้โดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นหลัก วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนเด็กควรเป็นรูปธรรมและเปสตาลอซซี (Pestalozzi ; อ้างถึงใน นภเนตร ธรรมบวร. 2545 : 5 - 19) นักการศึกษาชาวอิตาลี - สวิส มีความเห็นว่า การจัดการศึกษาให้กับเด็กควรรวมถึงการพัฒนาร่างกายสติปัญญาและจิตใจ เปสตาลอซซี (Pestalozzi) ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมเด็กไม่ควรถูกบังคับให้เรียนรู้ด้วยการท่องจำ แต่ต้องใช้เวลาและประสบการณ์แก่เด็กในการทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ รอบตนเอง นอกจากนี้ ยังได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญผู้วิจัยที่ได้จัดประสบการณ์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกถาม - ตอบเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณญาเพิ่มพิรพัฒน์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ที่ใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ ในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สูงกว่าความสามารถทางภาษาก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน เช่นเดียวกับ สุดาวดี ไชยพิมล (2543 ; อ้างถึงใน ศรัณยู รัตนกาญจน์. 2554 : 59) ได้ศึกษานิทานโดยใช้หุ่นมือการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมุติประกอบที่ส่งผลต่อความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัย อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 30 คน พบว่าเด็กที่ได้ฟังนิทานมีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ใกล้เคียงกันหลังการทดสอบสูงกว่าก่อนการทดสอบ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยก่อนการจัดประสบการณ์ และหลังการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และด้านการเขียน พบว่า ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยของนักเรียนหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนเรียน เป็นเพราะเนื้อหาของนิทานที่ใช้ในการจัดประสบการณ์นั้นผู้วิจัยได้เลือกนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และด้านการเขียน ซึ่งเป็นนิทานที่มีอยู่ทั่วไป จำนวน 12 เรื่อง เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยด้านการฟัง จำนวน 3 เรื่อง ด้านการพูด จำนวน 3 เรื่อง ด้านการอ่าน จำนวน 3 เรื่อง ด้านการเขียน จำนวน 3 เรื่อง โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการกิจกรรมที่ครูเล่า ซึ่งเนื้อหาในนิทานชัดเจนและน่าสนใจ จากการจัดประสบการณ์พบว่าเด็กสนใจ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในระหว่างเล่านิทานผู้วิจัยจะถามคำถามตามจุดประสงค์ของนิทานแต่ละเรื่อง ทำให้เด็กได้คิดคำตอบเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และ

ด้านการเขียน ตามเนื้อหาที่มีอยู่ในนิทาน จึงทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ได้จากการกระทำ ซึ่งสอดคล้องจากผลการวิจัยของศรีัญญา รัตนกาญจน์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม หลังใช้แผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สราวัลย์ รัตนกาญจน์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ ด้วยแบบฝึกทักษะการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคอนราด (Konrad, 1989 : Abstract) ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิด โดยใช้นิทานพื้นบ้านที่แตกต่างจากหลายวัฒนธรรม” โดยกลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนระดับ 3 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านเรื่องต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันจากหลายวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรที่มีการบูรณาการมีการฝึกทักษะการคิดด้วยนิทานพื้นบ้าน มีผลต่อการพัฒนาการคิดของนักเรียนให้สูงขึ้นไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียน

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย มีค่าเฉลี่ย 2.83 อยู่ในระดับมาก เนื่องจากเด็กนักเรียนปฐมวัยให้ความสนใจ ชอบหนังสือ รูปภาพที่มีสีสันสวยงาม รวมทั้งเทคนิคการเล่านิทานของครู ทำให้นักเรียนรวมกิจกรรมและตอบคำถามเป็นอย่างดี รูปแบบในการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำถาม สื่อ หนังสือนิทานประกอบการเล่าและการสรุปเรื่อง โดยใช้คำถามกระตุ้นและได้ให้นักเรียนได้ร่วมแสดงบทบาทสมมุติ ระหว่างการเล่านิทาน นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และด้านการเขียน การใช้คำถามและแสดงบทบาทสมมุติ นี้ เป็นการกระตุ้นความสนใจของเด็กทำให้เกิดความคิด เชื่อมโยงความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิกสันและซูลท์ (Dixson and Sultz. 1977 : Abstract) ได้ศึกษาการใช้นิทานกับเด็กปฐมวัย ณ โรงเรียนในเมืองดีทรอยต์ จำนวน 146 คน โดยแบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มทดลองมี 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 หลังจากได้ฟังนิทานแล้วมีการสนทนา กลุ่มที่ 2 พาไปศึกษานอกสถานที่ กลุ่มที่ 3 แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละคร ส่วนกลุ่มที่ 4

ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุม ได้ฟังนิทานเพียงอย่างเดียว ผลการวิจัยพบว่าเด็กกลุ่มที่ฟังนิทานแล้วได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วยจะพัฒนาความคิดต่าง ๆ ได้ดีที่สุด แสดงว่าเมื่อฟังนิทานแล้วเด็กย่อมมีความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตนชอบ และตัวละครที่ประสบความสำเร็จ จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การสอนอ่านโดยใช้นิทานสามารถพัฒนาการอ่านของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ผู้วิจัยคำนึงถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้เด็กมีความสุข มีความรู้สึกเชิงบวกในกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ ดุรงค์แก้ว (2543 : 14) ได้กล่าวว่า ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการปฏิบัติงานนั้น ๆ หากเป็นไปทางบวก จะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติงาน จะมีการเสียสละ แรงกายแรงใจ แรงทรัพย์ และแรงสติปัญญาให้แก่งานมากขึ้น แต่ในตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานความรู้สึกหรือทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ขาดความความดีหรือร้าย ปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่มีประสิทธิภาพ อานนท์ กระจบอุทัย (2544 : 33) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจคือความรู้สึกหรือเจตคติที่มีต่อการทำงานนั้น ความรู้สึก ความรู้สึกชอบ สุขใจ เต็มใจ และยินดีจะมีผลงานให้เกิดความพึงพอใจในผลการทำงาน มีการเสียสละอุทิศแรงกาย แรงใจ และสติปัญญาให้แก่งานอย่างแท้จริง ชัยวิชญ์ ทองทวี (2544 : 9) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจคือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้ผลตอบแทนคือ ผลที่เป็นความพึงพอใจ ที่ทำให้เกิดความกระตือรือร้นมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานมีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยควรคำนึงถึงระยะเวลาในการจัด ต้องมีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก มีเนื้อหาสั้นเหมาะกับเด็กอนุบาลปีที่ 2 มีรูปภาพสีสันที่น่าสนใจ มีการแสดงบทบาทสมมติเลียนแบบตัวละครในนิทาน ซึ่งการวิจัยนี้ใช้เวลาเหมาะสม เพราะอยู่ในช่วงเวลาจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ นักเรียนสนใจและตอบคำถามได้ถูกต้อง

1.2 นิทานที่ใช้ควรมีเนื้อหาที่กระชับ เลือกใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ให้ทำกิจกรรมในสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ โดยใช้ประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งการวิจัย

ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้นิทานที่มีรูปภาพสีสันสวยงาม ดึงดูดความสนใจของเด็ก เนื้อหาสั้นเหมาะกับเด็ก ขณะที่ครูเล่าใช้เทคนิคการเล่าที่น่าสนใจ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม

1.3 ครูผู้สอนควรสร้างนิทานขึ้นเองเพื่อจัดประสบการณ์การใช้นิทานที่มีผลต่อทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้นิทานโดยคัดเลือกจากนิทานเสริมประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และด้านการเขียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาทักษะพื้นฐานด้านอื่น ๆ อีก เช่น ทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผลการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 กับรูปแบบอื่น ๆ เช่น แบบฝึกหัด การทดลอง เกมการศึกษาที่มีผลต่อทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ ความคงทนในการเรียนรู้ระหว่างนักเรียน โดยใช้นิทานกับนักเรียนที่เรียน โดยวิธีการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กชกร ธิปัตติ และมานิต ยอดเมือง. (2547). การเรียนรู้การพัฒนาการเรียนการสอน.

อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

กรรณิการ์ พงศ์เลิศวุฒิ. (2547). ผลของการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบละครสร้างสรรค์

ต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

กรวิภา สรรพกิจจางง. (2548). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบฮาทรที่มีต่อ

ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). สอนให้สนุกเป็นสุขกับการเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.

กิตติมา บุญยศ. (2545). การสอนภาษาแบบองค์รวมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

(คหกรรมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3 - 5 ขวบ. กรุงเทพฯ :

โชติสุขการพิมพ์.

คณะกรรมการงานวิจัยและพัฒนาอนุบาลศึกษาฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑล

กรุงเทพฯ. (2543). อนุบาลแห่งความรัก. กรุงเทพฯ : สุชาติการพิมพ์.

จิตติญา วัชรินทรางกูร. (2553). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ

ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

จันทร์เพ็ญ สุภาพล. (2535). การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทาน

ประกอบดนตรี และนิทานประกอบควบคู่กับการส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือ

ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ฉันทนา ภาคบงกช. (2538). การศึกษาปฐมวัยศึกษาในอนาคต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช.

ฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2533). การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.

- ชวลิต ชูกำแหง. (2543). เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชา 0506704 การประเมินการเรียนรู้.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ชัยวัฒน์ คุณศรีแก้ว. (2543). ความพึงพอใจของผู้สอนต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน
สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(บริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดวงมาลา จาริชานนท์. (2551). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อฝึกการคิด
วิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทศนา เขมมณี และคณะ. (2535). หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย.
กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนพร โมราบุตร. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการทำงาน กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ การอาชีพ และเทคโนโลยี เรื่องการจัดทำน้ำดื่มสมุนไพรจากผักผลไม้
ในท้องถิ่นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน).
มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธัชชเวชช์ จำปาเทศ. (2545). ความพึงพอใจของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อ
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสามัญศึกษา โดยวิธีเรียนทางไกล อำเภอพยุห์ จังหวัด
ศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การเมืองและการปกครอง). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงเยาว์ คลินิกคล้าย. (2543). ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2545). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2536). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานศึกษานิเทศก์.
- เนื่อน้อง สนับบุญ. (2541). ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
เล่านิทาน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุษบง ตันติวงษ์. (2541). นวัตกรรมการสอนภาษาถิ่นธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็ก.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.

พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ผะอบ โปษะกฤษณะ. (2541). ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.

เผชิญ กิจระการ และ สมนึก ภัทธิษณี. (2545). “ดัชนีประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล”.

วารสารการวัดผลการศึกษา. (6) : 31 - 51 : กรกฎาคม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

พรทิพย์ วินโกมินทร์. (2542). นิทานและหุ่นสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครู

เพชรบุรีวิทยาลัย ฝ่ายเอกสารตำรา สำนักส่งเสริมวิชาการ.

พลิดา ชัยปัญญา. (2542). ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกิจกรรมไร่นาสวนผสมโครงการปรับ

โครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงราย. ปรินิพนธ์ วท.ม.

(ส่งเสริมการเกษตร). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พยุศักดิ์ นามวรรณ. (2537). ความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ชั้นประทวนในสถานีตำรวจภูธร จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น : มปป.

ไพพรรณ อินทนิล. (2534). เทคนิคการเล่านิทาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ภรณ์ คุรุรัตน์. (2542). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เซเวนพรีนติ้งกรุ๊ป.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เอพี.กราฟฟิคส์ดีไซน์.

เรขา ทองสวัสดิ์. (2516). การเล่านิทานสำหรับนักเรียนไกลคมนาคมและชาวเขา. ประชาศึกษา.

24 (8) : 4- 9.

วรรณิ ศิริสุนทร. (2539). การเล่านิทาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.

วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2544). การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วาริ นิยมธรรม. (2535). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบจากนิทานชาดกเพื่อพัฒนาพฤติกรรม

เชิงจริยธรรมในนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

วารภรณ์ รัถวิชัย. (2538). การศึกษาก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน.

วิจิตรา อุดมมุจลินทร์. (2543). การศึกษาผลการใช้กิจกรรมเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาความรู้

ความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ในกลุ่มอาการดาวน้ ระดับก่อนประถมศึกษา.

ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ.

- วิมล เหล่าเคน. (2552). ผลการเรียนรู้ภาษา เรื่อง การสร้างคำตามหลักเกณฑ์ทางภาษา ด้วยกิจกรรม ตามแนวความคิดโดยใช้สมองเป็นพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิรุฬ พรเทวี. (2542). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานกระทรวงมหาดไทย ในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การเมืองการปกครอง). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิลาวัลย์ โชติเบญจมาภรณ์. (2542). “กิจกรรมสานสายใยใส่ใจรักของเด็กปฐมวัย.” วารสารวิชาการ. 2 (9) : 49 - 51.
- วัชรภรณ์ กองมณี. (2546). การพัฒนาแผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเน้นการเรียนการสอนแบบร่วมมือ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรัณญา รัตนกาญจน์. (2554). ผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศศิธร ัญญลักษณ์นันท์. (2542). พฤติกรรมการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา. นครราชสีมา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สัณหพัฒน์ อรุณธารี. (2542). นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย. ภูเก็ต : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- สุธิภา อวพิทักษ์. (2542). การดูแลเด็กปฐมวัย. อุดรดิตถ์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สุภัค ไหวหากิจ. (2543). การเปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมและเล่นเกมแบบร่วมมือ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สว่างจิตร์ สุวรรณรัตน์. (2545). ผลการใช้วิธีการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อพัฒนาพฤติกรรม การพูดหน้าชั้นเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (จิตวิทยา การศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2528). แนวการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเล็ก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. (2546 ก). **คู่มือการทดสอบทักษะทางภาษา สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2**. นครราชสีมา : สำนักงานการประถมศึกษา.
- _____. (2546 ข). **แบบทดสอบทักษะทางภาษาสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2**. นครราชสีมา : สำนักงานการประถมศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุดาวดี ไยพิมล. (2533). **ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมุติประกอบ**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุดาวดี ศรีวรรณ. (2542). **พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม**. นครสวรรค์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- สุลักษณ์ สุขแก้ว. (2549). **การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องบทสรุป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ STAD**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เสาวลักษณ์ สมวงษ์. (2545). **ผลของการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาไทยของเด็กวัยอนุบาลที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่หนึ่ง**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี สันทรวี. (2537). **นวัตกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ**. กรุงเทพฯ : สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.
- อรัญญา เพิ่มพิรพัฒน์. (2548). **การศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเสริมประสบการณ์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- Amoriggi, H. (1981, December). "The Effect of Story Telling on Young Children's Sequencing Ability." **Dessertation Abstracts International**. 49 (6) : 1366 A – 1367 A.
- Dixon, D., J. & Saltz, E. (1977). "Training Disadvantaged Preschoolers on Various Fantasy Activities : Effects on Cognitive Functioning and Impulse Control." **Child Developmant**. 2 : 367 – 379.
- Downing, J. and Thackray.D. (1971). **Reading Readiness**. London : University of London Press.

Gundlach & Reic, H. James, & P. Nelson, R. (1992 : August). "A Scale for Measurement of Consume Satisfaction with Social Services," **Journal of Social Service Research**. 6 (7) : 37 - 50.

Harvey, M. F. (2002, October). "The Impact of Children's Audiobooks on Preschoolers' Expressive and Receptive Vocabulary Acquisition." **Dissertation Abstracts International**. 63 (4) : 1252 - A.

Konaka, K. (1997). **The Relationship between Degree of Bilingualism and Gender to Divergent Thinking Ability among Native Japanese Speaking Children in the New York Area**. New York : McGraw - Hill.

Konrad, E.M. (1989). **Developing Thinking Skills with Several Cultures**. Massachusetts : University of Massachusetts.

Susan, E. (1979, December). "Cognitive and Affective Results of Three Methods of Presenting Stories to Third Grade Student." **Dissertation Abstracts International**. 40 : 3064 – 3066 A.

Victor, V.H. (1964). **Work and Motivation**. New York : John Wiley & Sons.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๒๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบขออนุญาตทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังคู

ด้วย นางสาวสุกัญญา มัทธรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้นิทานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล ๒ โดยมี ดร.สุรชัย ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวสุกัญญา มัทธรี ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๒๑๙

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางเพ็ญจันทร์ บุญเพ็ง

ด้วย นางสาวสุกัญญา มัทธูรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้นิทานเพื่อ
ส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล ๒ โดยมี ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ
ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ
การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๒๑๙

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายทวี เพชรพยอม

ด้วย นางสาวสุกัญญา มัทธูรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้นิทานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล ๒ โดยมี ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๒๑๙

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวสมจิตร สิทธิพล

ด้วย นางสาวสุกัญญา มัทธูรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้นิทานเพื่อ
ส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล ๒ โดยมี ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ
ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ
การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่ข ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

แผนการจัดประสบการณ์การใช้ิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐาน
ทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

โดย

นางสาวสุกัญญา มัทธูรี

ครู โรงเรียนบ้านวังคู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

ถ้าชั้นล่าง
 การให้เหตุผล
 อนุบาล มีดี

1. แผนการจัดประสบการณ์ มีทั้งหมด 12 แผน ครูควร
 ศึกษาให้เข้าใจครบทุกแผน
2. ก่อนจัดกิจกรรมตามแผน ครูควรเตรียมสื่อการสอน
 ให้ครบก่อนจัดกิจกรรม

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการฟัง 1

หน่วย สิ่งมีชีวิต

เรื่อง รูปร่างลักษณะของสิ่งมีชีวิต

ชั้นอนุบาล2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเรื่อง งูจอมตะกละที่ครูเล่าแล้ว สามารถจำแนกเสียงและปฏิบัติ
ตามคำสั่งและบอกประเด็นสำคัญของเรื่องได้

สาระการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง งูจอมตะกละ

ประสบการณ์สำคัญ

- การฟังนิทาน งูจอมตะกละ พัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยด้านการฟัง
- การสนทนา ถาม-ตอบ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ สิ่งมีชีวิต พร้อมกับให้เด็กบอกชื่อสิ่งมีชีวิต

ที่เด็ก ๆ รู้จัก

ขั้นเล่านิทาน

- ครูเล่านิทานเรื่อง งูจอมตะกละ ให้เด็ก ๆ ฟัง
- เมื่อฟังจบครูและเด็ก ๆ ร่วมกันสนทนาถามตอบ ช่วงใดของนิทานที่มีเนื้อหา

ส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง ครูจะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับ
เนื้อเรื่อง

- สรุปรูปร่างลักษณะของสิ่งมีชีวิต โดยที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สนทนาสรุป

ทุกคน

ขั้นสรุป

1. สรุปเรื่องโดยใช้คำถามดังนี้

- ในป่าใหญ่มีไขถ้ำฟอง
- อะไรอยู่ในไข
- เจ้างูจอมตะกละกลืนอะไรลงไปบ้าง
- เจ้างูกลืนอะไรลงไปเป็นตัวแรก
- เจ้างูกลืนอะไรลงไปครั้งสุดท้าย

2. ครูจัดบันทึกคำตอบของเด็กทุกคน

3. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง เรื่องงูจอมตะกละ ให้เด็ก ๆ

4. ครูอ่านแบบทดสอบให้เด็ก ๆ ฟัง สองครั้ง ช้า ๆ ถ้าคนไหนฟังไม่ทันให้อ่านซ้ำอีกครั้งช้า ๆ

5. ครูเก็บคะแนนจากแบบทดสอบชุดที่ 1 (ชุดพื้หนู)

สื่อประกอบการเล่านิทาน

- หนังสือนิทานเรื่อง งูจอมตะกละ

การวัดและประเมินผลการฟังนิทาน

- การสังเกตการตอบคำถาม และความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยด้านการฟัง ชุดที่ 1 (ชุดพื้หนู)

BURU

คำถามท้ายแผน ที่ 1 นิทานเรื่อง งูจอมตะกละ

เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน เรื่อง งูจอมตะกละ ที่ครูเล่าแล้ว

1. ในป่าใหญ่มีไข่กี่ฟอง

บันทึกคำตอบนักเรียน

.....

.....

.....

2. ไข่ใรอยู่ในไข่

บันทึกคำตอบนักเรียน

.....

.....

.....

3. เจ้างูจอมตะกละกลืนไข่ใรลงไปบ้าง

บันทึกคำตอบนักเรียน

.....

.....

.....

4. เจ้างูกลืนไข่ใรลงไปเป็นตัวแรก

บันทึกคำตอบนักเรียน

.....

.....

.....

5. เจ้างูกลืนไข่ใรลงไปครั้งสุดท้าย

บันทึกคำตอบนักเรียน

.....

.....

.....

แบบบันทึกการประเมินท้ายแผนการจัดประสบการณ์
แผนการจัดประสบการณ์ที่.....นิทานเรื่อง.....

คำชี้แจง : เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนแต่ละคนทำได้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การให้คะแนน			
		5	4	3	0
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

เกณฑ์ระดับการให้คะแนน

ตอบคำถามได้ 3 คำตอบ ได้ 5 คะแนน

ตอบคำถามได้ 2 คำตอบ ได้ 4 คะแนน

ตอบคำถามได้ น้อยกว่า 2 คำตอบ ได้ 3 คะแนน

ไม่ตอบคำถามเลย ได้ 0 คะแนน

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการฟัง 2

หน่วย เด็กดีมีวินัย

เรื่อง การปฏิบัติตนต่อบุคคลต่างๆ

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเรื่อง เจ้าหมูหุหายที่ครูเล่าสามารถจำแนกเสียงและปฏิบัติตามคำสั่ง และบอกประเด็นสำคัญของเรื่องได้

สาระการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง เจ้าหมูหุหาย

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเรื่องเจ้าหมูหุหาย พัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ การปฏิบัติตัวเมื่ออยู่ร่วมกันในสังคม พร้อมให้เด็กบอกวิธีที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ขั้นเล่านิทาน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง เจ้าหมูหุหาย เมื่อถึงช่วงใดของนิทานที่มีคำศัพท์เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง ครูจะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
2. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับนิทานเรื่อง เจ้าหมูหุหาย

ขั้นสรุป

1. สรุปเรื่องโดยใช้คำถามดังนี้
  - หมูทำไมหุหาย
  - เจ้าหมูมีนิสัยอย่างไร
  - เจ้าหมูไปขอความช่วยเหลือจากใคร

- ทำอย่างไรถึงจะได้หูกลับมา
- ไม่อยากหูหายต้องทำตัวอย่างไร

2. ครูฉบับที่กคำตอบของเด็กทุกคน

3. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง เรื่องเจ้าหนูหูหาย

ให้เด็ก ๆ

4. ครูอ่านแบบทดสอบให้เด็ก ๆ ฟัง สองครั้ง ซ้ำ ๆ ถ้าคนไหนฟังไม่ทันให้อ่านซ้ำ
อีกครั้งซ้ำ ๆ

5. ครูเก็บคะแนนจากแบบทดสอบชุดที่ 2 (ชุดพี่ช้าง)

สื่อประกอบการเล่านิทาน

- หนังสือนิทานเรื่อง เจ้าหนูหูหาย

การวัดและประเมินผลการฟังนิทาน

- การสังเกตการตอบคำถาม และความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยชุดที่ 2 (ชุดพี่ช้าง)

เจ้าหมวย
ในทวย

MQ

เรื่อง : ตึบปอง
ภาพ : จดิมัย หงสวิสุขทกุล

คำถามท้ายแผน ที่ 2 นิทานเรื่อง เจ้าหมูหุหาย

เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน เรื่อง เจ้าหมูหุหาย ที่ครูเล่าแล้ว

1. หมูทำไมหุหาย

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

2. เจ้าหมูมีนิสัยอย่างไร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

3. เจ้าหมูไปขอความช่วยเหลือจากใคร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

4. ทำอย่างไรถึงจะได้หูกินมา

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

5. ไม่อยากหุหายต้องทำตัวอย่างไร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

แบบบันทึกการประเมินท้ายแผนการจัดประสบการณ์
แผนการจัดประสบการณ์ที่.....นิทานเรื่อง.....

คำชี้แจง : เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนแต่ละคนทำได้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การให้คะแนน			
		5	4	3	0
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

เกณฑ์ระดับการให้คะแนน

ตอบคำถามได้ 3 คำตอบ ได้ 5 คะแนน

ตอบคำถามได้ 2 คำตอบ ได้ 4 คะแนน

ตอบคำถามได้ น้อยกว่า 2 คำตอบ ได้ 3 คะแนน

ไม่ตอบคำถามเลย ได้ 0 คะแนน

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการฟัง 3

หน่วย หนูน้อยคนเก่ง

เรื่อง ความสามารถของฉันทัน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเรื่อง หนูน้อยฉันทัน ที่ครูเล่าสามารถจำแนกเสียงและปฏิบัติตามคำสั่งและบอกประเด็นสำคัญของเรื่องได้

สาระการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง หนูน้อยฉันทัน

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเรื่องหนูน้อยฉันทัน พัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ ความสามารถของตนเอง พร้อมกับให้เด็ก ๆ บอกกิจกรรมที่ตนเองชอบ

ขั้นเล่านิทาน

1. ครูเล่านิทานเรื่องหนูน้อยฉันทัน เมื่อถึงช่วงใดของนิทานที่มีคำศัพท์เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง ครูจะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
2. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับนิทานเรื่อง หนูน้อยฉันทัน

ขั้นสรุป

1. สรุปเรื่องโดยใช้คำถามดังนี้
  - หนูน้อยมีนิสัยอย่างไร
  - หนูน้อยเป็นเพื่อนรักกับใคร
  - หนูน้อยทำอะไรได้ดีที่สุด

- หุ่นหนังร้องเพลงกับใคร
- หุ่นหนังร้องเพลงในงานวันเกิดของใคร

2. ครูฉบับที่คำตอบของเด็กทุกคน

3. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง เรื่องหุ่นหนังขี้อาย ให้เด็ก ๆ

4. ครูอ่านแบบทดสอบให้เด็ก ๆ ฟัง สองครั้ง ซ้ำ ๆ ถ้าคนไหนฟังไม่ทันให้อ่านซ้ำอีกครั้งซ้ำ ๆ

5. ครูเก็บคะแนนจากแบบทดสอบชุดที่ 3 (ชุดฝึก)

สื่อประกอบการเล่านิทาน

- หนังสือนิทานเรื่อง หุ่นหนังขี้อาย

การวัดและประเมินผลการฟังนิทาน

- การสังเกตการตอบคำถาม และความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยชุดที่ 3 (ชุดฝึก)

คำถามท้ายแผน ที่ 3 นิทานเรื่อง หุ่นขี้อาย

เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน เรื่อง หุ่นขี้อาย ที่ครูเล่าแล้ว

1. หุ่นขี้อายมีนิสัยอย่างไร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

2. หุ่นขี้อายเป็นเพื่อนรักกับใคร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

3. หุ่นขี้อายทำอะไรได้ดีที่สุด

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

4. หุ่นขี้อายร้องเพลงกับใคร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

5. หุ่นขี้อายร้องเพลงในงานวันเกิดของใคร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

แบบบันทึกการประเมินท้ายแผนการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์ที่.....นิทานเรื่อง.....

คำชี้แจง : เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนแต่ละคนทำได้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การให้คะแนน			
		5	4	3	0
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

เกณฑ์ระดับการให้คะแนน

ตอบคำถามได้ 3 คำตอบ ได้ 5 คะแนน

ตอบคำถามได้ 2 คำตอบ ได้ 4 คะแนน

ตอบคำถามได้ น้อยกว่า 2 คำตอบ ได้ 3 คะแนน

ไม่ตอบคำถามเลย ได้ 0 คะแนน

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการพูด 1

หน่วย เรารักเมืองไทย

เรื่อง การละเล่นของไทย

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเรื่อง เจ้าหมูหุหายที่ครูเล่าสามารถบอกชื่อสิ่งต่าง ๆ จากภาพ (ใคร ทำอะไร ที่ไหน)

สาระการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟัง เรื่อง เล่นกลางแจ้ง

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเรื่อง เล่นกลางแจ้ง พัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการละเล่นของไทย พร้อมกับให้นักเรียนบอกชื่อการละเล่นของไทยที่เด็ก ๆ รู้จัก

ขั้นเล่านิทาน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง เล่นกลางแจ้ง เมื่อถึงช่วงใดของนิทานที่มีคำศัพท์เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการพูด ครูจะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

2. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับนิทานเรื่อง เล่นกลางแจ้ง

ขั้นสรุป

1. สรุปเรื่องโดยใช้คำถามดังนี้
  - เด็ก ๆ เดินตามคุณตาไปทำอะไร
  - คุณตานำไม้ไผ่มาทำอะไร
  - คุณตานำกระป๋องนมมาทำอะไร

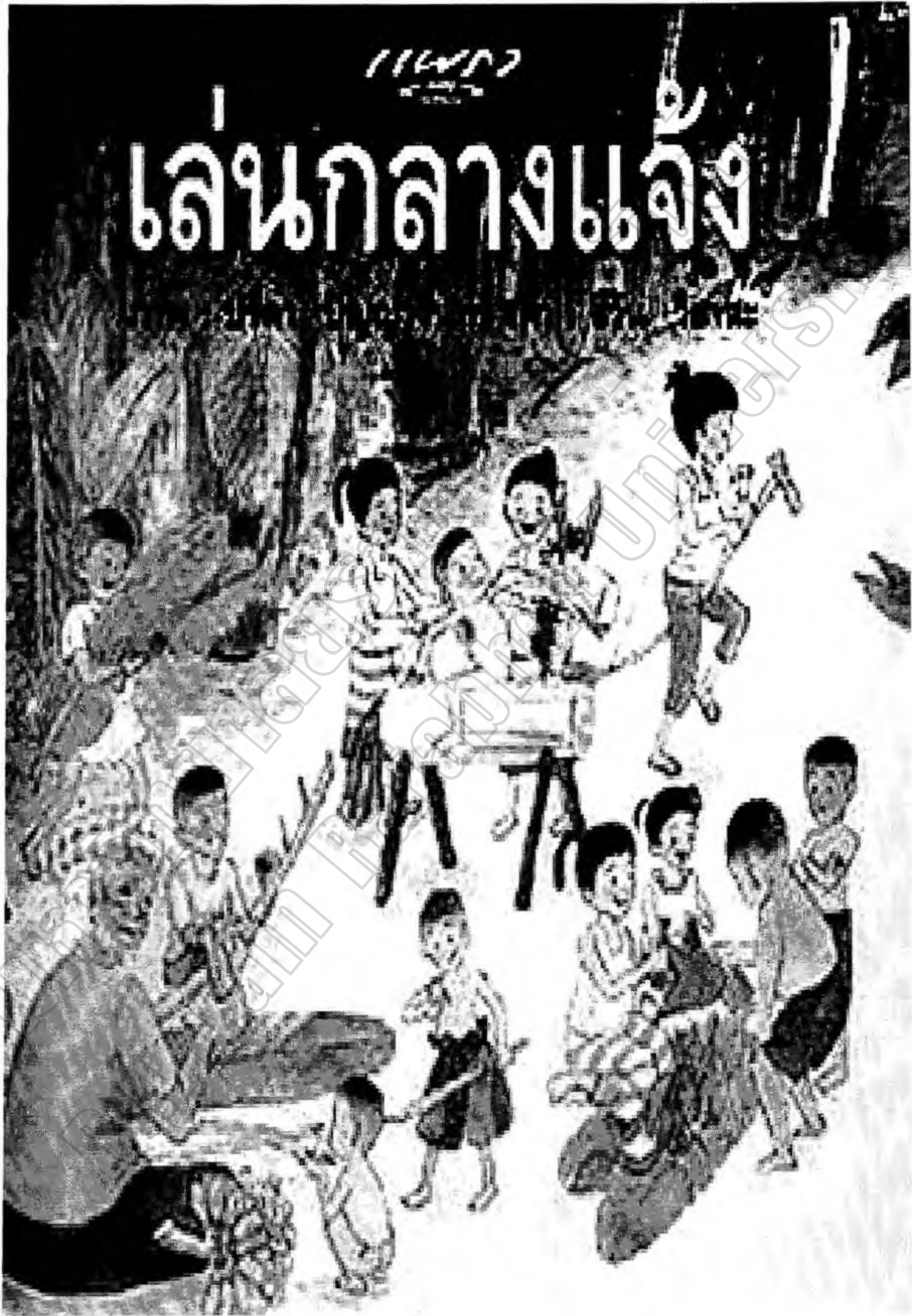
- ก้านกล้วยทำอะไรได้บ้าง
- คุณตาทำอะไรให้เด็ก ๆ เล่นบ้าง
- 2. ครูจดบันทึกคำตอบของเด็กทุกคน
- 3. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการพูด เรื่องเล่นกล้างแจ้
ให้เด็ก ๆ
- 4. ครู อ่านแบบทดสอบให้เด็ก ๆ ฟัง สองครั้ง ซ้ำ ๆ ถ้าคนไหนฟังไม่ทันให้อ่านซ้ำ
อีกครั้งซ้ำ ๆ
- 5. ครูเก็บคะแนนจากแบบทดสอบชุดที่ 4 (ชุดโทรศัพท์)

สื่อประกอบการเล่านิทาน

- หนังสือนิทานเรื่อง เล่นกลางแจ้

การวัดและประเมินผลการฟังนิทาน

- การสังเกตการตอบคำถาม และความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยชุดที่ 4 (ชุดโทรศัพท์)

คำถามท้ายแผน ที่ 4 นิทานเรื่อง เล่นกลางแจ้ง

เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน เรื่อง เล่นกลางแจ้ง ที่ครูเล่าแล้ว

1. เด็ก ๆ เดินตามคุณตาไปทำอะไร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

2. คุณตานำไม้ไผ่มาทำอะไร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

3. คุณตานำกระป๋องนมมาทำอะไร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

4. ก้านกล้วยทำอะไรได้บ้าง

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

5. ก้านกล้วยทำอะไรได้บ้าง

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

แบบบันทึกการประเมินท้ายแผนการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์ที่.....นิทานเรื่อง.....

คำชี้แจง : เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนแต่ละคนทำได้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การให้คะแนน			
		5	4	3	0
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

เกณฑ์ระดับการให้คะแนน

ตอบคำถามได้ 3 คำตอบ ได้ 5 คะแนน

ตอบคำถามได้ 2 คำตอบ ได้ 4 คะแนน

ตอบคำถามได้ น้อยกว่า 2 คำตอบ ได้ 3 คะแนน

ไม่ตอบคำถามเลย ได้ 0 คะแนน

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการพูด 2

หน่วย คณิตคิดสนุก

เรื่อง จำนวนนับ 1-10

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเรื่อง มดสิบตัว ที่ครูเล่าสามารถบอกชื่อสิ่งต่าง ๆ จากภาพ (ใคร ทำอะไร ที่ไหน)

สาระการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง มดสิบตัว

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเรื่อง มดสิบตัว พัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ จำนวน 1 – 10 พร้อมกับให้เด็กนับเลข 1 - 10

ขั้นเล่านิทาน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง มดสิบตัว เมื่อถึงช่วงใดของนิทานที่มีคำศัพท์เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการพูด ครูจะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

2. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับนิทานเรื่อง มดสิบตัว

ขั้นสรุป

1. สรุปเรื่องโดยใช้คำถามดังนี้

- มดมีกี่ตัว
- มดทำอะไรบ้าง
- มดปีนไปบนตัวอะไรบ้าง
- มดสิบตัวลอยได้อย่างไร

- มดสืบทัวไปไหนบ้าง
- 2. ครูจดบันทึกคำตอบของเด็กทุกคน
- 3. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการพูด เรื่องมดสืบทัวให้เด็ก ๆ
- 4. ครูอ่านแบบทดสอบให้เด็ก ๆ ฟัง สองครั้ง ซ้ำ ๆ ถ้าคนไหนฟังไม่ทันให้อ่านซ้ำอีกครั้งซ้ำ ๆ
- 5. ครูเก็บคะแนนจากแบบทดสอบชุดที่ 5 (ชุดกล้วย)

สื่อประกอบการเล่านิทาน

- หนังสือนิทานเรื่อง มดสืบทัว

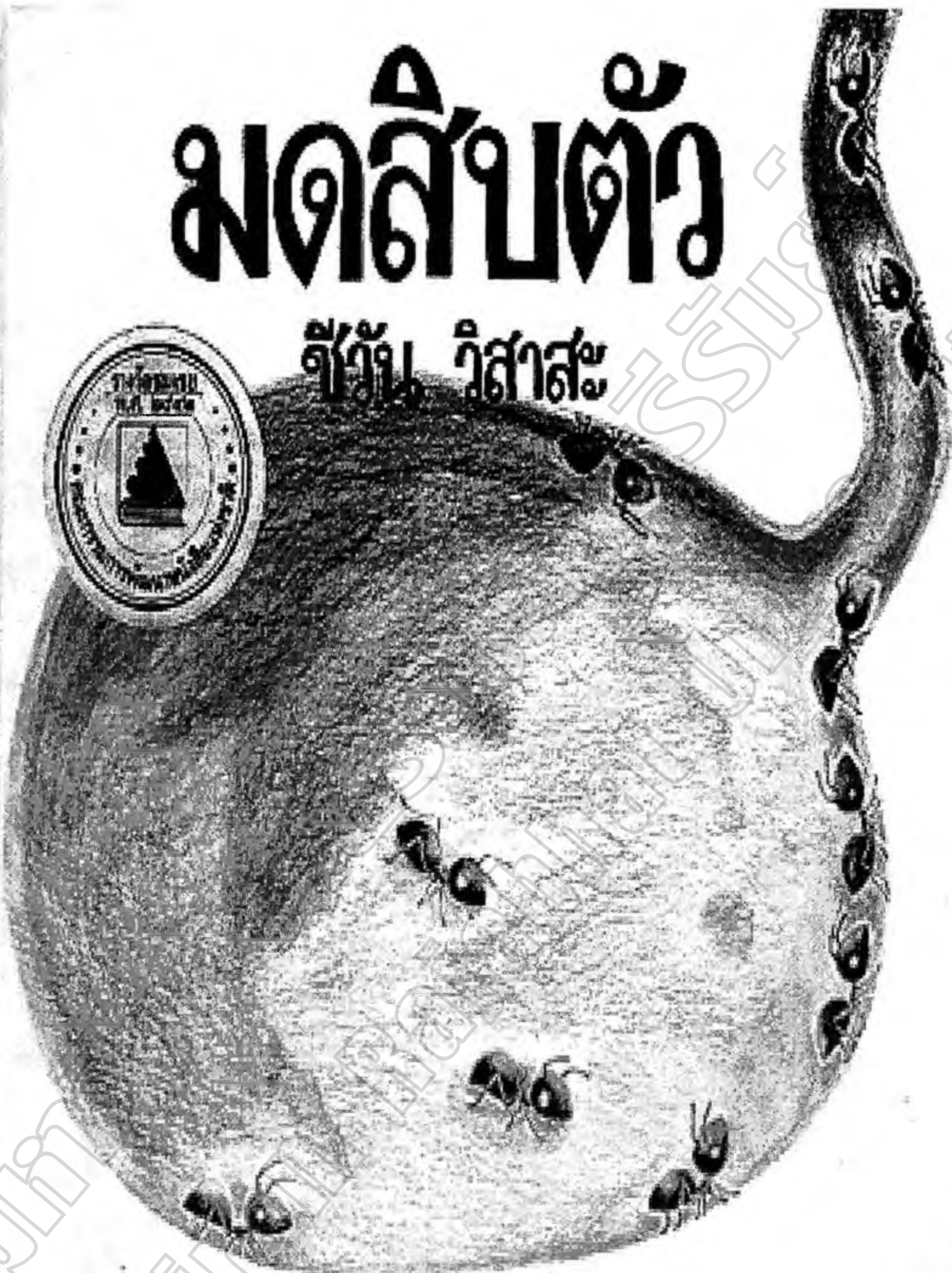
การวัดและประเมินผลการฟังนิทาน

- การสังเกตการตอบคำถาม และความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยชุดที่ 5 (ชุดกล้วย)

มดสีน้ำตาล

จันทน์ วิชาสะ

ชุดหนุ่ยยากรู

1177

UNIVERSITY OF BURMA

UNIVERSITY OF BURMA

คำถามท้ายแผน ที่ 5 นิทานเรื่อง มดสิบตัว
เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน เรื่อง มดสิบตัว ที่ครูเล่าแล้ว

1. มดมีกี่ตัว

บันทึกคำตอบนักเรียน

.....

.....

.....

2. มดทำอะไรบ้าง

บันทึกคำตอบนักเรียน

.....

.....

.....

3. มดปีนไปบนตัวอะไรบ้าง

บันทึกคำตอบนักเรียน

.....

.....

.....

4. มดสิบตัวลอยได้อย่างไร

บันทึกคำตอบนักเรียน

.....

.....

.....

5. มดสิบตัวไปไหนบ้าง

บันทึกคำตอบนักเรียน

.....

.....

.....

แบบบันทึกการประเมินท้ายแผนการจัดประสบการณ์
แผนการจัดประสบการณ์ที่.....นิทานเรื่อง.....

คำชี้แจง : เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนแต่ละคนทำได้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การให้คะแนน			
		5	4	3	0
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

เกณฑ์ระดับการให้คะแนน

ตอบคำถามได้ 3 คำตอบ ได้ 5 คะแนน

ตอบคำถามได้ 2 คำตอบ ได้ 4 คะแนน

ตอบคำถามได้ น้อยกว่า 2 คำตอบ ได้ 3 คะแนน

ไม่ตอบคำถามเลย ได้ 0 คะแนน

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการพูด 3

หน่วย โลกไร้พรมแดน

เรื่อง การสื่อสาร

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเรื่อง ใครทำเสียงดัง ที่ครูเล่าสามารถเล่านิทานตามที่ครูเล่าให้เพื่อนฟังได้

สาระการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง การสื่อสาร

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเรื่อง การสื่อสาร พัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการสื่อสาร พร้อมทั้งให้เด็กบอกวิธีการสื่อสารของคนในสังคม

ขั้นเล่านิทาน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง การสื่อสาร เมื่อถึงช่วงใดของนิทานที่มีคำศัพท์เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการพูด ครูจะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
2. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับนิทานเรื่อง ใครทำเสียงดัง

ขั้นสรุป

1. สรุปเรื่องโดยใช้คำถามดังนี้
  - ภาพที่เหมือนภูเขาอะไร
  - ปลาวาฬเดินทางอยู่ที่ไหน
  - ปลาวาฬคุยกันอย่างไร

- ใครทำเสียงดัง
  - เด็กควรทำอะไรไม่ให้รบกวนพี่ปลาวาฬ
2. ครูฉบับที่คำถามของเด็กทุกคน
  3. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการพูด เรื่องใครทำเสียงดัง ให้เด็ก ๆ
  4. ครูอ่านแบบทดสอบให้เด็ก ๆ ฟัง สองครั้ง ซ้ำ ๆ ถ้าคนไหนฟังไม่ทันให้อ่านซ้ำอีกครั้งซ้ำ ๆ
  5. ครูเก็บคะแนนจากแบบทดสอบชุดที่ 6 (ชุดยี่ราฟ)

สื่อประกอบการเล่านิทาน

- หนังสือนิทานเรื่อง ใครทำเสียงดัง

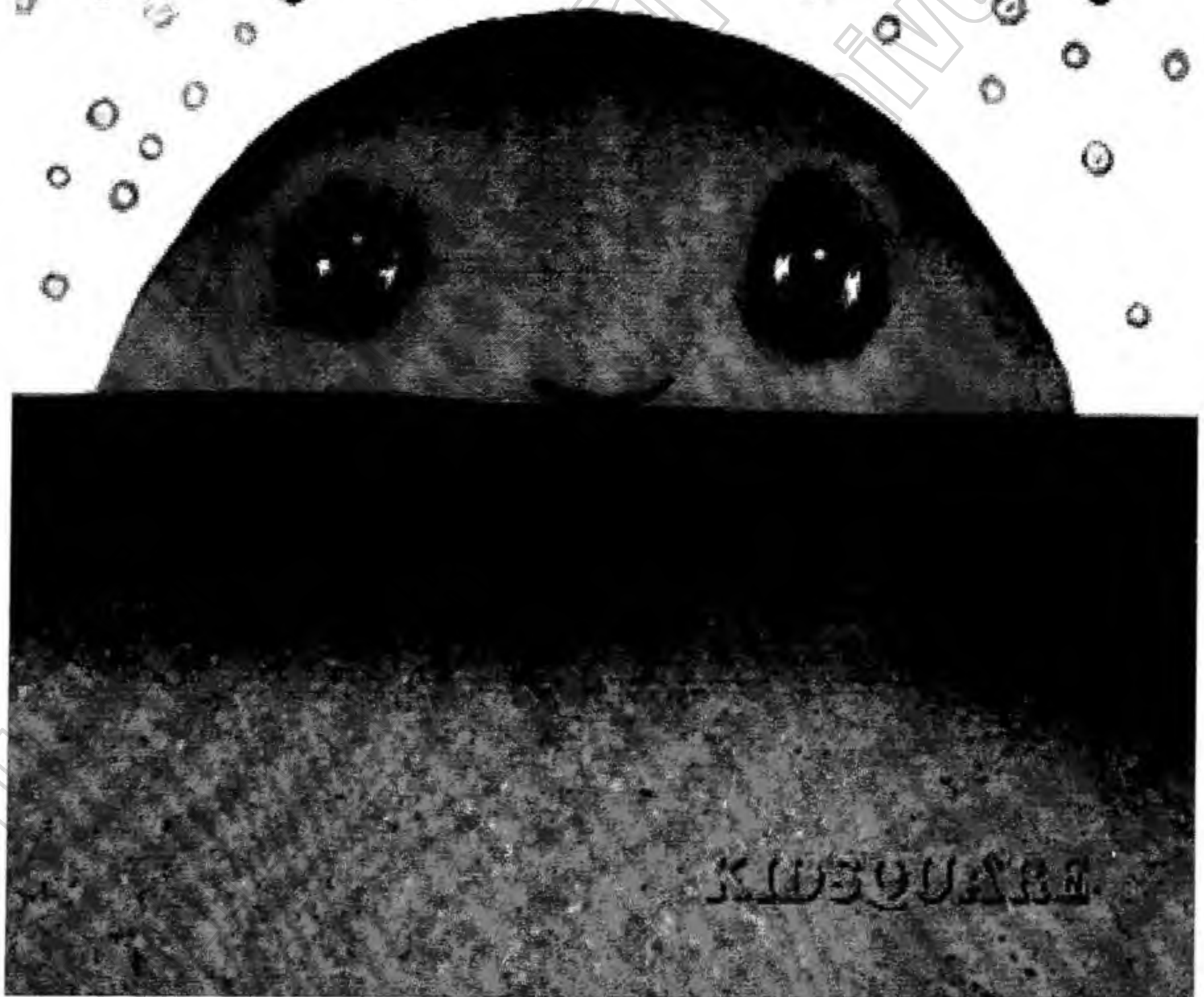
การวัดและประเมินผลการฟังนิทาน

- การสังเกตการตอบคำถาม และความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยชุดที่ 6 (ชุดยี่ราฟ)

อาจารย์เกริก ยืนพันธ์ ตามเด็กสุโขทัย

ใครทำเสียงดัง

คำถามท้ายแผน ที่ 6 นิทานเรื่อง ไตรทำเสียงดัง
เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน เรื่อง ไครทำเสียงดัง ที่ครูเล่าแล้ว

1. ภาพที่เหมือนภูเขาอะไร
บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

2. ปลาฉลามเดินทางอยู่ที่ไหน
บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

3. ปลาฉลามคุยกันอย่างไร
บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

4. ไครทำเสียงดัง
บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

5. เด็กควรทำอะไรไม่ให้รบกวนพี่ปลาฉลาม
บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

แบบบันทึกการประเมินท้ายแผนการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์ที่.....นิทานเรื่อง.....

คำชี้แจง : เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนแต่ละคนทำได้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การให้คะแนน			
		5	4	3	0
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

เกณฑ์ระดับการให้คะแนน

ตอบคำถามได้ 3 คำตอบ ได้ 5 คะแนน

ตอบคำถามได้ 2 คำตอบ ได้ 4 คะแนน

ตอบคำถามได้ น้อยกว่า 2 คำตอบ ได้ 3 คะแนน

ไม่ตอบคำถามเลย ได้ 0 คะแนน

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการอ่าน 1

หน่วย ภาษาแสนสนุก

เรื่อง พยัญชนะไทย

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเรื่อง ราชากะฤๅณี 1 ที่ครูเล่าสามารถจำแนกเสียงและเข้าใจ

ความหมายของคำ

สาระการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง ราชากะฤๅณี 1

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเรื่อง ราชากะฤๅณี 1 พัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับพยัญชนะไทย พร้อมกับให้นักเรียนบอกชื่อพยัญชนะไทยที่เด็ก ๆ รู้จัก

ขั้นเล่านิทาน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง ราชากะฤๅณี เมื่อถึงช่วงใดของนิทานที่มีคำศัพท์เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการอ่าน ครูจะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
2. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับนิทานเรื่อง ราชากะฤๅณี 1

ขั้นสรุป

1. สรุปเรื่องโดยใช้คำถามดังนี้

- ตาพาราชามาหาใคร
- ฤๅณีมีอะไรดี
- กุฎิฤๅณีมีอะไรอยู่

- กฎีถยมีรูอะไรอยู่
  - คถถถยพุดวออย่างไร
2. ครูจดับนทีกคำตอบของเด็กทุกคน
  3. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการอ่าน เรื่องใครทำเสียงดังให้เด็ก ๆ
  4. ครู อ่านแบบทดสอบให้เด็ก ๆ ฟัง สองครั้ง ซ้ำ ๆ ถ้าคนไหนฟังไม่ทันให้อ่านซ้ำอีกครั้งซ้ำ ๆ
  5. ครูเก็บคะแนนจากแบบทดสอบชุดที่ 7 (ชุดแหวน)

สื่อประกอบการเล่านิทาน

- หนังสือนิทานเรื่อง ราชกะถย 1

การวัดและประเมินผลการฟังนิทาน

- การสังเกตการตอบคำถาม และความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยชุดที่ 7 (ชุดแหวน)

นิทานสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน ชุดภาษาสนุก

ราชา กะ ราชินี

คาถาดี

1

KIDSQUARE

ปริตตา ปัญญาจันทร์

คำถามท้ายแผน ที่ 7 นิทานเรื่อง ราชากะฤๅษี 1
เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน เรื่อง ราชากะฤๅษี 1 ที่ครูเล่าแล้ว

1. ตาพาราชามาหาใคร
บันทึกคำตอบนักเรียน

.....
.....
.....

2. ฤๅษีมีอะไรดี
บันทึกคำตอบนักเรียน

.....
.....
.....

3. กุฎิฤๅษีมีอะไรอยู่
บันทึกคำตอบนักเรียน

.....
.....
.....

4. กุฎิฤๅษีมีรูอะไรอยู่
บันทึกคำตอบนักเรียน

.....
.....
.....

5. ตาถาฤๅษีพูดว่าอย่างไร
บันทึกคำตอบนักเรียน

.....
.....
.....

แบบบันทึกการประเมินท้ายแผนการจัดประสบการณ์
แผนการจัดประสบการณ์ที่.....นิทานเรื่อง.....

คำชี้แจง : เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนแต่ละคนทำได้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การให้คะแนน			
		5	4	3	0
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

เกณฑ์ระดับการให้คะแนน

ตอบคำถามได้ 3 คำตอบ ได้ 5 คะแนน

ตอบคำถามได้ 2 คำตอบ ได้ 4 คะแนน

ตอบคำถามได้ น้อยกว่า 2 คำตอบ ได้ 3 คะแนน

ไม่ตอบคำถามเลย ได้ 0 คะแนน

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการอ่าน 2

หน่วย ภาษาพาสนุก

เรื่อง สระในภาษาไทย

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเรื่อง ราชากะฤๅณี 2 ที่ครูเล่าสามารถอ่านนิทานจากภาพที่ครูเล่าได้ และเข้าใจความหมายของคำ

สาระการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง ราชากะฤๅณี

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเรื่อง ราชากะฤๅณี 2 พัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ สระในภาษาไทย พร้อมทั้งให้นักเรียนบอกรหัสสระที่เด็ก ๆ รู้จัก

ขั้นเล่านิทาน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง ราชากะฤๅณี เมื่อถึงช่วงใดของนิทานที่มีคำศัพท์เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการอ่าน ครูจะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่องราชากะฤๅณี 2

2. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับนิทานเรื่อง

ขั้นสรุป

1. สรุปเรื่องโดยใช้คำถามดังนี้

- ใครดีกัน
- ฤๅณีมีอะไรดี

- กะลามีอะไร
  - ใครกินกะปิ
  - คาถาฤๅษีพูดว่าอย่างไร
2. ครูฉบับที่คำตอบของเด็กทุกคน
  3. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการอ่าน เรื่องใครทำเสียงดังให้เด็ก ๆ
  4. ครู อ่านแบบทดสอบให้เด็ก ๆ ฟัง สองครั้ง ซ้ำ ๆ ถ้าคนไหนฟังไม่ทันให้อ่านซ้ำอีกครั้งซ้ำ ๆ
  5. ครูเก็บคะแนนจากแบบทดสอบชุดที่ 8 (ชุดฝึกทอง)

สื่อประกอบการเล่านิทาน

- หนังสือนิทานเรื่อง ราชากะฤๅษี 2

การวัดและประเมินผลการฟังนิทาน

- การสังเกตการตอบคำถาม และความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยชุดที่ 8 (ชุดฝึกทอง)

นิทานสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน ชุดภาษาสนุก

ราชา กะ ภาษี

ตอน ภาษีเหาะ

2

KIDYUJAN

ปริตตา ปัญญาจันทร์

มหาวิทยาลัยบูรพา
Buriram University

คำถามท้ายแผน ที่ 8 นิทานเรื่อง ราชากะฤๅษี 2

เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน เรื่อง ราชากะฤๅษี 2 ที่ครูเล่าแล้ว

1. ใครตีกัน

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

2. ฤๅษีมีอะไรดี

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

3. กะลามีอะไร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

4. ใครกินกะปิ

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

5. คาคาฤๅษีพูดว่าอย่างไร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

แบบบันทึกการประเมินท้ายแผนการจัดประสบการณ์
แผนการจัดประสบการณ์ที่.....นิทานเรื่อง.....

คำชี้แจง : เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนแต่ละคนทำได้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การให้คะแนน			
		5	4	3	0
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

เกณฑ์ระดับการให้คะแนน

ตอบคำถามได้ 3 คำตอบ ได้ 5 คะแนน

ตอบคำถามได้ 2 คำตอบ ได้ 4 คะแนน

ตอบคำถามได้ น้อยกว่า 2 คำตอบ ได้ 3 คะแนน

ไม่ตอบคำถามเลย ได้ 0 คะแนน

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการอ่าน 3

หน่วย ภาษาพาสนุก

เรื่อง ตัวสะกด

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเรื่อง ราชากะฤๅณี 3 ที่ครูเล่าสามารถจำแนกเสียง และเข้าใจ

ความหมายของคำ

สาระการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง ราชากะฤๅณี 3

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเรื่อง ราชากะฤๅณี 3 พัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับตัวสะกด พร้อมทั้งให้นักเรียนบอกชื่อคำที่มีตัวสะกดที่เด็ก ๆ รู้จัก

ขั้นเล่านิทาน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง ราชากะฤๅณี เมื่อถึงช่วงใดของนิทานที่มีคำศัพท์เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการอ่าน ครูจะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

2. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับนิทานเรื่อง ราชากะฤๅณี 3

ขั้นสรุป

1. สรุปเรื่องโดยใช้คำถามดังนี้

- ชะนีกับอิกา พาใครมาหาฤๅณี
- ชะนีกับอิกาก่อตามหาใคร
- ฤๅณีเสกปูเป็นอะไร

- ทำไมฤทธิศูอิกา
  - แพะกับแกะอยากเป็นอะไร
2. ครูจดบันทึกคำตอบของเด็กทุกคน
  3. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการอ่าน เรื่องใครทำเสียงดังให้เด็ก ๆ
  4. ครู อ่านแบบทดสอบให้เด็ก ๆ ฟัง สองครั้ง ซ้ำ ๆ ถ้าคนไหนฟังไม่ทันให้อ่านซ้ำอีกครั้งซ้ำ ๆ
  5. ครูเก็บคะแนนจากแบบทดสอบชุดที่ 9 (ชุดขนมเค้ก)

สื่อประกอบการเล่านิทาน

- หนังสือนิทานเรื่อง ราชากะฤทธิ 3

การวัดและประเมินผลการฟังนิทาน

- การสังเกตการตอบคำถาม และความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยชุดที่ 9 (ชุดขนมเค้ก)

นิทานสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน ชุดภาษาไทย

ราชา และ ราชินี

3

ตอน

คาถาถาษี

KIDSQUARE

ปริตตา ปัญญาจันทร์

คำถามท้ายแผน ที่ 9 นิทานเรื่อง ราชกะฤๅษี 3

เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน เรื่อง ราชกะฤๅษี 3 ที่ครูเล่าแล้ว

1. ชะนีกับอีกา พาใครมาหาฤๅษี

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

2. ชะนีกับอีกาออกตามหาใคร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

3. ฤๅษีเสกปูเป็นอะไร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

4. ทำไมฤๅษีดุอีกา

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

5. แพะกับแกะอยากเป็นอะไร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

แบบบันทึกการประเมินท้ายแผนการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์ที่.....นิทานเรื่อง.....

คำชี้แจง : เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนแต่ละคนทำได้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การให้คะแนน			
		5	4	3	0
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

เกณฑ์ระดับการให้คะแนน

ตอบคำถามได้ 3 คำตอบ ได้ 5 คะแนน

ตอบคำถามได้ 2 คำตอบ ได้ 4 คะแนน

ตอบคำถามได้ น้อยกว่า 2 คำตอบ ได้ 3 คะแนน

ไม่ตอบคำถามเลย ได้ 0 คะแนน

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการเขียน1

หน่วย เพื่อนของหนู

เรื่อง ชื่อ/รูปร่างของเพื่อน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเรื่องพระจันทร์อยากมีเพื่อน ที่ครูเล่าสามารถเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อแขนมือและนิ้วมือในการลากเส้นตามเส้นประและวาดภาพตามแบบ

สาระการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง พระจันทร์อยากมีเพื่อน

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเรื่อง พระจันทร์อยากมีเพื่อน พัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

ด้านการฟังเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเพื่อนสนิทของเด็ก ๆ พร้อมกับให้นักเรียนบอกชื่อของเพื่อน รูปร่าง ลักษณะของเพื่อนสนิทที่ของเด็ก ๆ แต่ละคน

ขั้นเล่านิทาน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง พระจันทร์อยากมีเพื่อน เมื่อถึงช่วงใดของนิทานที่มีคำศัพท์เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการเขียน ครูจะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

2. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับนิทานเรื่อง พระจันทร์อยากมีเพื่อน

ขั้นสรุป

1. สรุปเรื่องโดยใช้คำถามดังนี้

- ทำไมพระจันทร์อยากมีเพื่อน

- พระจันทร์จับอะไรมาบนโลก
  - ทำไมถึงไม่มีใครอยากเป็นเพื่อนพระจันทร์
  - พระจันทร์ได้ใครเป็นเพื่อน
  - เพื่อนของพระจันทร์ ตามพระจันทร์ไปอยู่ที่ไหน
2. ครูฉบับที่กคำถามของเด็กทุกคน
  3. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการเขียน เรื่องใครทำเสียงดัง

ให้เด็ก ๆ

4. ครูอ่านแบบทดสอบให้เด็ก ๆ ฟัง สองครั้ง ซ้ำ ๆ ถ้าคนไหนฟังไม่ทันให้อ่านซ้ำอีกครั้งซ้ำ ๆ
5. ครูเก็บคะแนนจากแบบทดสอบชุดที่ 10 (ชุดเครื่องบิน)

สื่อประกอบการเล่านิทาน

- หนังสือนิทานเรื่อง พระจันทร์อยากมีเพื่อน

การวัดและประเมินผลการฟังนิทาน

- การสังเกตการตอบคำถาม และความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยชุดที่ 10 (ชุดเครื่องบิน)

พระจันทรอซากมเพื่อน

ปรีดา ปิณฑานนท์

คำถามท้ายแผน ที่ 10 นิทานเรื่อง พระจันทร์อยากมีเพื่อน

เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน เรื่อง พระจันทร์อยากมีเพื่อน ที่ครูเล่าแล้ว

1. ทำไมพระจันทร์อยากมีเพื่อน

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

2. พระจันทร์จับอะไรมาบนโลก

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

3. ทำไมถึงไม่มีใครอยากเป็นเพื่อนพระจันทร์

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

4. พระจันทร์ได้ใครเป็นเพื่อน

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

5. เพื่อนของพระจันทร์ ตามพระจันทร์ไปอยู่ที่ไหน

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

แบบบันทึกการประเมินท้ายแผนการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์ที่.....นิทานเรื่อง.....

คำชี้แจง : เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนแต่ละคนทำได้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การให้คะแนน			
		5	4	3	0
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

เกณฑ์ระดับการให้คะแนน

ตอบคำถามได้ 3 คำตอบ ได้ 5 คะแนน

ตอบคำถามได้ 2 คำตอบ ได้ 4 คะแนน

ตอบคำถามได้ น้อยกว่า 2 คำตอบ ได้ 3 คะแนน

ไม่ตอบคำถามเลย ได้ 0 คะแนน

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการเขียน 2

หน่วย กลางวันกลางคืน

เรื่อง ลักษณะของเวลากลางคืน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเรื่อง กบน้อยดูดาว ที่ครูเล่าสามารถเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อแขนมือ และนิ้วมือในการลากเส้นตามเส้นประและวาดภาพตามแบบ

สาระการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง กบน้อยดูดาว

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเรื่อง กบน้อยดูดาว พัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับลักษณะของเวลากลางคืน พร้อมกับให้เด็ก ๆ บอกลักษณะเด่นของเวลากลางคืนให้เพื่อนฟังทีละคน

ขั้นเล่านิทาน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง กบน้อยดูดาว เมื่อถึงช่วงใดของนิทานที่มีคำศัพท์เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการเขียน ครูจะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
2. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับนิทานเรื่อง กบน้อยดูดาว

ขั้นสรุป

1. สรุปเรื่องโดยใช้คำถามดังนี้
  - กบคุยกับกบตะพากันไปทำอะไรตอนกลางคืน
  - มีกลุ่มดาวบนฟ้าทั้งหมดกี่ดวง
  - กลุ่มดาวอะไรบ้างที่อยู่บนฟ้า

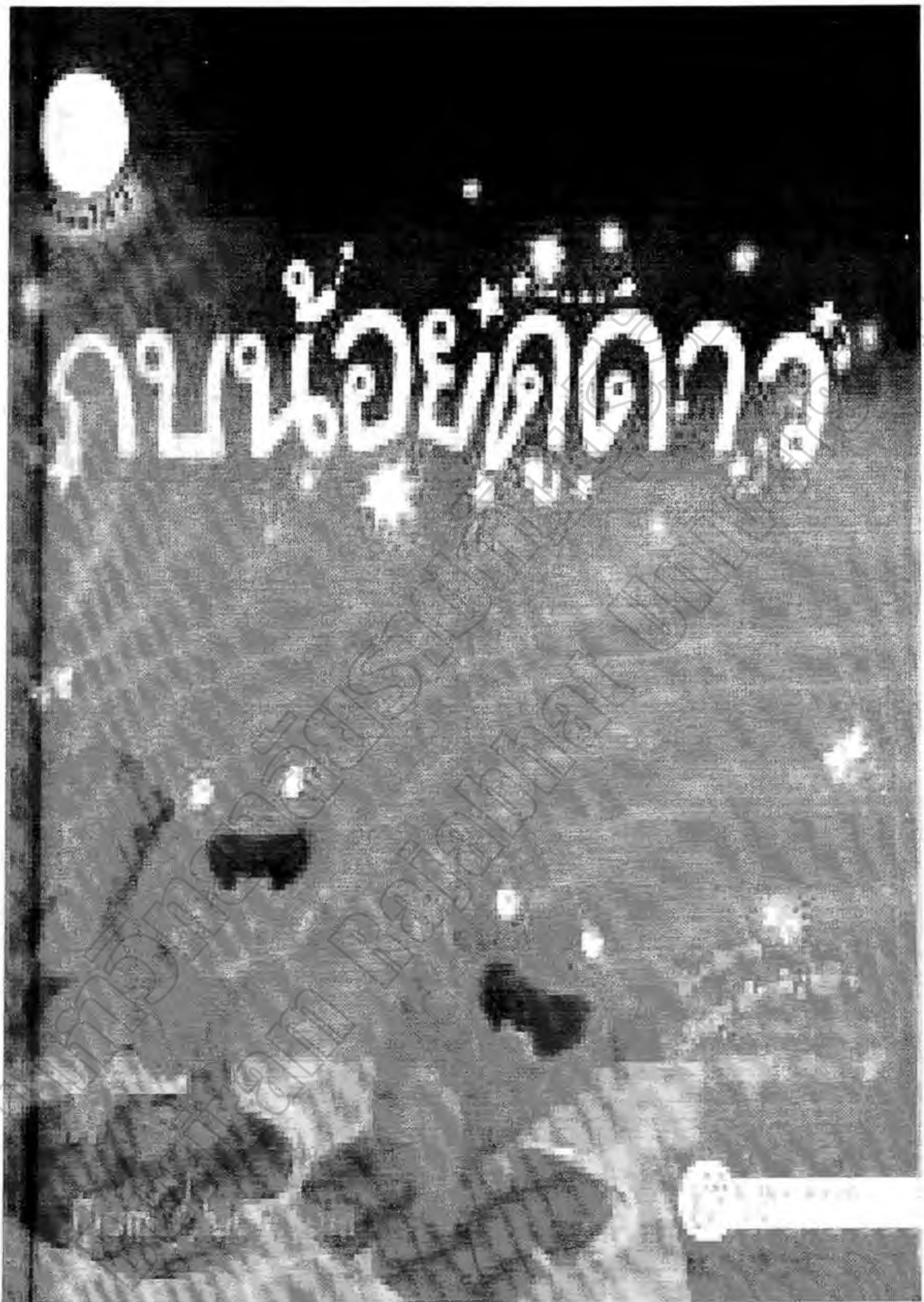
- ดาวอะไรที่เรามองเห็นก่อนดาวอื่นๆ
  - เราดูดาวในเวลาใด
2. ครูฉบับนี้ที่คำตอบของเด็กทุกคน
  3. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการเขียน เรื่องใครทำเสียงดังให้เด็ก ๆ
  4. ครู อ่านแบบทดสอบให้เด็ก ๆ ฟัง สองครั้ง ซ้ำ ๆ ถ้าคนไหนฟังไม่ทันให้อ่านซ้ำอีกครั้งซ้ำ ๆ
  5. ครูเก็บคะแนนจากแบบทดสอบชุดที่ 11 (ชุดกระเป๋า)

สื่อประกอบการเล่านิทาน

- หนังสือนิทานเรื่อง กบน้อยดูดาว

การวัดและประเมินผลการฟังนิทาน

- การสังเกตการตอบคำถาม และความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยชุดที่ 11 (ชุดกระเป๋า)

คำถามท้ายแผน ที่ 11 นิทานเรื่อง กบน้อยดูดาว

เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน เรื่อง กบน้อยดูดาว ที่ครูเล่าแล้ว

1. กบตูกับกบตะ พากันไปทำอะไรตอนกลางคืน

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

2. มีกลุ่มดาวบนฟ้าทั้งหมดกี่ดวง

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

3. กลุ่มดาวอะไรบ้างที่อยู่บนฟ้า

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

4. ดาวอะไรที่เรามองเห็นก่อนดาวอื่นๆ

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

5. เราดูดาวในเวลาใด

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....

.....

.....

แบบบันทึกการประเมินท้ายแผนการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์ที่.....นิทานเรื่อง.....

คำชี้แจง : เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนแต่ละคนทำได้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การให้คะแนน			
		5	4	3	0
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

เกณฑ์ระดับการให้คะแนน

ตอบคำถามได้ 3 คำตอบ ได้ 5 คะแนน

ตอบคำถามได้ 2 คำตอบ ได้ 4 คะแนน

ตอบคำถามได้ น้อยกว่า 2 คำตอบ ได้ 3 คะแนน

ไม่ตอบคำถามเลย ได้ 0 คะแนน

แผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการเขียน 3

หน่วย หนูน้อยน่ารัก

เรื่อง มารยาททางสังคม

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

จุดประสงค์

เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเรื่องคุณจระเข้กับความรักอันยิ่งใหญ่ที่ครูเล่าสามารถเคลื่อนไหว
กล้ามเนื้อแขนมือและนิ้วมือในการลากเส้นตามเส้นประและวาดภาพตามแบบ

สาระการเรียนรู้

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการฟังเรื่อง คุณจระเข้กับความรักอันยิ่งใหญ่

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเรื่อง คุณจระเข้กับความรักอันยิ่งใหญ่ พัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

ด้านการฟังเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับมารยาททางสังคม พร้อมกับให้เด็ก ๆ
บอกลักษณะของมารยาทที่ดีที่ควรปฏิบัติในการเข้าสังคม ให้เพื่อนฟังทีละคน

ขั้นเล่านิทาน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง คุณจระเข้กับความรักอันยิ่งใหญ่ เมื่อถึงช่วงใดของนิทานที่มี
คำศัพท์เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการเขียน ครูจะให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรม
สนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

2. ครูและเด็กร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับนิทานเรื่อง คุณจระเข้กับความรักอันยิ่งใหญ่

ขั้นสรุป

1. สรุปเรื่องโดยใช้คำถามดังนี้

- คุณจระเข้รักใคร่

- คุณจระเข้มีอะไรจะให้คุณยีราฟ
- อะไรทำให้คุณจระเข้กระสับกระส่าย
- ทำไมคุณยีราฟไม่เห็นขี้มหวานของคุณจระเข้
- ทำอย่างไรคุณยีราฟถึงได้เห็นขี้มหวานของคุณจระเข้

2. ครูจดบันทึกคำตอบของเด็กทุกคน

3. ครูแจกแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย ด้านการเขียน เรื่องใครทำอะไร
ให้เด็ก ๆ

4. ครู อ่านแบบทดสอบให้เด็ก ๆ ฟัง สองครั้ง ซ้ำ ๆ ถ้าคนไหนฟังไม่ทันให้อ่านซ้ำ
อีกครั้งซ้ำ ๆ

5. ครูเก็บคะแนนจากแบบทดสอบชุดที่ 12 (ชุดคอมพิวเตอร์)

สื่อประกอบการเล่านิทาน

- หนังสือนิทานเรื่อง คุณจระเข้กับความรักอันยิ่งใหญ่

การวัดและประเมินผลการฟังนิทาน

- การสังเกตการตอบคำถาม และความสนใจและการมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน
- แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยชุดที่ 12 (ชุดคอมพิวเตอร์)

คำถามท้ายแผน ที่ 12 นิทานเรื่อง คุณจระเข้กับความรักอันยิ่งใหญ่
เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน เรื่อง คุณจระเข้กับความรักอันยิ่งใหญ่ ที่ครูเล่าแล้ว

1. คุณจระเข้รักใคร

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

2. คุณจระเข้มีอะไรจะให้คุณยีราฟ

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

3. อะไรทำให้คุณจระเข้กระสับกระส่าย

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

4. ทำไมคุณยีราฟไม่เห็นยิ้มหวานของคุณจระเข้

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

5. ทำอย่างไรคุณยีราฟถึงได้เห็นยิ้มหวานของคุณจระเข้

บันทึกคำพูดนักเรียน

.....
.....
.....

แบบบันทึกการประเมินท้ายแผนการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์ที่.....นิทานเรื่อง.....

คำชี้แจง : เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนแต่ละคนทำได้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การให้คะแนน			
		5	4	3	0
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					

เกณฑ์ระดับการให้คะแนน

ตอบคำถามได้ 3 คำตอบ ได้ 5 คะแนน

ตอบคำถามได้ 2 คำตอบ ได้ 4 คะแนน

ตอบคำถามได้ น้อยกว่า 2 คำตอบ ได้ 3 คะแนน

ไม่ตอบคำถามเลย ได้ 0 คะแนน

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และด้านการเขียน
(ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์)

แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และด้านการเขียน

โดย

สุกัญญา มัทธูรี

แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

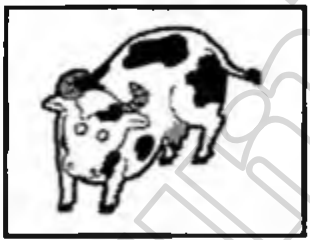
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพคำตอบให้ถูกต้อง

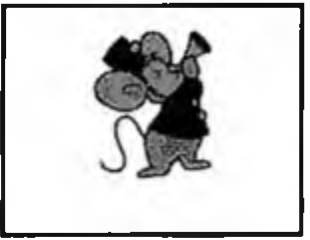
		
ก เป็ด	ข นก	ค ☒ หมู

		
ก	ข	ค ☒

		
ก เป็ด	ข นก	ค กบ ☒

		
ก	ข	ค ☒

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพคำตอบให้ถูกต้อง

 <p>ก</p>	 <p>ข</p>	 <p>ค</p>
---	--	--

 <p>ก. ช่วยเพื่อนเข็นรถ</p>	 <p>ข. แบ่งขนมเพื่อน</p>	 <p>ค. เกเร</p>
---	---	--

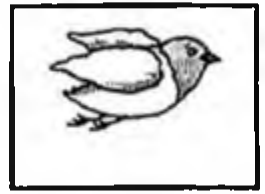

 <p>ก. ทำความดี</p>	 <p>ข. แกล้งเพื่อน</p>	 <p>ค. เกเร</p>
---	---	--

 <p>ก. ลูกคู่ย์</p>	 <p>ข. หมูคู่ย์</p>	 <p>ค. ปลาวาฬ</p>
---	--	--

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพคำตอบให้ถูกต้อง

 ก. เป็ดป่าบ	 ข. หมูตุ๋ย	 ค.ปลาฉวพ
---	---	---

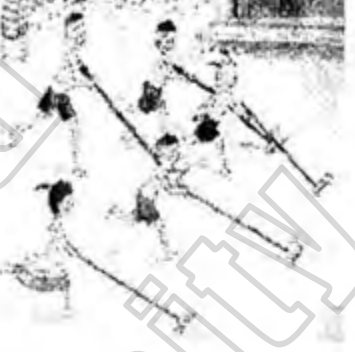
 ก. ขนมเค้ก	 ข. หมูตุ๋ย	 ค.ปลาฉวพ
--	---	---

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบทดสอบด้านการพูด

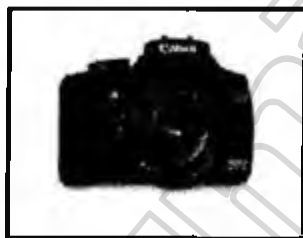
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพคำตอบให้ถูกต้อง

 ก.	 ข.	 ค.
--	---	---

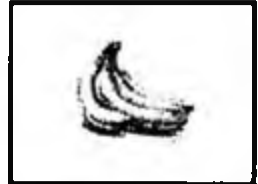
 ก.	 ข.	 ค.
--	---	---

 ก.	 ข.	 ค.
--	---	---

 ก. หอยทากตัวใหญ่	 ข. ดอกไม้	 ค. ปลาฉลาม
--	--	---

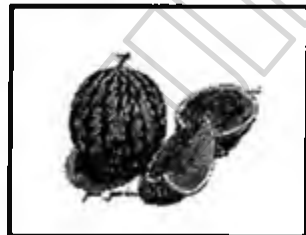
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพคำตอบให้ถูกต้อง

 <p>ก.</p>	 <p>ข.</p>	 <p>ค.</p>
--	---	---

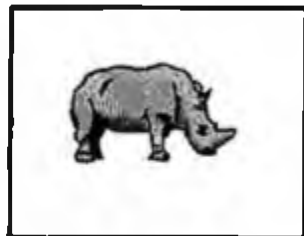
 <p>ก.</p>	 <p>ข.</p>	 <p>ค.</p>
--	---	---

 <p>ก. เชือกกระโดด</p>	 <p>ข. เชือกหมูคู่ย</p>	 <p>ค. เชือกลูกโป่ง</p>
--	--	--

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพคำตอบให้ถูกต้อง

<p>ก. หง่าง เหง่ง</p>	<p>ข. ปิ่นปิ่น</p>	<p>ค. แจง แจง</p>
-----------------------	--------------------	-------------------

<p>ก. หง่าง เหง่ง</p>	<p>ข. ปิ่นปิ่น</p>	<p>ค. แจง แจง</p>
-----------------------	--------------------	-------------------

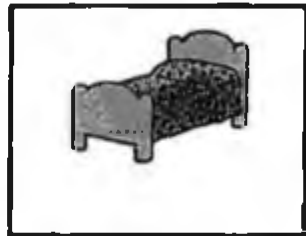

<p>ก. หง่าง เหง่ง</p>	<p>ข. ปิ่นปิ่น</p>	<p>ค. แจง แจง</p>
-----------------------	--------------------	-------------------

แบบทดสอบด้านการอ่าน

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพ คำตอบให้ถูกต้อง

 ก. กา	 ข. งู	 ค. ชะนี
--	--	--

 ก. กา	 ข. งู	 ค. ชะนี
--	--	--

 ก. ราชา	 ข. งู	 ค. ตา
--	--	--

 ก. เหาะ	 ข. กู	 ค. ตา
---	--	--

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพคำตอบให้ถูกต้อง

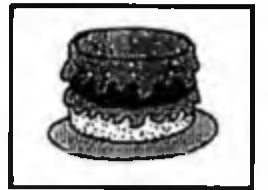
 ก. ฆะนี	 ข. กา	 ค. ตา
--	--	--

 ก. เหาะ	 ข. คู	 ค. ตา
---	--	--

 ก. บิน	 ข. คู	 ค. ตา
--	--	--

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพคำตอบให้ถูกต้อง

 ก. บิน	 ข. คุก	 ค. ตัก
---	--	--

 ก. บิน	 ข. ตาม	 ค. ตัก
--	---	---

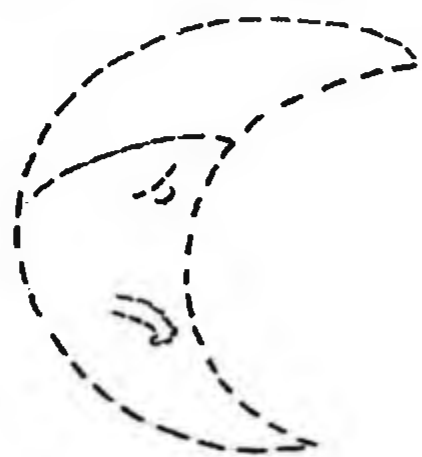

 ก. บิน	 ข. ตาม	 ค. ชอบ
--	---	---

แบบทดสอบทักษะด้านการเขียน

ให้นักเรียนลากเส้นตามรอยประทับภาพคำตอบให้ถูกต้อง

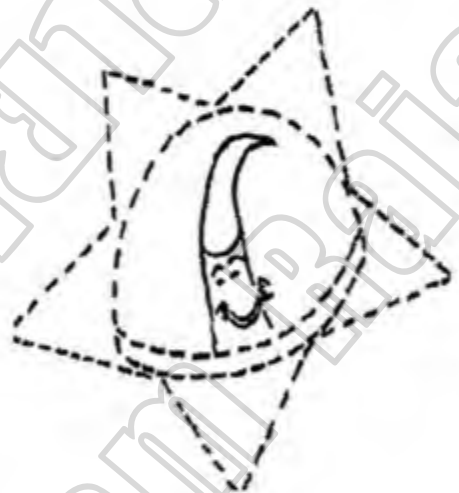

 <p>ก.</p>	 <p>ข.</p>	 <p>ค.</p>
--	---	---

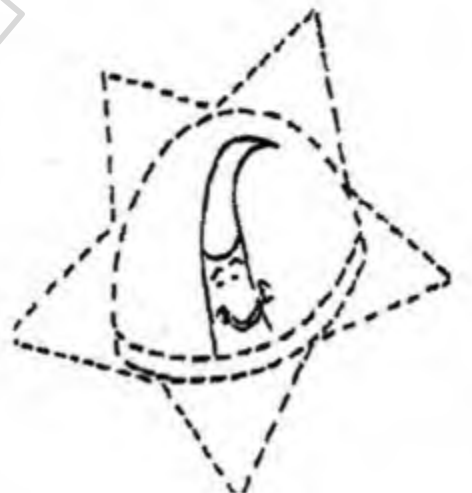

 <p>ก.</p>	 <p>ข.</p>	 <p>ค.</p>
--	---	---

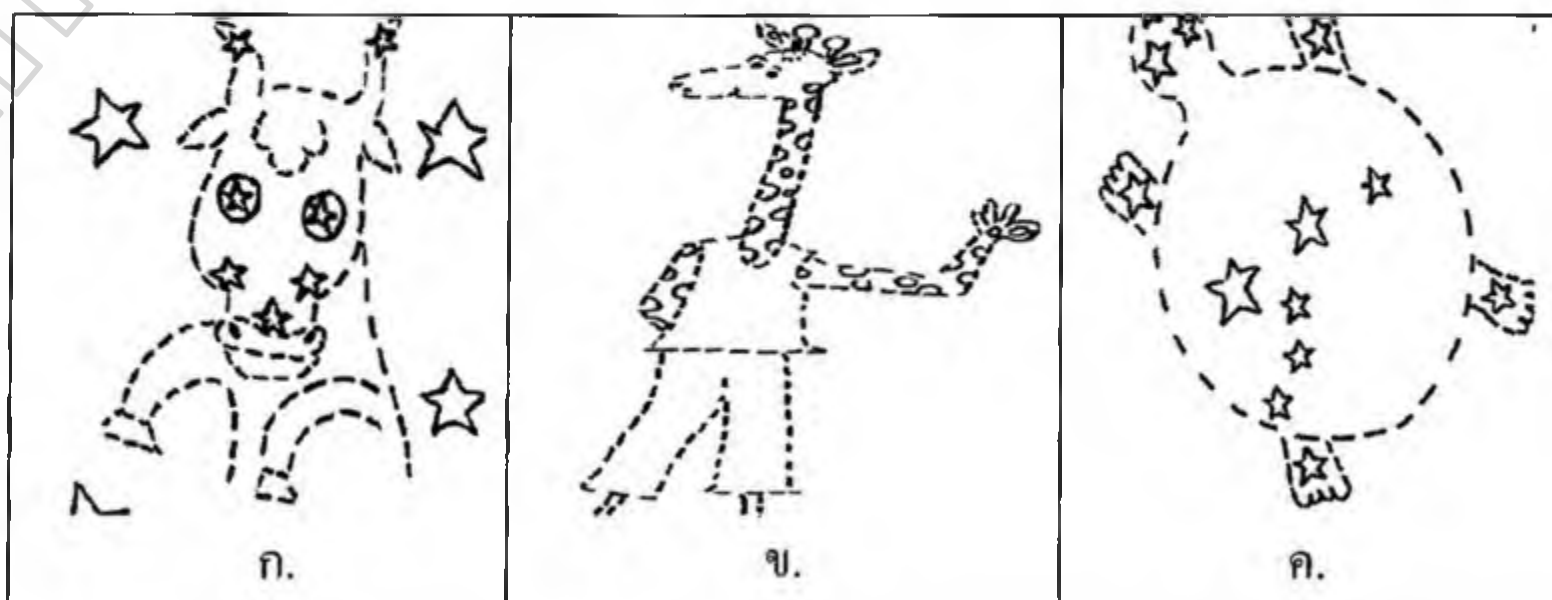
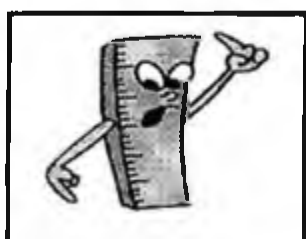
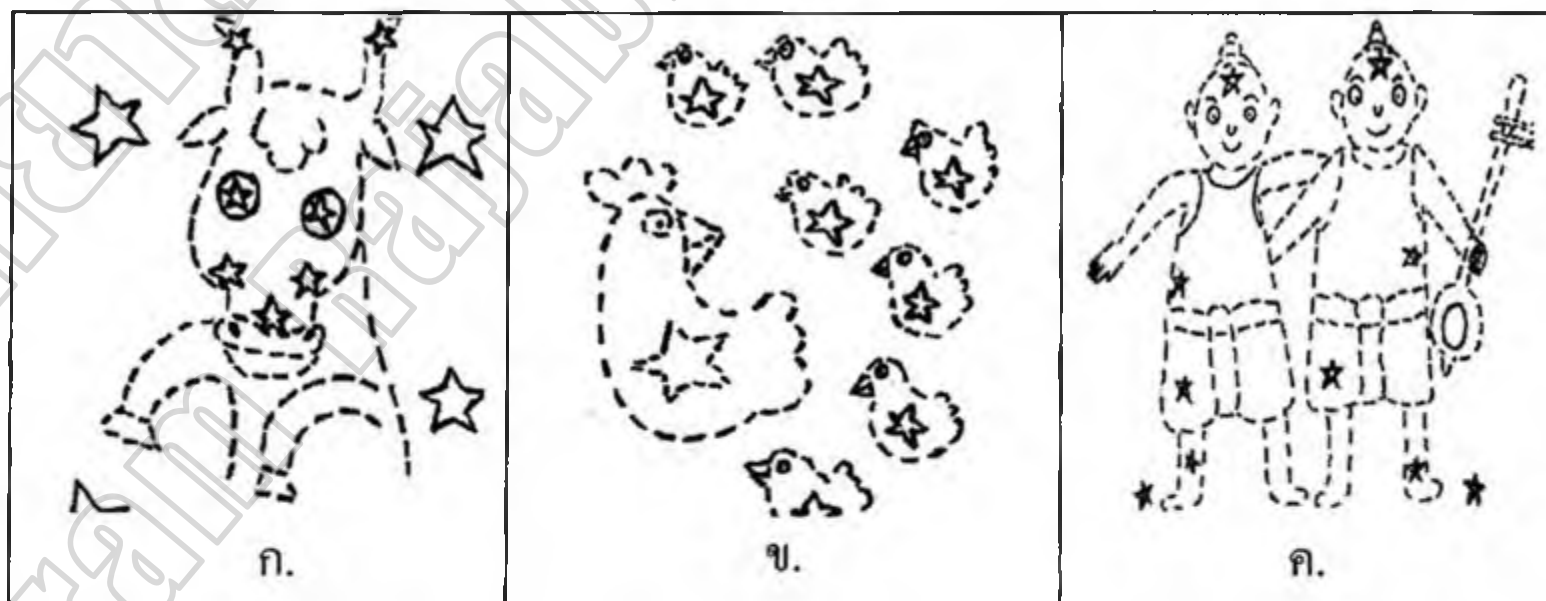
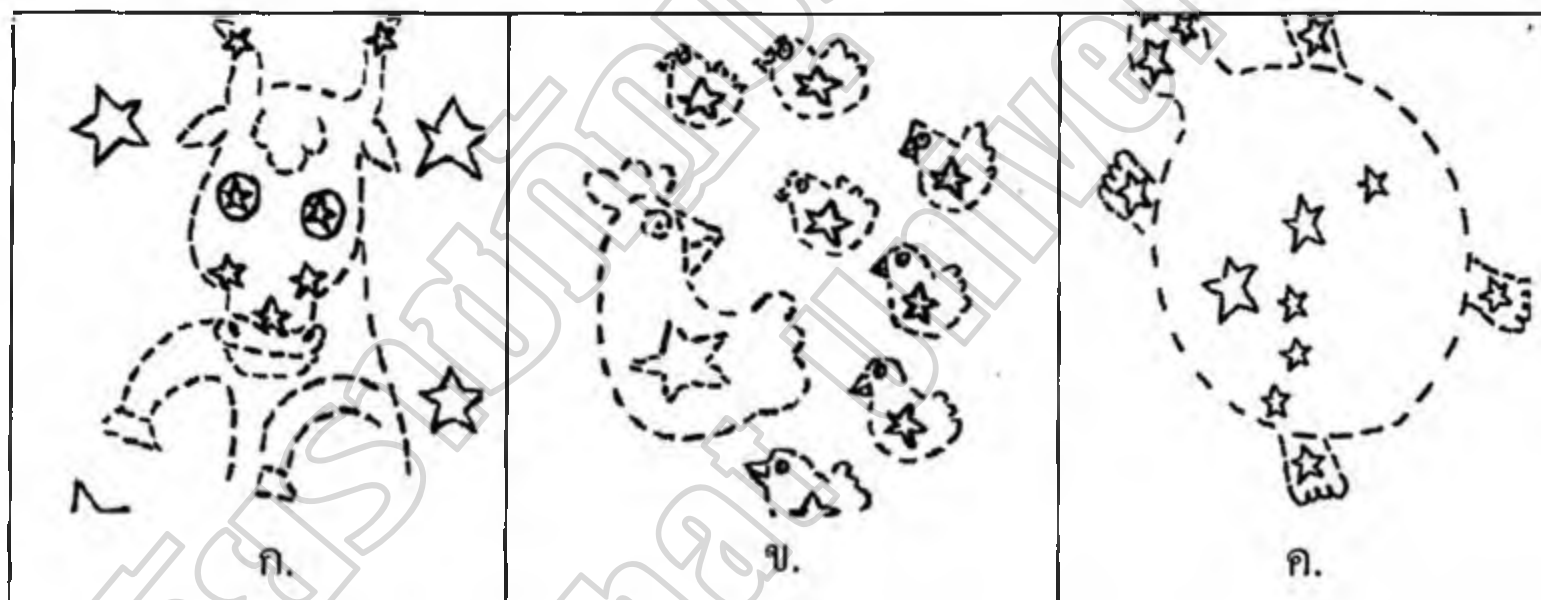
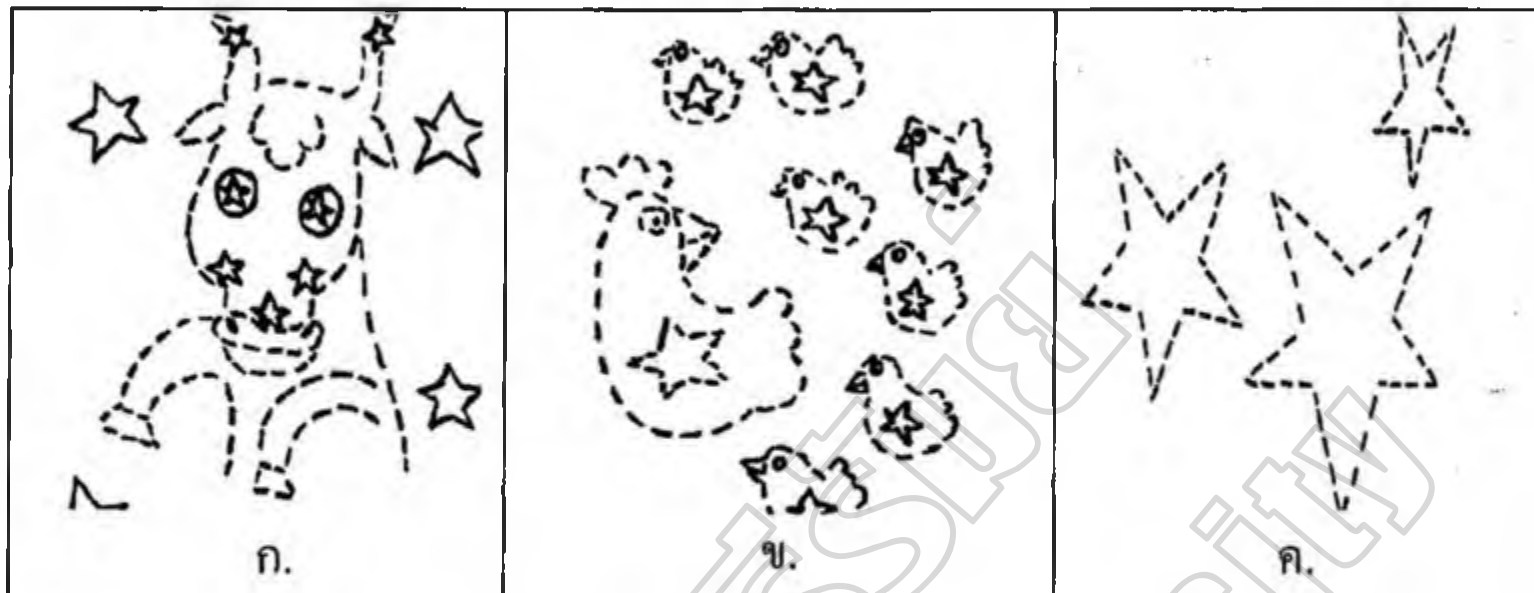
 <p>ก.</p>	 <p>ข.</p>	 <p>ค.</p>
--	---	---

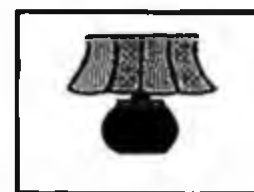

 <p>ก.</p>	 <p>ข.</p>	 <p>ค.</p>
--	---	---

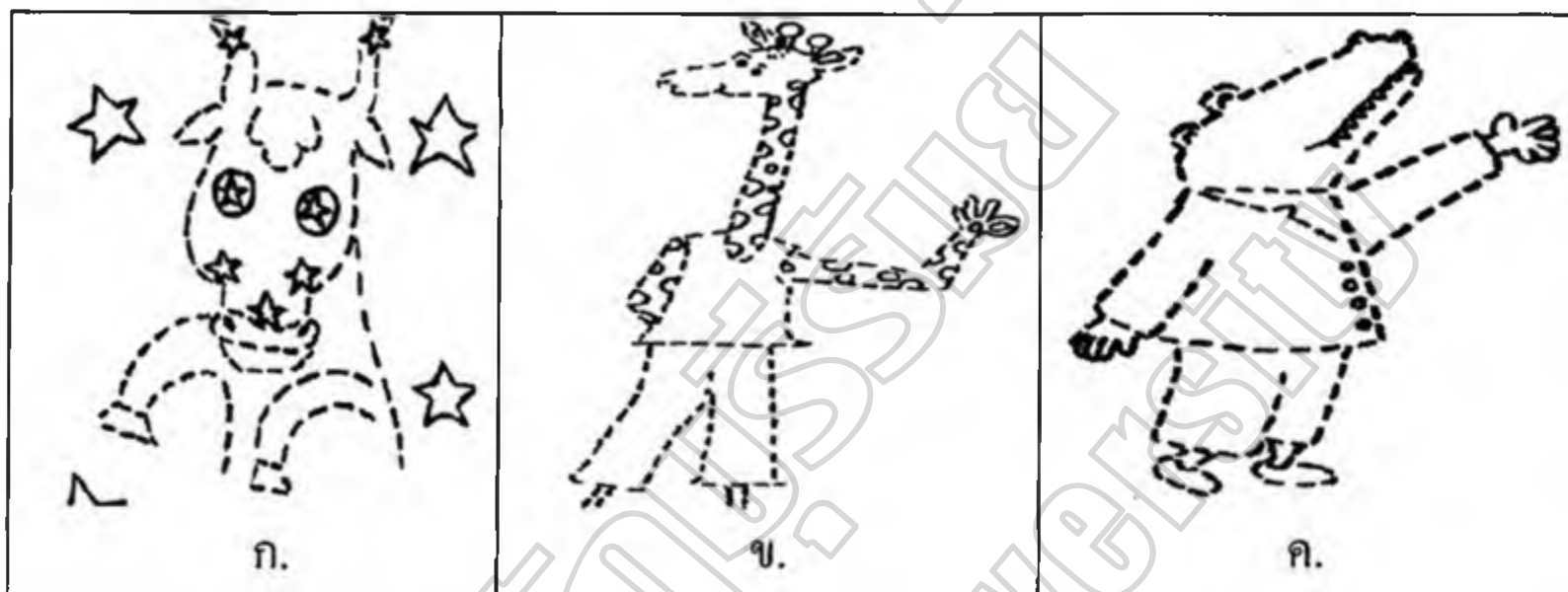

ให้นักเรียนลากเส้นตามรอยประที่ภาพคำตอบให้ถูกต้อง

ให้นักเรียนลากเส้นตามรอยประที่ภาพคำตอบให้ถูกต้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คู่มือแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

โดย

สุกัญญา มัทธูรี

คู่มือแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

แบบทดสอบด้านการฟัง

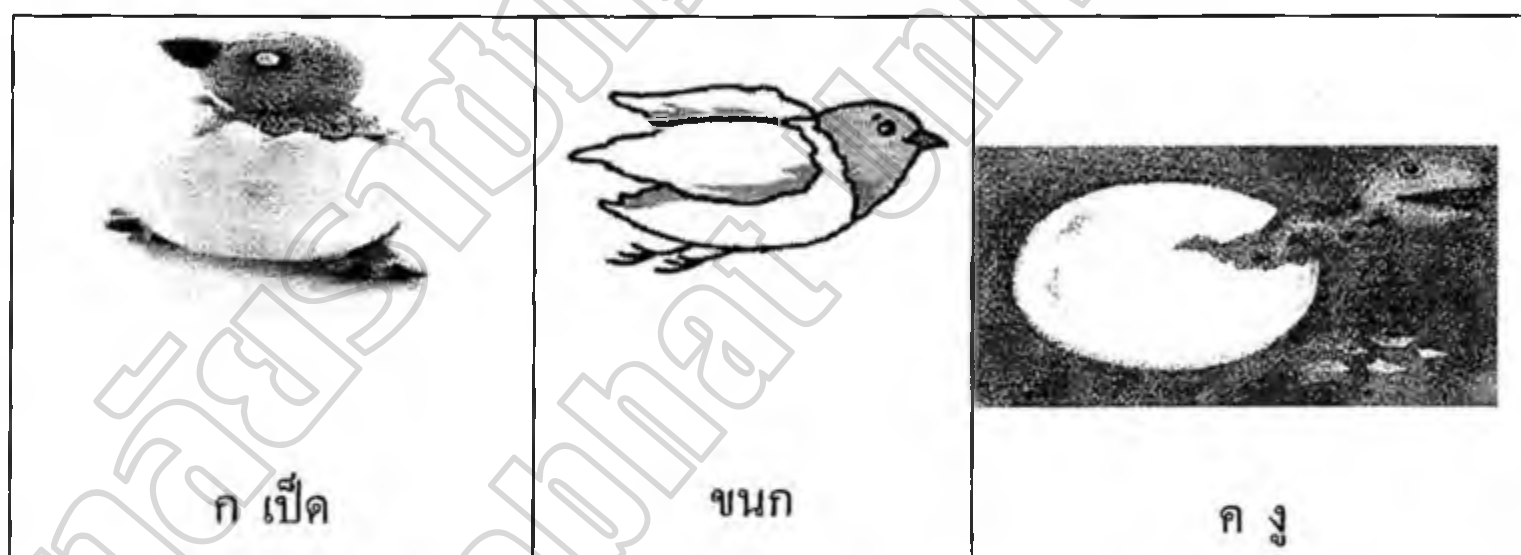
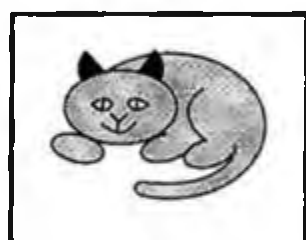
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพคำตอบให้ถูกต้อง

ข้อ 1

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพหมู นะคะ แล้วดูข้อภาพแมว ฟังคำสั่งนะคะ

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพสิ่งที่อยู่ในไข่ ในเรื่องงูจอมตะกตะ (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ค)

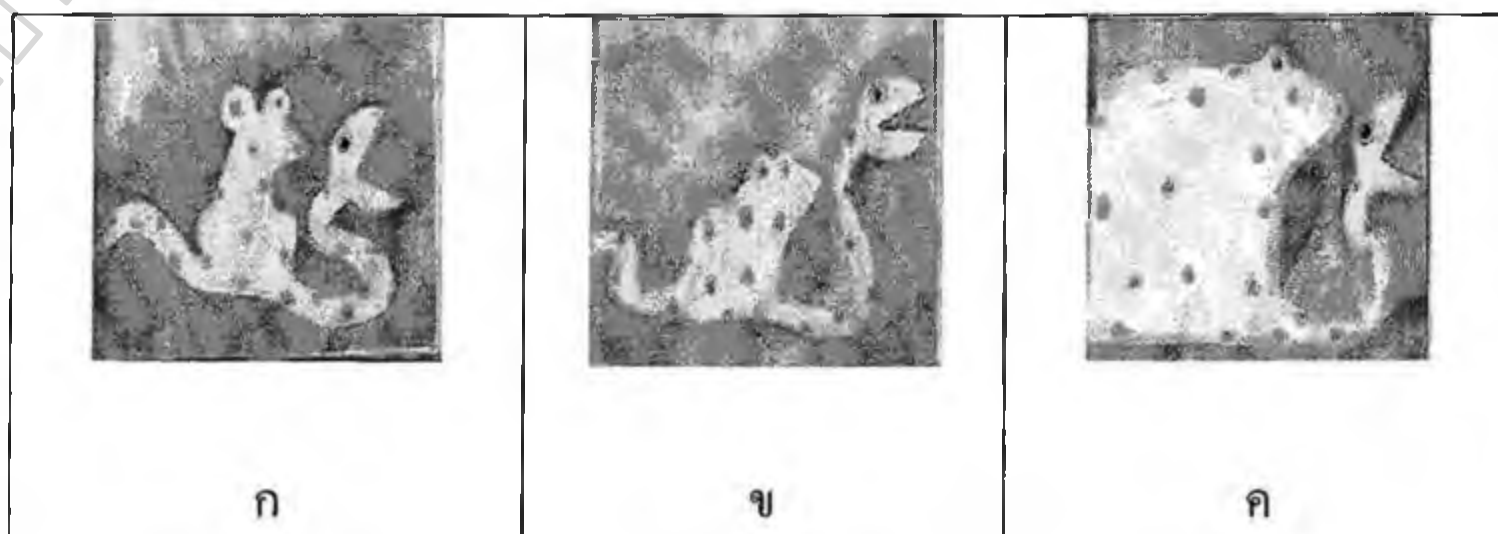
ข้อ 2

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพหมู นะคะ แล้วดูข้อภาพสุนัข ฟังคำสั่งนะคะ

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพหนู ที่เจ้างูจอมตะกตะกลืนลงไปในห้อง

(พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

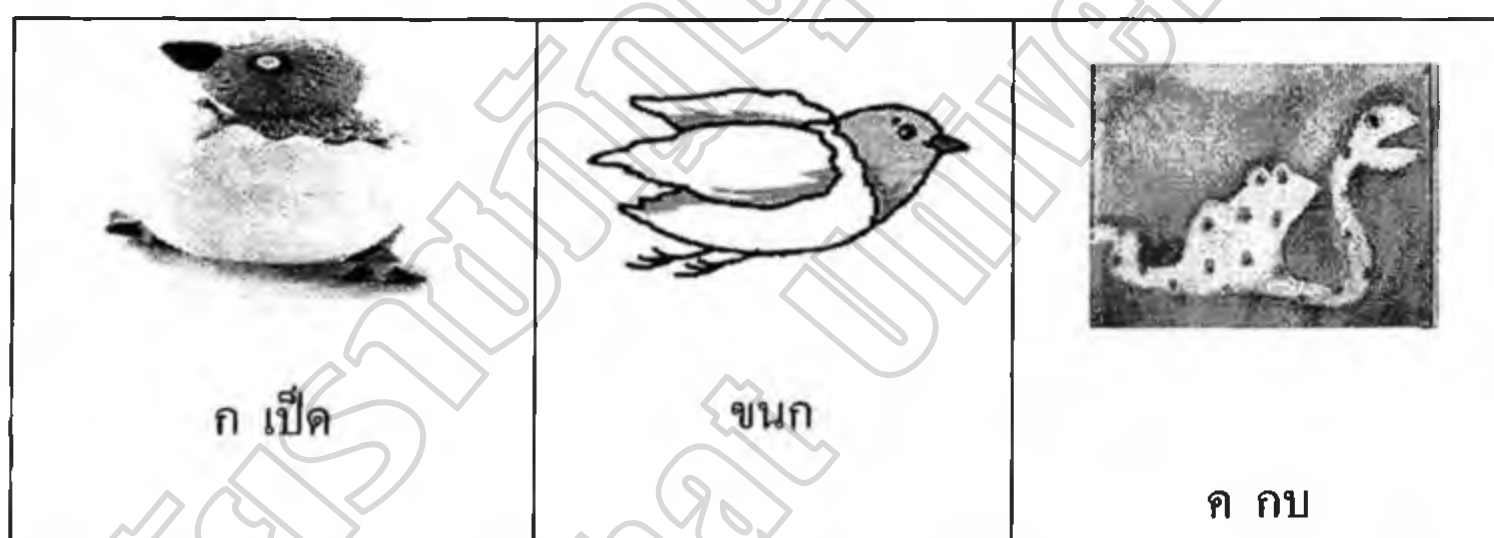
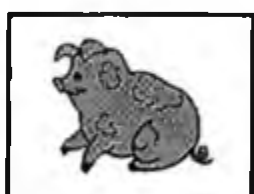
(ภาพ ก)

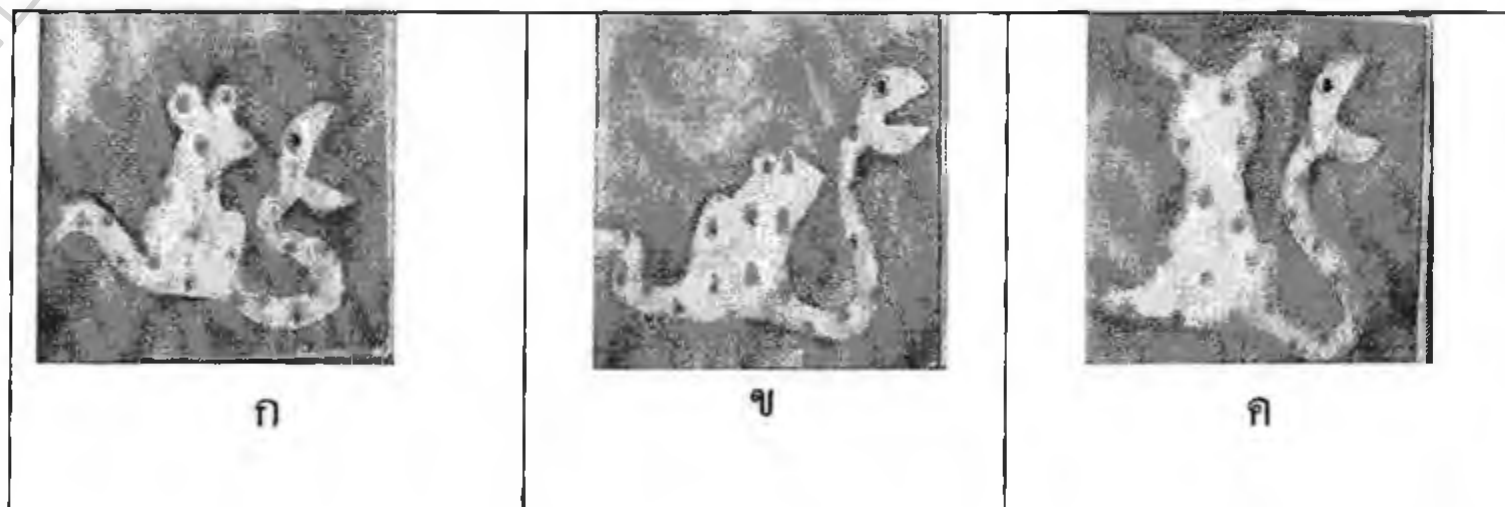
ข้อ 3

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพหมู นะคะ แล้วดูข้อภาพวัว ฟังคำสั่งนะคะ
 ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพสิ่งที่เจ้าจอมตะกตะกลืนลงไปในห้อง
 (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 (ภาพ ค)

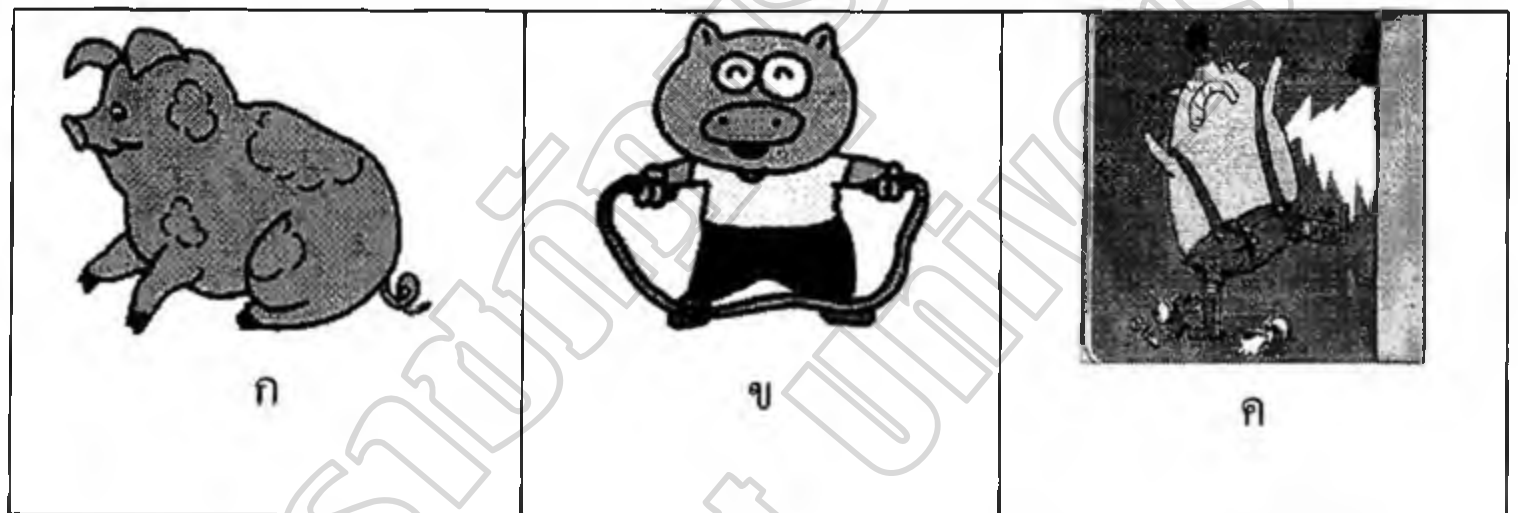
ข้อ 4

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพหมู นะคะ แล้วดูข้อภาพหมู ฟังคำสั่งนะคะ
 ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพกระต่ายที่เจ้าจอมตะกตะกลืนลงไปในห้อง
 (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 (ภาพ ค)

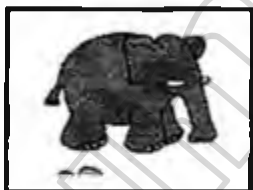
ข้อ 5

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพข้าง นะคะ แล้วดูข้อภาพสุนัข ฟังคำสั่งนะคะ
 ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพเจ้าหมูหุหุย (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 (ภาพ ก)

ข้อ 6

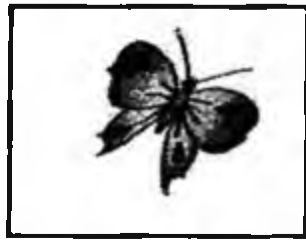
ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพข้าง นะคะ แล้วดูข้อภาพเสือ ฟังคำสั่งนะคะ
 ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพสิ่งที่ทำให้หมูต้อยหุหุย (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 (ภาพ ก)

ข้อ 7

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพข้าง น่ะค่ะ แล้วดูข้อภาพผีเสื้อ ฟังคำสั่งน่ะค่ะ
 ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพสิ่งที่ทำให้หนูมดดูกลับคืน (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 (ภาพ ก)

 ก. ทำความดี	 ข. แกล้งเพื่อน	 ค. เกร
---	---	---

ข้อ 8

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพข้าง น่ะค่ะ แล้วดูข้อภาพนกเพนกวิน ฟังคำสั่งน่ะค่ะ
 ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพเพื่อนสนิทของหนูนึงขี้อาย (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 (ภาพ ก)

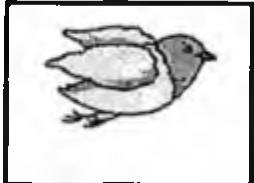
 ก. ดูกด้วย	 ข. หมุดูด้วย	 ค. ปลาฉลาม
--	---	---

ข้อ 9

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพนก นะคะ แล้วดูข้อภาพฝั่ง ฟังคำสั่งนะคะ

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพเพื่อนที่ช่วยหนูนึงซ่อมร้องเพลง (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ก)

ข้อ 10

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพนก นะคะ แล้วดูข้อภาพไดโนเสาร์ ฟังคำสั่งนะคะ

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพของขวัญวันเกิดที่หนูนึงให้กับคุณตุ้ย

(พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ข)

แบบทดสอบด้านการพูด

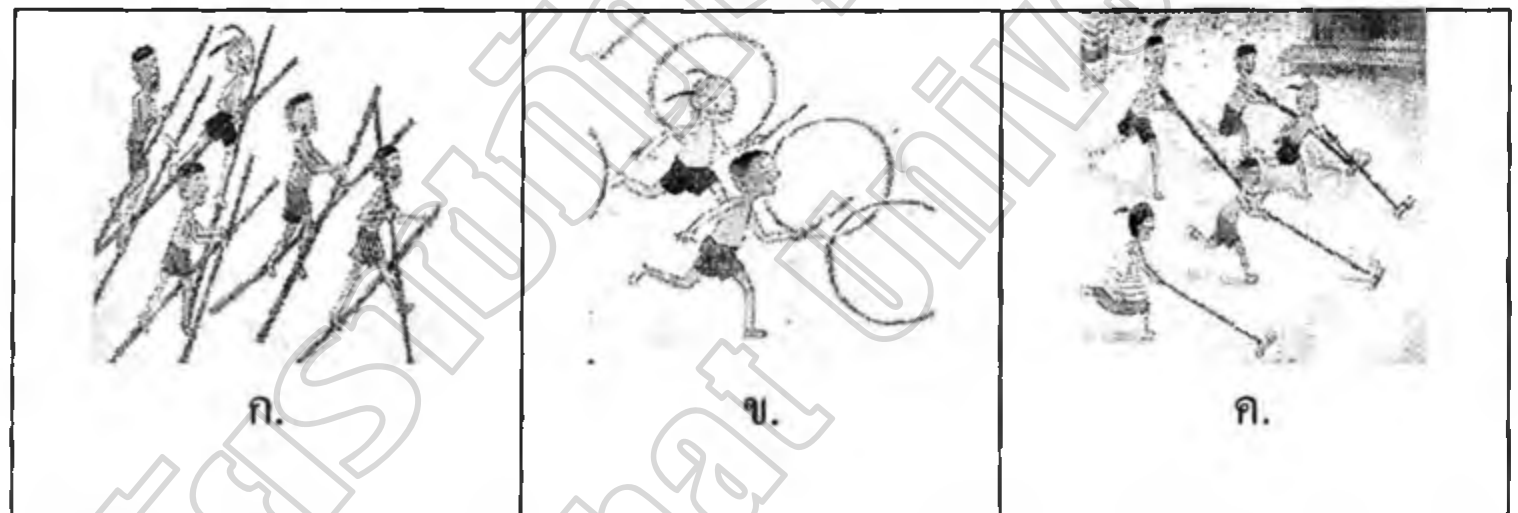
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพคำตอบที่ถูกต้อง

ข้อ 11

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพโทรศัพท์ นะคะ แล้วดูรูปภาพหนังสือ ฟังคำสั่งนะคะ

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพไม้โยกเยก (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ก)

ข้อ 12

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพโทรศัพท์ นะคะ แล้วดูรูปภาพนาฬิกา ฟังคำสั่งนะคะ

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพวงล้อไม้ไผ่ (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ข)

ข้อ 13

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพโทรศัพท์ นะคะ แล้วดูข้อภาพกล้องถ่ายรูป ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพ รถกระป๋อง (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
(ภาพ ค)

ข้อ 14

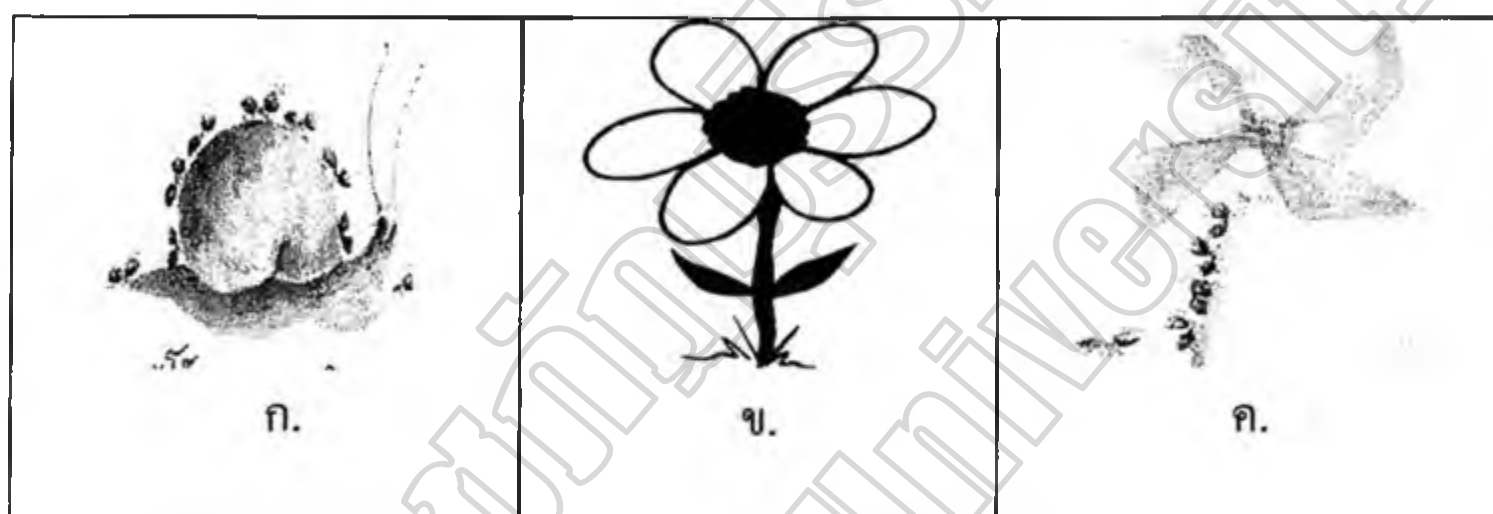
ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพโทรศัพท์ นะคะ แล้วดูข้อภาพกาน้ำ ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพ เส้นทางที่มดสิบตัวเดินไป (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
(ภาพ ก)

ข้อ 15

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพกล้วย นะคะ แล้วดูข้อภาพมะเขือเทศ ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพก้างที่มีเมล็ดสืบตัวป็นขึ้นไป (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

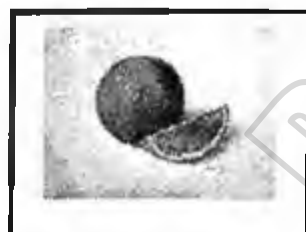
(ภาพ ค)

ข้อ 16

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพกล้วย นะคะ แล้วดูภาพส้ม ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพสระน้ำที่มีเมล็ดสืบตัวเดินวนรอบสระ (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ค)

ข้อ 17

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดภาพกล้วย นะคะ แล้วดูข้อภาพแดงโม ฟังคำสั่งนะคะ

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพเชือกที่มีมดสีบตัวได้ขึ้นไป (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ก)

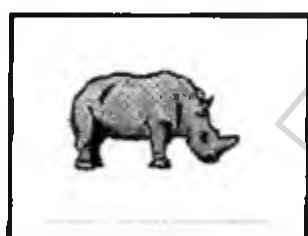

ข้อ 18

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพยีราฟ นะคะ แล้วดูข้อภาพแดง ฟังคำสั่งนะคะ

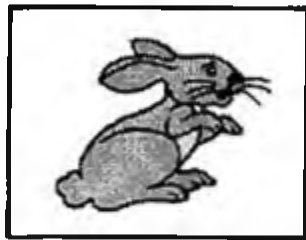
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพเสียงรถบีบแตร (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ข)

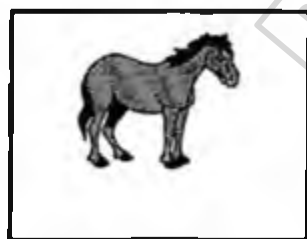
ข้อ 19

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพยี่ราฟ นะคะ แล้วดูข้อภาพกระต่าย ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพเสียงระฆัง (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
(ภาพ ก)

ข้อ 20

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพยี่ราฟ นะคะ แล้วดูข้อภาพม้า ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพเด็กร้องไห้ (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
(ภาพ ก)

แบบทดสอบด้านการอ่าน

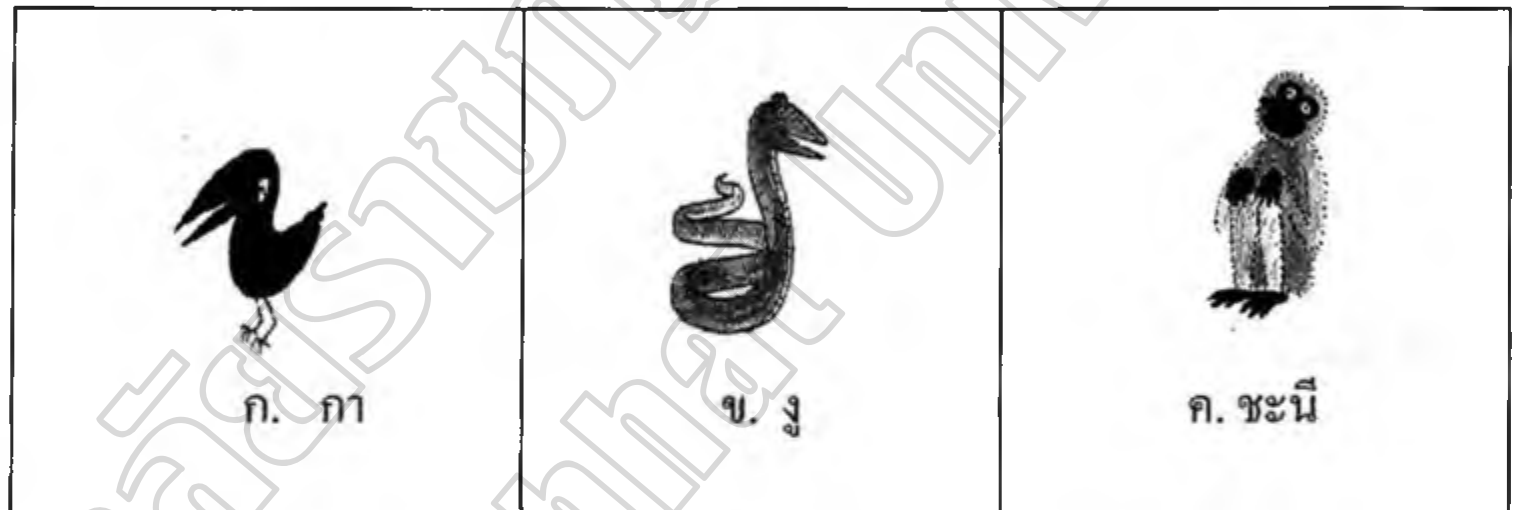
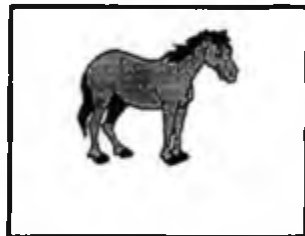
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพ คำตอบให้ถูกต้อง

ข้อ 21

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพแหวน นะคะ แล้วดูข้อภาพเตี้ย ฟังคำสั่งนะคะ

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่อ่านออกเสียงเหมือน (ก) (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ก)

ข้อ 22

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพแหวน นะคะ แล้วดูข้อภาพเตารีด ฟังคำสั่งนะคะ

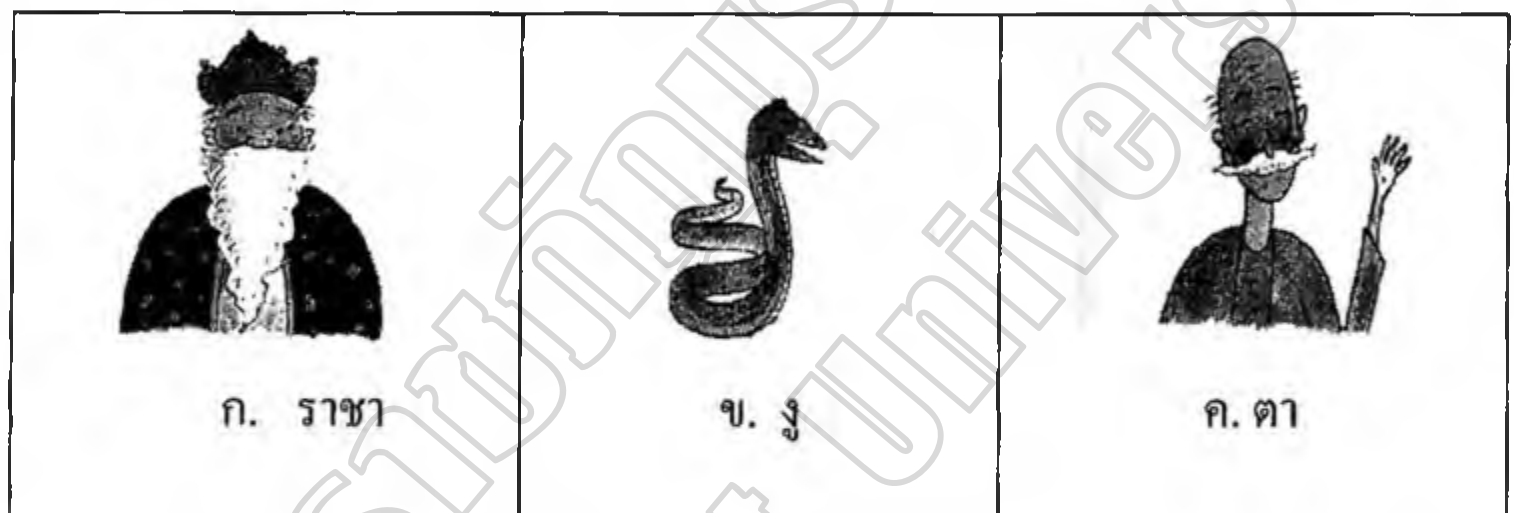
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่อ่านออกเสียงเหมือน (ง) (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ข)

ข้อ 23

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพแหวน นะคะ แล้วดูข้อภาพถึงขยะ ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่อ่านออกเสียง (ต) (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
(ภาพ ค)

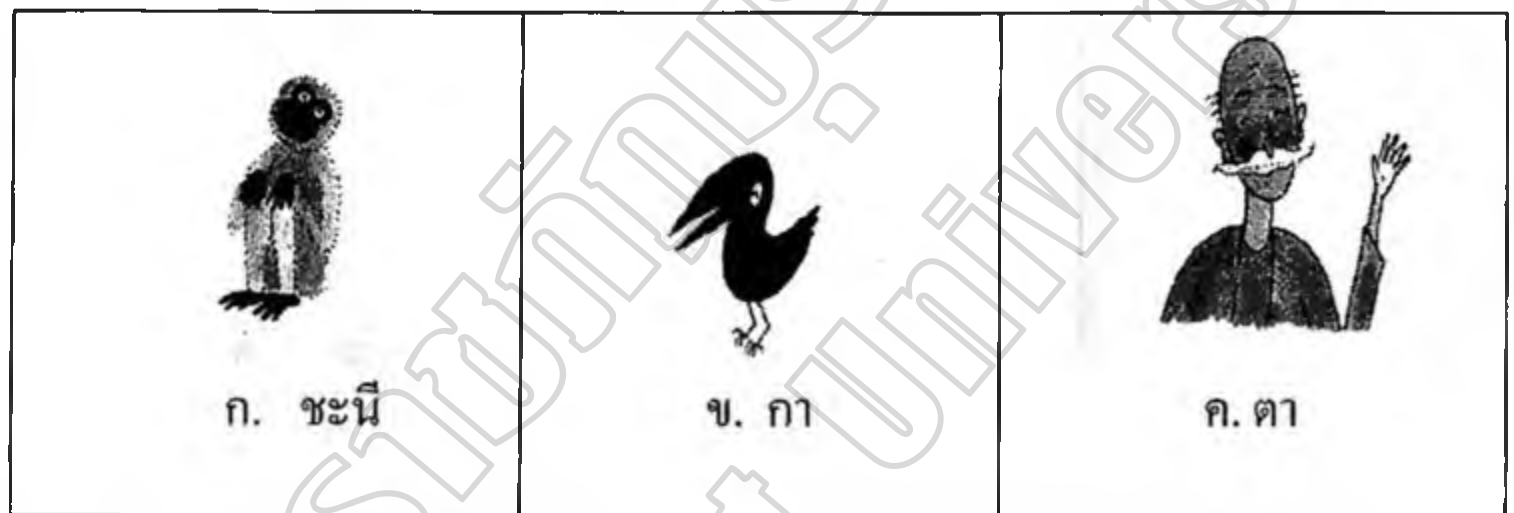
ข้อ 24

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพแหวน นะคะ แล้วดูข้อภาพบ้านตึก ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพ คำที่อ่านออกเสียงสระ (อา) (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
(ภาพ ค)

ข้อ 25

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพฟักทอง นะคะ แล้วดูข้อภาพแครอท ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพ คำที่อ่านออกเสียงสระ (อะ) (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
(ภาพ ก)

ข้อ 26

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพฟักทอง นะคะ แล้วดูข้อภาพกะหล่ำปลี ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่อ่านออกเสียงสระประสม (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
(ภาพ ก)

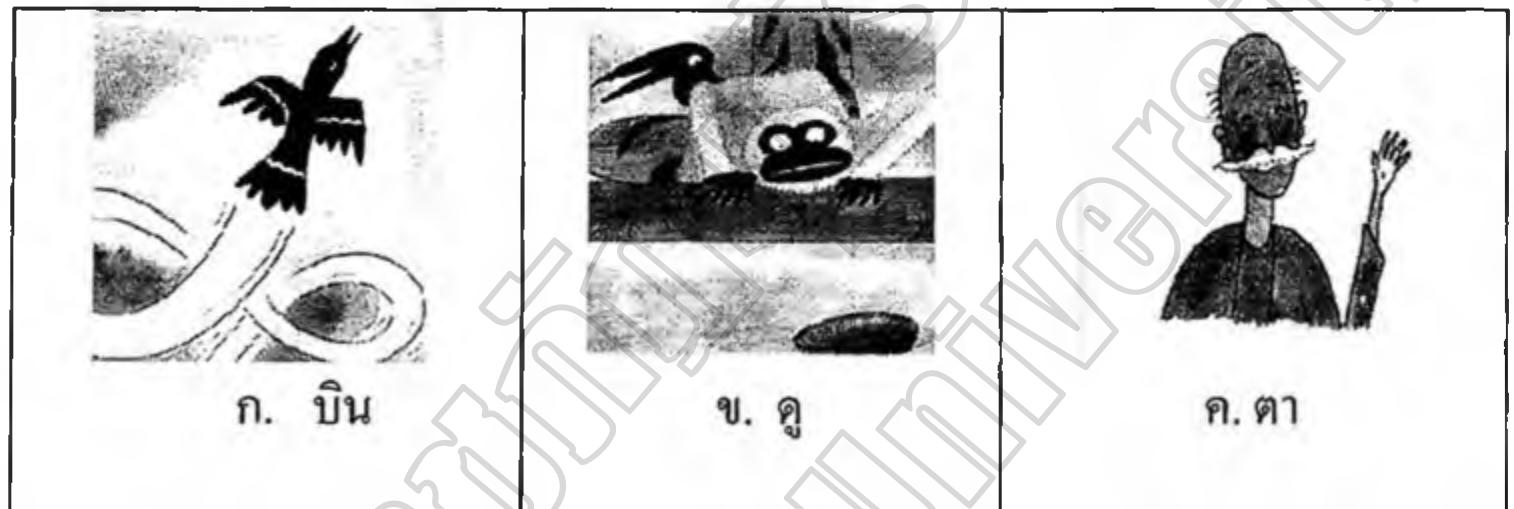

ข้อ 27

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพฟักทอง นะคะ แล้วดูรูปภาพ ฟังคำสั่งนะคะ

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่มี (น) เป็นตัวสะกด (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ก)

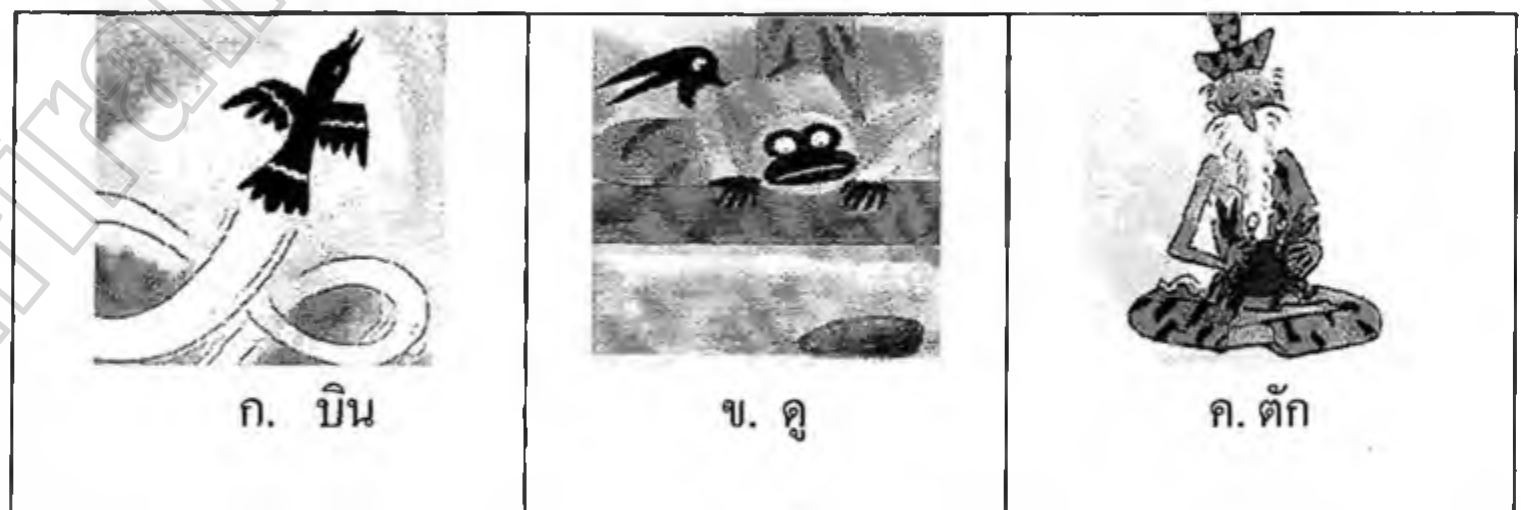

ข้อ 28

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพขนมเค้ก นะคะ แล้วดูรูปภาพของขวัญ ฟังคำสั่งนะคะ

ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่มี (ก) เป็นตัวสะกด (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ค)

ข้อ 29

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพขนมเค้ก นะคะ แล้วดูรูปภาพลูกโป่ง ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่มี (ม)เป็นตัวสะกด (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ค)

ข้อ 30

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพขนมเค้ก นะคะ แล้วดูรูปภาพขวด ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่มี (บ) เป็นตัวสะกด (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ค)

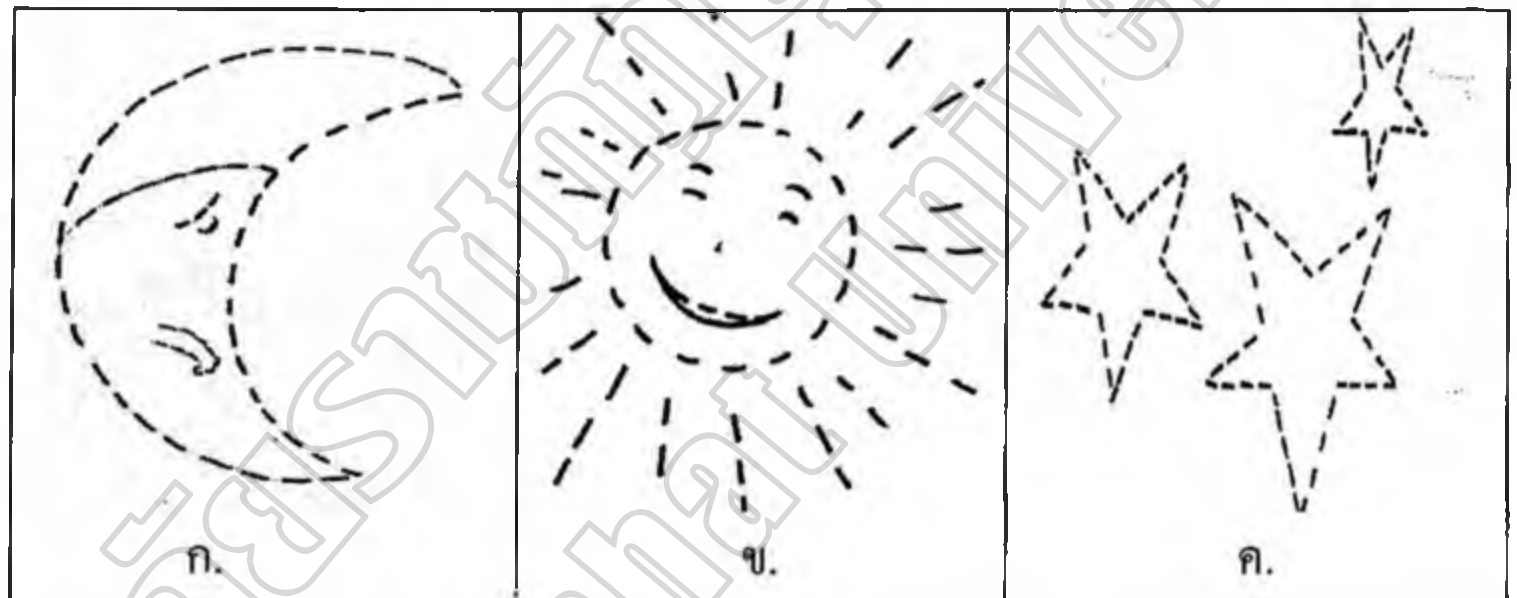

แบบทดสอบทักษะด้านการเขียน

ให้นักเรียนลากเส้นตามรอยประทับภาพคำตอบให้ถูกต้อง

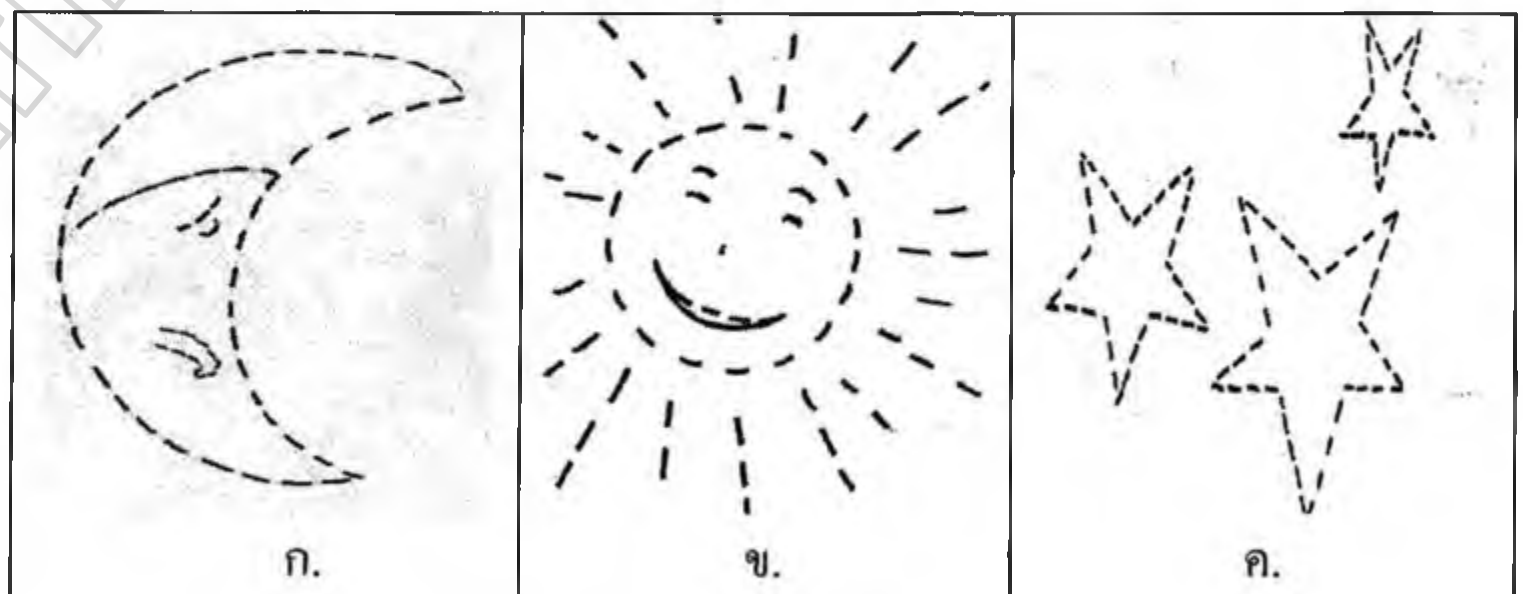
ข้อ 31

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพเครื่องบิน นะคะ แล้วดูข้อภาพดินสอ ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนลากเส้น ตามรอยประทับภาพพระจันทร์ (พุดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
(ภาพ ก)

ข้อ 32

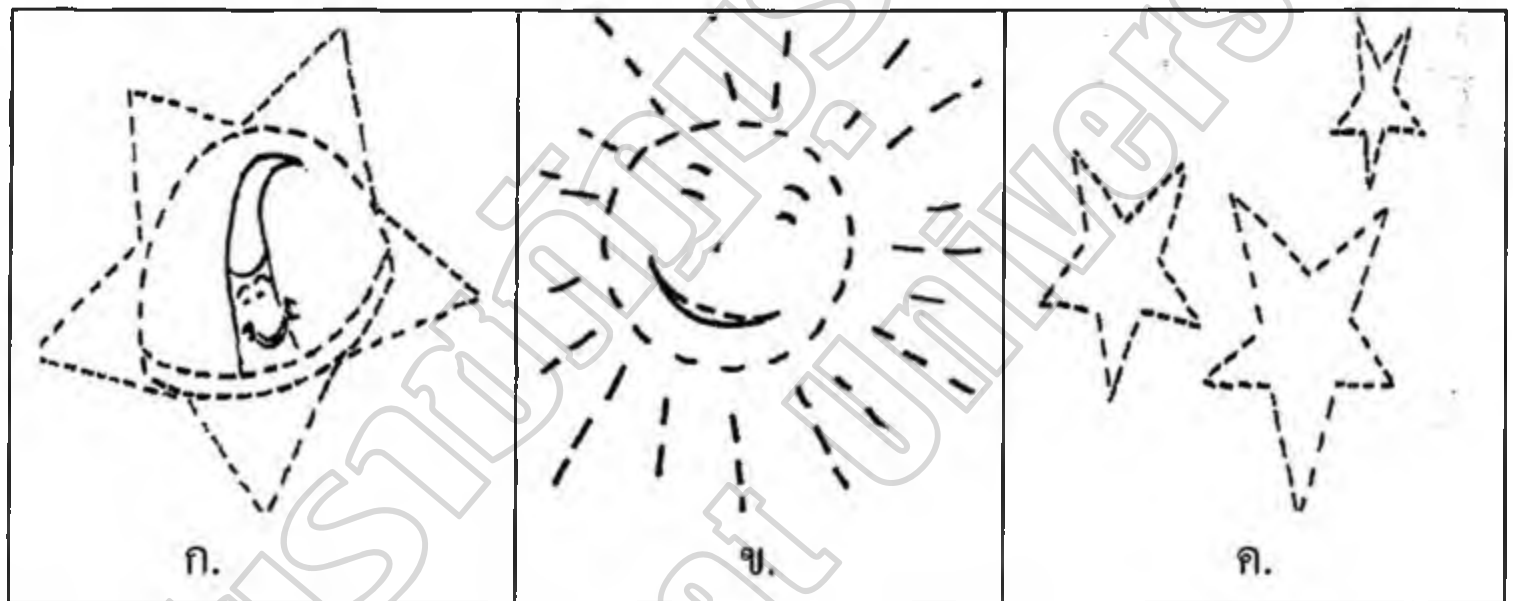
ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพเครื่องบิน นะคะ แล้วดูข้อภาพปากกา ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนลากเส้น ตามรอยประทับภาพเพื่อนของพระจันทร์ (พุดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
(ภาพ ค)

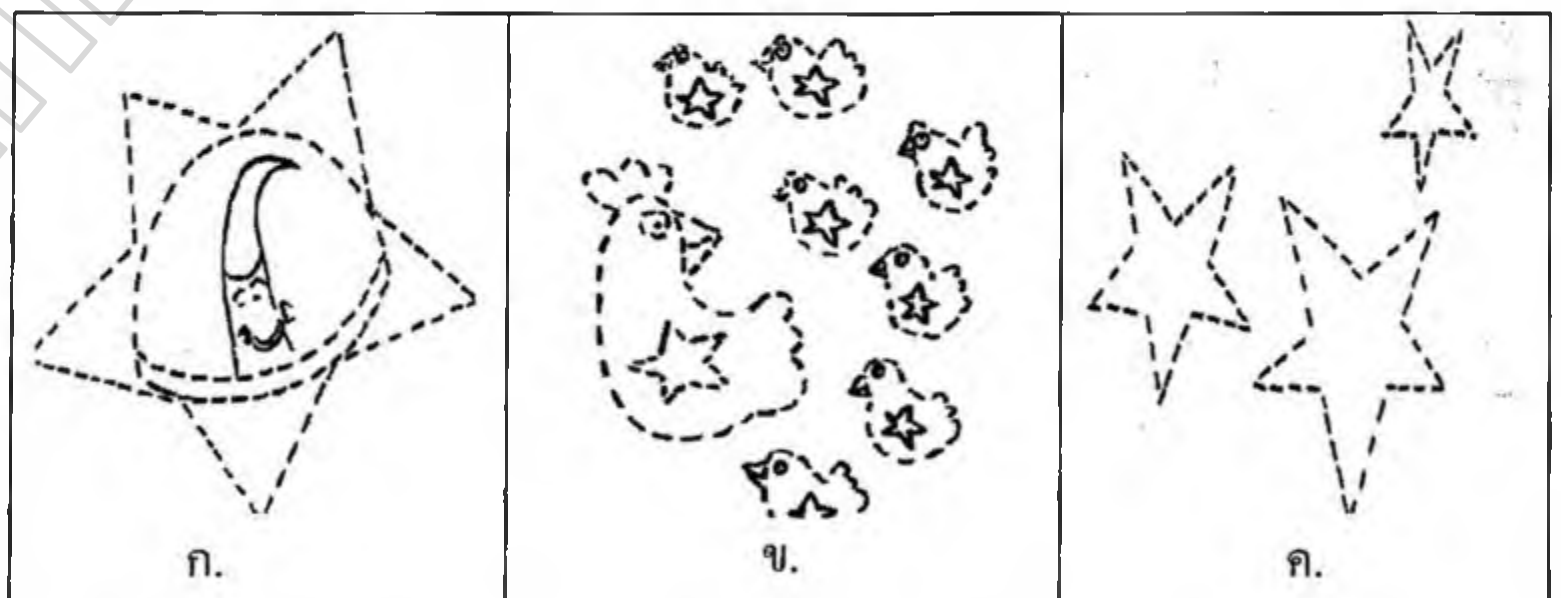
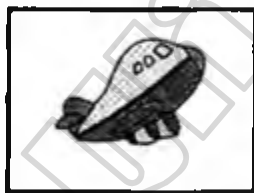
ข้อ 33

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพเครื่องบิน นะคะ แล้วดูข้อภาพซ้อน ฟังคำสั่งนะคะ
 ให้นักเรียนลากเส้น ตามรอยประทับภาพยานอวกาศของพระจันทร์ (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 (ภาพ ก)

ข้อ 34

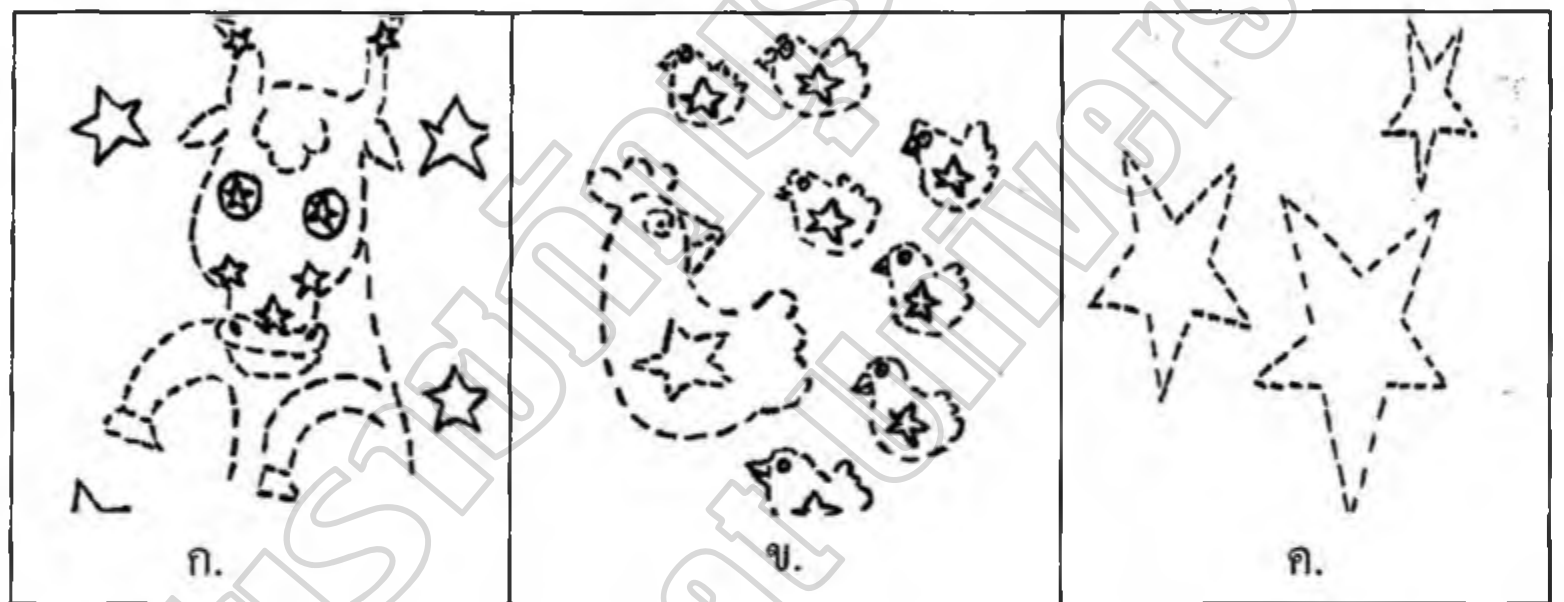
ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพเครื่องบิน นะคะ แล้วดูข้อภาพโต๊ะ ฟังคำสั่งนะคะ
 ให้นักเรียนลากเส้น ตามรอยประทับดาวลูกไก่ (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
 (ภาพ ข)

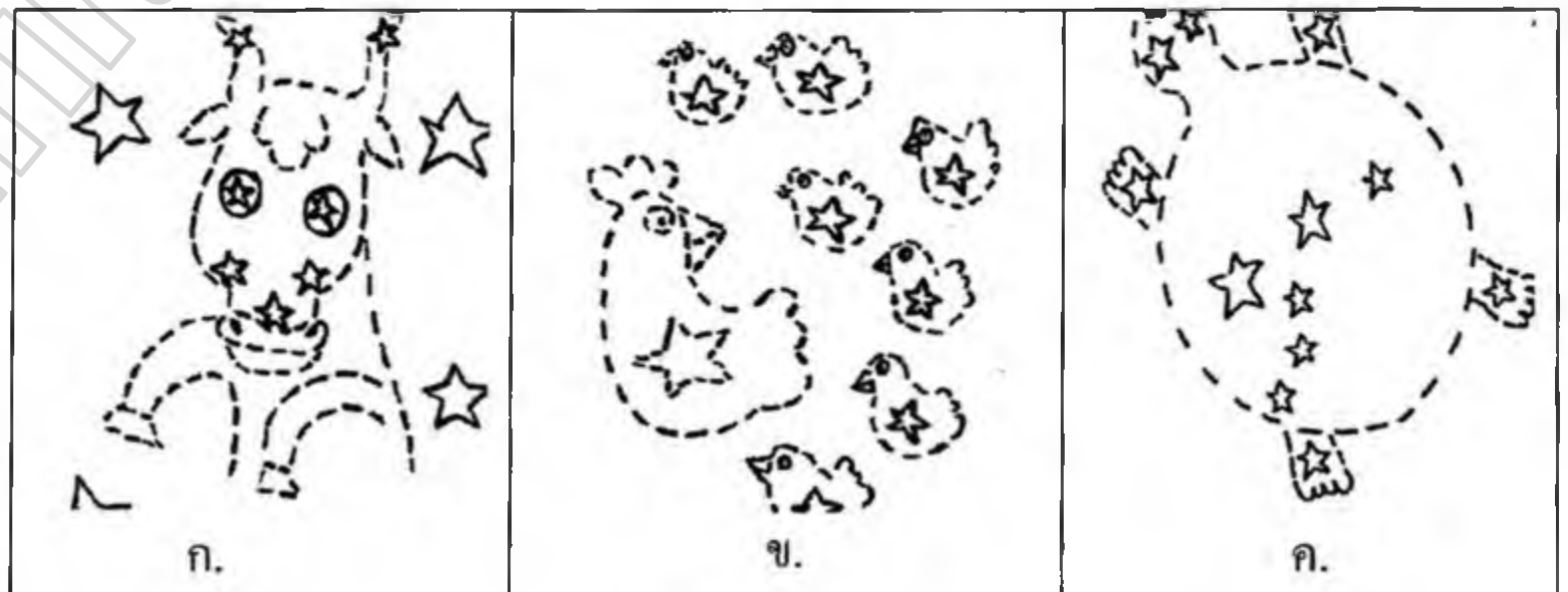
ข้อ 35

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพกระเป๋านะคะ แล้วดูรูปภาพ ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนลากเส้น ตามรอยประทับภาพกลุ่มดาววัว (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
(ภาพ ก)

ข้อ 36

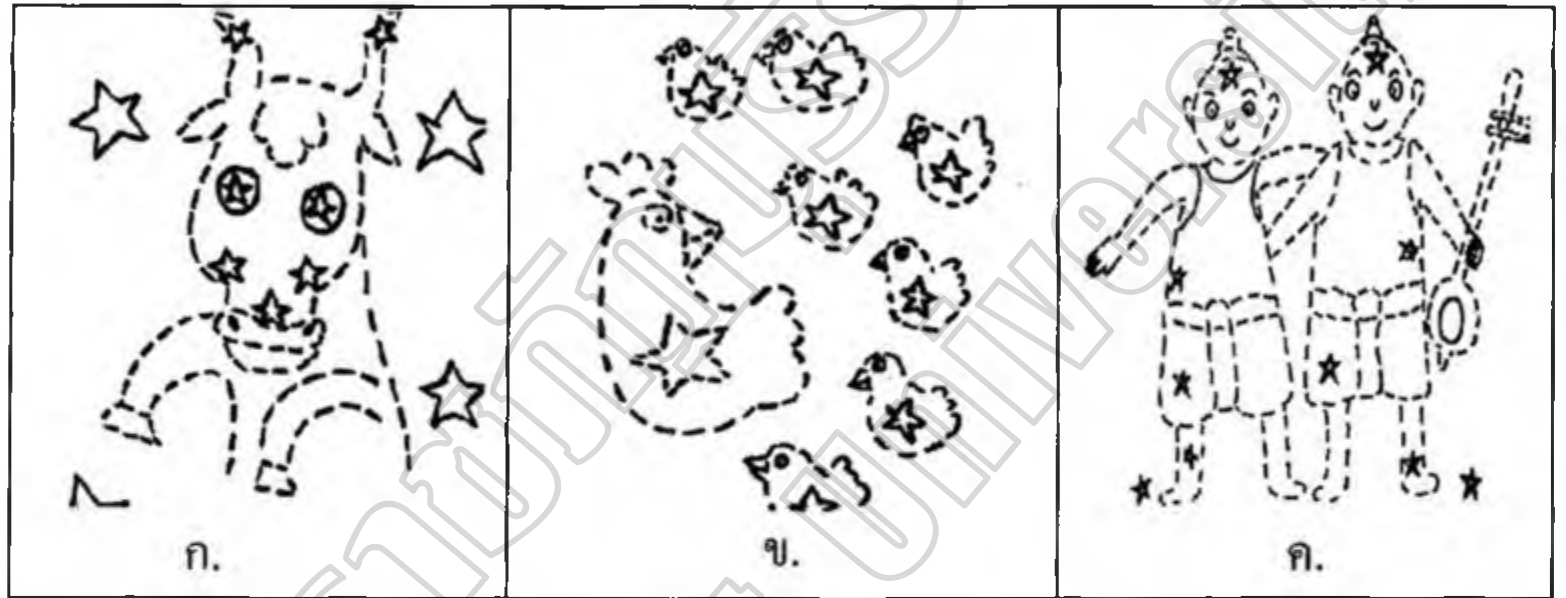
ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพกระเป๋านะคะ แล้วดูรูปภาพถุงเท้า ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนลากเส้น ตามรอยประทับภาพกลุ่มดาวเต่า (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)
(ภาพ ค)

ข้อ 37

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพกระเป๋า นะคะ แล้วดูข้อภาพกางเกง ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนลากเส้น ตามรอยประทับภาพกลุ่มดาวคนคู่ (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

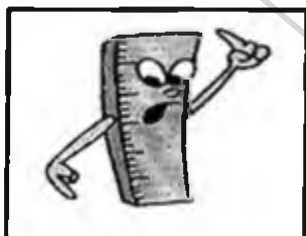
(ภาพ ค)

ข้อ 38

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพกระเป๋า นะคะ แล้วดูข้อภาพไม้บรรทัด ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนลากเส้น ตามรอยประทับภาพสัตว์ที่คุ้นจระเข้ตกหลุมรัก (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

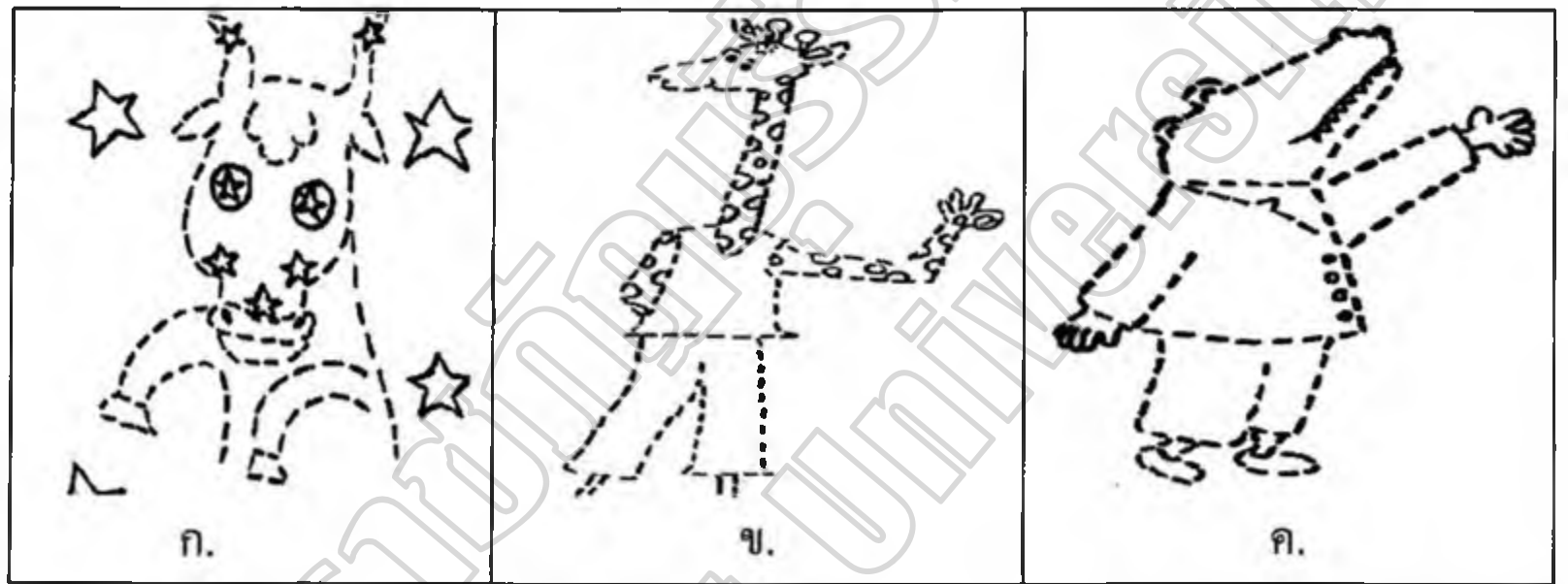
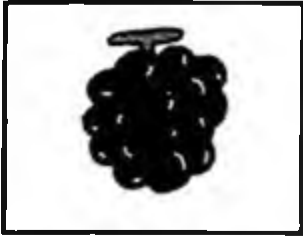
(ภาพ ข)

ข้อ 39

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพคอมพิวเตอร์ นะคะ แล้วดูข้อภาพของงู ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนลากเส้น ตามรอยประที่ภาพคุณจระเข้ (พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ก)

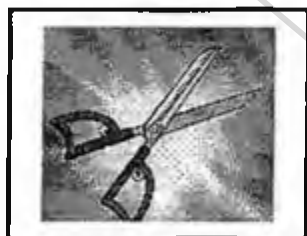

ข้อ 40

ผู้ดำเนินการ : เด็ก ๆ เปิดหน้าภาพคอมพิวเตอร์ นะคะ แล้วดูข้อภาพกรรไกร ฟังคำสั่งนะคะ
ให้นักเรียนลากเส้น ตามรอยประที่ภาพสิ่งที่ทำให้คุณจระเข้กับคุณยีราฟรักกัน

(พูดซ้ำอีก 1 ครั้ง)

(ภาพ ค)

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญต่อนิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
- แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
- แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ โดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

**แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญต่อนิทานส่งเสริม
ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับอนุบาลปีที่ 2**

คำชี้แจง

กรุณาแสดงความคิดเห็นต่อข้อความแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมกับระดับคุณภาพใด ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมีระดับความคิดเห็น 3 ระดับ ดังนี้

ข้อความ	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. ด้านการเลือกนิทาน				
1.1 นิทานสื่อความหมายชัดเจนเข้าใจง่าย				
1.2 นิทานเนื้อหากระตุ้นความสนใจได้ครอบคลุม				
1.3 เร้าความสนใจของนักเรียน				
2. ด้านเนื้อหา				
2.1 เนื้อหามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์				
2.2 ความละเอียดของเนื้อหาเหมาะสมกับวัย				
2.3 เร้าความสนใจของเด็ก				
2.4 เนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้				
2.5 มีความยากง่ายพอเหมาะ				
2.6 เนื้อหามีความชัดเจน				
2.7 ช่วยส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย				
2.8 ภาพประกอบมีความเหมาะสม				
3. ด้านความเหมาะสมในการเลือกใช้นิทาน				
3.1 มีจำนวนพอเหมาะ				
3.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ				
3.3 เร้าความสนใจของเด็ก				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

**แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์การใช้ิทานส่งเสริม
ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2**

คำชี้แจง

โปรดการเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยให้ระดับ
ค่าคะแนนการประเมินดังนี้

ข้อความ	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
	+ 1	0	- 1	
<p>1. การกำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้</p> <p>1.1 การกำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบถ้วน ครอบคลุมความต้องการของการสอน</p> <p>1.2 การเรียบเรียงลำดับองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสม เข้าใจง่าย</p> <p>1.3 องค์ประกอบภายในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน</p> <p>2. องค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้</p> <p>2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>- จุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <p>2.2 สาระการเรียนรู้</p> <p>- การเขียนสาระการเรียนรู้ในแผนกระชับครอบคลุมตามสาระที่ควรรู้และประสบการณ์สำคัญ</p>				

ข้อความ	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
	+ 1	0	- 1	
<p>- เนื้อหาสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้สามารถนำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</p> <p>2.3 กิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>- การดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้นตอนการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ชัดเจนกับเวลา</p> <p>- กิจกรรมเหมาะสมกับวัยและครอบคลุมสอดคล้องกับทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย</p> <p>- การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย</p> <p>2.4 สื่อการเรียนการสอน</p> <p>- มีการกำหนดรายการสื่อการเรียนการสอนที่ชัดเจน จัดเตรียมได้ง่ายและสะดวก</p> <p>- มีการใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยและเนื้อหาสาระ</p> <p>2.5 การวัดและประเมินผล</p> <p>- การวัดผลและประเมินมีความสอดคล้องกับมาตรฐานและจุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย</p> <p>- ใช้วิธีการที่เหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด</p> <p>- มีการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่องตามสภาพจริง</p>				

ข้อความ	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
3. การเรียบเรียงและการใช้ภาษา - การเรียบเรียงและการใช้ภาษาในแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสมเข้าใจง่าย				

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

กับจุดประสงค์การเรียนรู้

.....

คำชี้แจง โปรดการเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยให้ระดับค่าคะแนน
การประเมินดังนี้

ระดับ +1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้องเหมาะสม
ระดับ 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
ระดับ -1 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง ไม่เหมาะสม

ข้อที่	คะแนนการประเมิน		
	+1	0	-1
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			

ข้อที่	คะแนนการประเมิน		
	+1	0	-1
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			
33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานส่งเสริม

ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ชื่อ..... สกุล .....

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย X ลงในช่องว่าง โดยให้ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

เกณฑ์การประเมิน มีดังนี้

- 3 หมายถึง พอใจมาก ☺
 2 หมายถึง พอใจปานกลาง ☹
 1 หมายถึง พอใจน้อย ☹

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก ☺	ปานกลาง ☹	น้อย ☹
1.ฉันชอบรูปภาพประกอบสวยงาม	☺	☹	☹
2. ฉันชอบเพราะแปลกใหม่น่าสนใจ	☺	☹	☹
3. ฉันชอบเพราะเข้าใจง่าย	☺	☹	☹
4. ฉันชอบเพราะเร้าความสนใจ	☺	☹	☹
5. ฉันชอบเพราะเหมาะกับฉัน	☺	☹	☹
6. ฉันมีความสุขกับการเรียน	☺	☹	☹
7. ฉันอยากอ่านได้ด้วยตนเอง	☺	☹	☹
8. ฉันชอบฟังทุกเรื่อง	☺	☹	☹

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญของนิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
- ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
- ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย
- ความเหมาะสมของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ
- ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้นิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของนิทานส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม (ΣR)	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.1	+1	0	+1	2	0.67
1.2	+1	+1	0	2	0.67
1.3	0	+1	+1	2	0.67
2.1	+1	+1	+1	3	1.00
2.2	+1	+1	+1	3	1.00
2.3	+1	+1	+1	3	1.00
2.4	+1	+1	+1	3	1.00
2.5	+1	+1	0	2	0.67
2.6	+1	+1	+1	3	1.00
2.7	+1	+1	+1	3	1.00
2.8	0	+1	+1	2	0.67
3.1	+1	+1	0	2	0.67
3.2	+1	+1	+1	3	1.00
3.3	+1	+1	+1	3	1.00
รวม	12	12	11	36	12.00
เฉลี่ย	0.86	0.86	0.79	0.89	0.86

หมายเหตุ

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าตรงกับจุดประสงค์ข้อนั้น
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าตรงกับจุดประสงค์ข้อนั้นหรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่ตรงกับจุดประสงค์ข้อนั้น

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานส่งเสริม
ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม (ΣR)	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.1	+1	+1	+1	3	1.00
1.2	+1	0	0	1	0.33
1.3	+1	0	+1	2	0.67
2.1	+1	+1	+1	3	1.00
2.2.1	+1	+1	+1	3	1.00
2.2.2	+1	0	+1	2	0.67
2.3.1	+1	+1	+1	3	1.00
2.3.2	+1	+1	0	2	0.67
2.3.3	+1	+1	+1	3	1.00
2.4.1	+1	+1	+1	3	1.00
2.4.2	0	+1	+1	2	0.67
2.5.1	+1	+1	0	2	0.67
2.5.2	+1	+1	+1	3	1.00
2.5.3	+1	+1	+1	3	1.00
2.5.4	0	0	+1	1	0.33
3.1	+1	+1	+1	3	1.00
รวม	14	12	13	39	13.01
เฉลี่ย	0.88	0.75	0.81	0.81	0.81

หมายเหตุ

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าตรงกับจุดประสงค์ข้อนั้น
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าตรงกับจุดประสงค์ข้อนั้นหรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่ตรงกับจุดประสงค์ข้อนั้น

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย

แบบทดสอบ ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม (ΣR)	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แบบทดสอบ ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม (ΣR)	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ความเหมาะสมของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				ระดับความคิดเห็น
	คนที่				
	1	2	3	$\bar{X}$	
1. ผู้เรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3. มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4. ผู้เรียนมีโอกาสวิพากษ์วิจารณ์กลุ่มอื่น	4	2	2	2.67	เหมาะสมปานกลาง
5. มีกิจกรรมพัฒนาทักษะทางภาษาครบทุกด้าน	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
6. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อน	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8. ผู้เรียนมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
9. ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด	4	4	4	4.00	เหมาะสมมาก
10. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล	5	4	4	4.33	เหมาะสมมาก
รวม	48	45	45	46	เหมาะสมมากที่สุด
$\bar{X}$	4.80	4.50	4.50	4.60	
S.D.	0.42	0.97	0.97	0.77	
เฉลี่ยร้อยละ	96.00	90.00	90.00	92.00	

ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้นิทานส่งเสริม
ทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

รายการ	ระดับความคิดเห็น			ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	
1. ฉันชอบรูปภาพประกอบสวยงาม	3.00	0.00	มาก	1
2. ฉันชอบเพราะแปลกใหม่น่าสนใจ	2.77	0.54	มาก	6
3. ฉันชอบเพราะเข้าใจง่าย	2.77	0.54	มาก	6
4. ฉันชอบเพราะเร้าความสนใจ	2.55	0.78	มาก	8
5. ฉันชอบเพราะเหมาะสมกับฉัน	2.88	0.47	มาก	4
6. ฉันมีความสุขกับการเรียน	2.88	0.32	มาก	3
7. ฉันอยากอ่านได้ด้วยตนเอง	3.00	0.00	มาก	1
8. ฉันชอบฟังทุกเรื่อง	2.83	0.38	มาก	5
รวมเฉลี่ย	2.83	0.37	มาก	

ภาคผนวก ฉ

ประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทาน ภาคสนาม
- ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทาน
- ประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานที่มีผลต่อทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทาน ภาคสนาม

แผนการจัด ประสบการณ์	คะแนนเต็ม (5)	μ	σ	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ
1	5	4.06	0.77	81.25
2	5	4.06	0.77	81.25
3	5	4.31	0.70	86.25
4	5	4.06	0.77	81.25
5	5	3.93	0.68	78.75
6	5	4.37	0.71	87.5
7	5	4.18	0.75	83.75
8	5	4.31	0.70	86.25
9	5	4.00	0.81	80.00
10	5	4.31	0.60	86.25
11	5	4.12	0.80	82.5
12	5	3.93	0.68	78.75
รวม	60	49.68	8.68	993
เฉลี่ย		4.14	0.72	82.81